

1. ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ Η ΓΗΡΑΝΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Μέσο: . . . . . Ο ΛΟΓΟΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .29/09/2018

Σελίδα: 4

ΜΕΙΩΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ανησυχητικά και δυσοίωνα τα στοιχεία για τη γήρανση του πληθυσμού στην Ελλάδα

Από δυσοίωνα έως και αρκετά ανησυχητικά θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν τα στατιστικά στοιχεία και οι προοπτικές μελέτες για την εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας αλλά και της Ευρώπης. Τα συστηματικά χαμηλά ποσοστά γεννήσεων και το υψηλότερο προσδόκιμο ζωής μετασχηματίζουν τη σύνθεση της ηλικιακής πυραμίδας. Η σημαντικότερη αλλαγή θα είναι ίσως η μεγάλη μετάβαση προς έναν κατά πολύ γηραιότερο πληθυσμό, κάτι που είναι ήδη εμφανές σε αρκετά κράτη-μέλη της ΕΕ.

Αυτά επισημαίνει η Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία εν όψει της 1ης Οκτωβρίου, Παγκόσμιας Ημέρας Ηλικιωμένων, και τονίζει πως η υπογεννητικότητα είναι χρόνιο πρόβλημα για την πατρίδα μας.

Στα 8,3 έως 10 εκατ. κατοίκους ο πληθυσμός στην Ελλάδα το 2050

Ως αποτέλεσμα της υπογεννητικότητας και της γήρανσης του πληθυσμού αλλά και του αρνητικού ισοζυγίου μετανάστευσης, υπολογίζεται ότι θα έχουμε μείωση του πληθυσμού της Ελλάδας από τα 11 εκατομμύρια το 2013 στα 8,3 έως 10 εκατομμύρια το 2050. Η ελάττωση του πληθυσμού θα κυμανθεί από 800.000 μέχρι 2,5 εκατομμύρια άτομα.

Ο πληθυσμός της ΕΕ την 1η Ιανουαρίου 2016 εκτιμήθηκε σε 510,3 εκατ. Οι νέοι (0 έως 14 ετών) αντιστοιχούσαν στο 15,6% του πληθυσμού της ΕΕ, ενώ τα πρόσωπα που θεωρούνται ότι είναι σε ηλικία εργασίας (15 έως 64 ετών) αντιστοιχούσαν στο 65,3% του πληθυσμού. Οι ηλικιωμένοι (65 ετών και άνω) αποτελούσαν το 19,2% (αύξηση 0,3% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και αύξηση 2,4% σε σύγκριση με 10 χρόνια πριν). Σύμφωνα με τις καταγραφές της EuroStat, η Ιταλία (22,0%), η Ελλάδα (21,3%) και η Γερμανία (21,1%) είχαν τα υψηλότερα ποσοστά ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών, ενώ η Ιρλανδία είχε το χαμηλότερο ποσοστό (13,2%).

2. ΑΥΞΑΝΕΤΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ Η ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μέσο: . . . . . KONTRA NEWS

Ημ. Έκδοσης: . . .29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .29/09/2018

Σελίδα: 5

Αυξάνεται δραματικά η υπογεννητικότητα στην Ελλάδα

ΑΠΟ δυσοίωνα έως και αρκετά ανησυχητικά θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν τα στατιστικά στοιχεία και οι προοπτικές μελέτες για την εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας αλλά και της Ευρώπης. Τα συστηματικά χαμηλά ποσοστά γεννήσεων και το υψηλότερο προσδόκιμο ζωής μετασχηματίζουν τη σύνθεση της ηλικιακής πυραμίδας. Η σημαντικότερη αλλαγή θα είναι ίσως η μεγάλη μετάβαση προς έναν κατά πολύ γηραιότερο πληθυσμό, κάτι που είναι ήδη εμφανές σε αρκετά κράτη της ΕΕ. Αυτά επισημαίνει η Ελληνική Γeronτολογική και Γηριατρική Εταιρεία εν όψει της 1ης Οκτωβρίου, Παγκόσμιας Ημέρας Ηλικιωμένων, και τονίζει πως η υπογεννητικότητα είναι κρίνιο πρόβλημα για την πατρίδα μας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει στη δημοσιότητα, ο μέσος όρος ολικής γονιμότητας, δηλαδή παιδιών ανά ζεύγος, είναι 1,26, σταθερός τα τελευταία χρόνια, όταν ο μέσος όρος της ΕΕ είναι 1,49. Επισημαίνεται ότι για να διατηρηθεί στα-

θερός ο πληθυσμός πρέπει ο δείκτης γονιμότητας να είναι πάνω από 2,1. Η Ελλάδα και η Ιταλία καταγράφουν τον τρίτο χαμηλότερο δείκτη γεννήσεων (9‰) στην Ε.Ε., μετά τη Γερμανία (8,4‰) και την Πορτογαλία (8,5‰). Ως αποτέλεσμα της υπογεννητικότητας και της γήρανσης του πληθυσμού αλλά και του αρνητικού ισοζυγίου μετανάστευσης, υπολογίζεται ότι θα έχουμε μείωση του πληθυσμού της Ελλάδας από τα 11 εκατομμύρια το 2013 στα 8,3 έως 10 εκατομμύρια το 2050. Η ελάττωση του πληθυσμού θα κυμανθεί από 800.000 μέχρι 2,5 εκατομμύρια άτομα. Ο πληθυσμός της ΕΕ την 1η Ιανουαρίου 2016 εκτιμήθηκε σε 510,3 εκατ. Οι νέοι (0 έως 14 ετών) αντιστοιχούσαν στο 15,6% του πληθυσμού της ΕΕ, ενώ τα πρόσωπα που θεωρούνται ότι είναι σε ηλικία εργασίας (15 έως 64 ετών) αντιστοιχούσαν στο 65,3% του πληθυσμού. Οι ηλικιωμένοι (65 ετών και άνω) αποτελούσαν το 19,2% (αύξηση 0,3% σε σύγκριση με το προ-

γούμενο έτος και αύξηση 2,4% σε σύγκριση με 10 χρόνια πριν). Σύμφωνα με τις καταγραφές της EuroStat, η Ιταλία (22,0%), η Ελλάδα (21,3%) και η Γερμανία (21,1%) είχαν τα υψηλότερα ποσοστά ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών, ενώ η Ιρλανδία είχε το χαμηλότερο ποσοστό (13,2%). Μια άλλη πτυχή της δημογραφικής γήρανσης είναι η σταδιακή γήρανση του ίδιου του πληθυσμού των ηλικιωμένων, καθώς η σχετική σημασία των πολύ ηλικιωμένων αυξάνεται με ταχύτερο ρυθμό απ' ό,τι οποιαδήποτε άλλη ηλικιακή κατηγορία του πληθυσμού της ΕΕ. Οπως μετέδωσε το ΑΠΕ, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 80 ετών και άνω στον πληθυσμό της ΕΕ-28 προβλέπεται να υπερδιπλασιαστεί μεταξύ του 2016 και του 2080, από 5,4% σε 12,7%. Η Ελλάδα κατατάσσεται στις πρώτες θέσεις μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε γηράσκοντα πληθυσμό (ποσοστό αύξησης 21,4%) έναντι μέσου όρου της ΕΕ 17,2%.

3. ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ

Μέσο: . . . . . ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 9

Έρευνα-σοκ στα αζήτητα

Εικόνα καταστροφής αποτυπώνει σημαντική έρευνα σε διεθνούς εμβέλειας ιατρικό περιοδικό, η οποία «θάφτηκε» στην Ελλάδα – Αύξηση 17,8% της θνησιμότητας σε 6 χρόνια

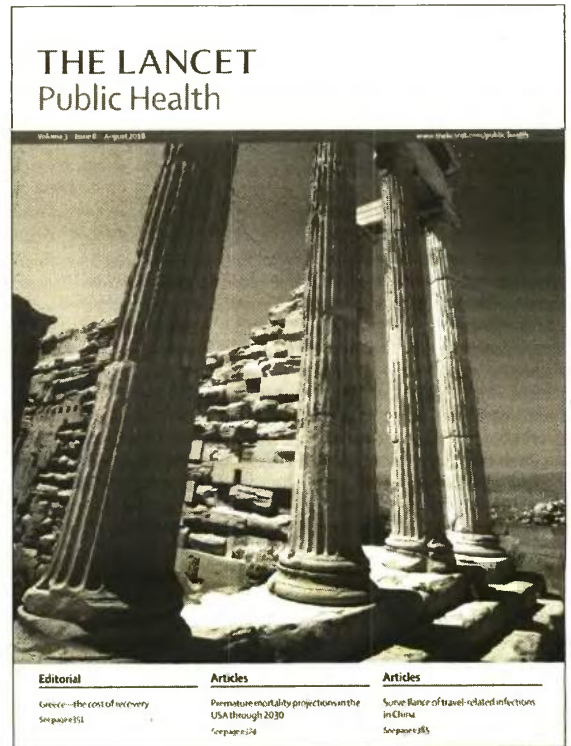
■ του Χριστόδουλου Δολαψάκη*

Λίγες μέρες μετά την «ημέρα λύτρωσης», όπως την ονόμασε ο πρωθυπουργός στο διάγγελμά του στην 13άκη αναγγέλιοντα το «τέλος των μνημονίων», δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Lancet μία μελέτη με τίτλο «Οι συνέπειες της ασθένειας στην Ελλάδα». Στην μελέτη αυτή εξετάζονται οι συνέπειες των πολιτικών λιτότητας στην υγεία των Ελλήνων τα χρόνια 2010-2016 και τα αποτελέσματα συγκρίνονται με τις χώρες της δυτικής Ευρώπης, αλλά και με την Κύπρο, η οποία την ίδια περίοδο υποβλήθηκε σε «θεραπεία σοκ» λόγω του χρέους της. Η εν λόγω μελέτη είναι σημαντική καταρχήν γιατί αφορά ένα χρονικό διάστημα 6 ετών που επιτρέπει να αποτυπωθούν τάσεις και να βγουν συμπεράσματα, ιδίως μέσω της σύγκρισης με τα προ-μνημονιακά χρόνια. Επιπλέον πρόκειται για την πρώτη προσπάθεια εκτίμησης των συνεπειών των πολιτικών λιτότητας στην Ελλάδα χρησιμοποιώντας ως βάση δεδομένων μία πλατφόρμα (Global Burden of Disease Study-CBD) που, ξεκινώντας από το 1990, αφορά 195 χώρες και σκοπό έχει την ποσοτική έκφραση των συνεπειών

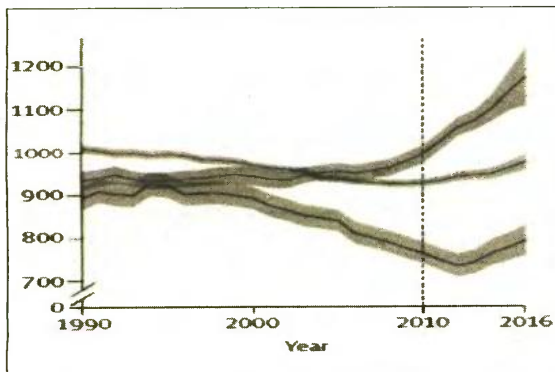
Οι συγγραφείς της έρευνας τονίζουν την δραματική δημογραφική αλλαγή στην Ελλάδα τα χρόνια 2010-2016 με τη μείωση του πληθυσμού μεταξύ 15-34 ετών και υπογραμμίζουν την 50% μείωση των δημόσιων δαπανών για την υγεία μεταξύ 2009 και 2015

περισσότερων από 300 αιτιών θανάτου για 23 διαφορετικές ηλικιακές ομάδες. Σύμφωνα με τους συγγραφείς, η εν λόγω πλατφόρμα αποτελεί τον μόνο αξιόπιστο τρόπο σύγκρισης μεταξύ χωρών και περιοχών παγκοσμίως στον τομέα της υγείας. Τα συμπεράσματα της μελέτης αποτυπώνουν σε αριθμούς την καταστροφή: Ενώ η θνησιμότητα παρέμεινε σχετικά σταθερή τα χρόνια 2000-2010, ακολούθως αυξήθηκε με ρυθμό περίπου 2,7% ετησίως και το 2016 η αύξηση της φτάνει το 17,8%, με την ανοδική τάση να συνεχίζεται. Η αύξηση αυτή αφορά κυρίως τους ηλικιωμένους άνω των 70 ετών. Παρατηρείται αύξηση των θανάτων στα παιδιά μικρότερα των 5 ετών και σαφής άνοδος στους αυτοτραυματισμούς εφήβων και νέων. Στους ασθενείς άνω των 70 ετών, αυξήθηκαν όλες οι αιτίες θανάτου, όπως και η θνησιμότητα λόγω HIV, ίασιμων νεοπλασμάτων, κίρρωσης

ήπατος, νευρολογικών διαταραχών και νεφρικής νόσου στους ενήλικες. Αποτυπώνεται επίσης η τάση αύξησης μεταδιδόμενων νόσων καθώς και της μητρικής και παιδικής νοσηρότητας. Οι συγγραφείς τονίζουν την δραματική δημογραφική αλλαγή στην Ελλάδα τα χρόνια 2010-2016 με τη μείωση του πληθυσμού μεταξύ 15-34 ετών ένεκα της μετανάστευσης και υπογραμμίζουν την 50% μείωση των δημόσιων δαπανών για την υγεία μεταξύ 2009 και 2015. Είναι η πρώτη φορά που επιχειρείται η όσο το δυνατόν ακριβέστερη και σε βάθος χρόνου ποσοτική αποτύπωση των θανατηφόρων συνεπειών των πολιτικών λιτότητας στην Ελλάδα. Με βάση αυτό, θα περίμενε κανείς τα αποτελέσματα να αναδειχθούν και να συζητηθούν από τον ιατρικό κόσμο. Σε ένα ιατρικό έντυπο παγκόσμιας εμβέλειας δηλώνεται απερίφραστα ότι περισσότεροι Έλληνες πεθαίνουν κι όμως δεν ακούγεται κουβέντα (με τιμητική εξαίρεση τον κ. Βήχα από το Μητροπολιτικό Κοινωνικό Ιατρείο Ελληνικού, ο οποίος παραλληλίζει τις μέχρι και σήμερα εφαρμοζόμενες πολιτικές λιτότητας με σχεδιασμένη γενοκτονία του ελληνικού λαού). Η ΕΙΝΑΠ επιλέγει να εκδώσει δελτίο τύπου και αφίσα επειδή οι νοσοκομειακοί γιατροί έμειναν έξω από τα προεκλογικά «δώρα» της κυβέρνησης, ενώ ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών, έχοντας μετατραπεί εδώ και πολύ καιρό σε φέουδο του κ. Παπούλη, δεν βρήκε μια λέξη να γράψει στα δεκάδες e-mail τα οποία στέλνει στα μέλη του. Πόσο διαφορετικό θα ήταν ως τρόπος σκέψης και πράξης να έβγαине μια αφίσα με τα αποτελέσματα της μελέτης και να στέλνόταν με e-mail σε όλους τους γιατρούς, αντί για πολυτελείς αφίσες συνεδρίων, «ξύλινης» συνδικαλιστικής ανακοινώ-

Στο εξώφυλλο του περιοδικού με την έρευνα για την Ελλάδα, αναφέρεται ο τίτλος του Editorial: «Ελλάδα – το κόστος της ανάκαμψης»

Στη γραμμή με ανοδική πορεία που καταλήγει πάνω δεξιά, η συνολική θνησιμότητα ανεξαρτήτως ηλικίας στην Ελλάδα. Κάτω, η αντίστοιχη για την Κύπρο και στη μέση για τη Δυτ. Ευρώπη. Στον κάθετο άξονα, ο αριθμός θανάτων ανά 100.000 κατοίκους.

Έτος	Αριθμός θανάτων
2000	103.470 (101.126-105.663)
2010	111.720 (109.215-113.992)
2016	127.694 (120.356-135.108)
Ετήσιος ρυθμός αύξησης 2000-10	0.55% (0.24-0.85)
Ετήσιος ρυθμός αύξησης 2010-16	2.72% (1.65-3.74)

Πόσο διαφορετικό θα ήταν ως τρόπος σκέψης και πράξης να έβγαине μια αφίσα με τα αποτελέσματα της μελέτης και να στέλνόταν με e-mail σε όλους τους γιατρούς, αντί για πολυτελείς αφίσες συνεδρίων, «ξύλινης» συνδικαλιστικής ανακοινώσεως ή διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα...

σεις ή διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα... Έτσι, τα στοιχεία παραμένουν απλώς αριθμοί, οι οποίοι αποτυπώνουν με περισσότερη ή λιγότερη ακρίβεια μία πραγματικότητα στον τομέα της υγείας, η οποία είναι πολύ χειρότερη από τις στατιστικές. Η εκπόνηση και ο «χειρισμός» των αριθμών μπορεί να χρησιμεύσει για να εξαχθούν εντελώς διαφορετικές «προτάσεις λύσης» αν η όλη διαδικασία δεν αποκτήσει «εντοπιότητα» και δεν αφορά τους εργαζόμενους στην υγεία και κυρίως τους Έλληνες ασθενείς. Χρειαζόμαστε τα στοιχεία που μας προσφέρει

ο ακαδημαϊκός του πανεπιστημίου της Ουάσιγκτον με ειδίκευση στην περιοδοντολογία κύριος συγγραφέας της μελέτης του Lancet. Οφείλουμε όμως να τα εμπλουτίσουμε με την καθημερινή μας εμπειρία, να περιγράψουμε όσο γίνεται πιο λεπτομερώς την κατάσταση στους διαφόρους τομείς και να ανοίξουμε τη συζήτηση για τις εναλλακτικές στο χώρο της υγείας, οι οποίες δεν είναι απλώς «τεχνοκρατικό τύπου» και έχει γίνει ολοφάνερο ότι θα παιγίτουσαν χέρι-χέρι με τις εναλλακτικές για το σύνολο της χώρας. Η διαδικασία αυτή δεν είναι δουλειά «των ειδικών» αν και χωρίς αυτούς θα είναι λειψή, δεν είναι ζήτημα «αριθμών» αν και χωρίς αυτούς δε θα έχει δεδομένα.

* Ο Χριστόδουλος Δολαψάκης είναι νοσοκομειακός γιατρός

4. Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΝ ΕΡΧΕΤΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΩΝΤΑΣ ΤΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 32

Η ανάπτυξη δεν έρχεται φορολογώντας τα ακίνητα

Σε αντίθεση με τις συστάσεις που διατυπώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η μεταφορά της φορολογικής επιβάρυνσης στην ακίνητη περιουσία των νοικοκυριών δεν συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη. Αυτό, τουλάχιστον, ισχυρίστηκαν η Διεθνής Ένωση Ιδιοκτητών Ακινήτων (UIPI) και

η Ιταλική Ομοσπονδία Ιδιοκτητών (Confedilizia) σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο Ευρωκοινοβούλιο, παρουσία ευρωβουλευτών αλλά και ελληνικής αντιπροσωπείας, δεδομένου ότι ο πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ιδιοκτητών Ακινήτων (ΠΟΜΙΔΑ), κ. Στρ. Παραδιάς, είναι επικεφαλής και της UIPI. Σε αυτό το πλαίσιο, παρουσιάστηκε μελέτη που πραγματοποιήθηκε από τον καθηγητή Ρικάρντο Πουλίσι και το Πανεπιστήμιο της Παβίας (IT), η οποία αμφισβητεί ότι η μετάθεση των φορολογικών βαρών προς τα νοικοκυριά και την κατοχή ακίνητης περιουσίας συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε ενόψει της έγκρισης των κρατικών προϋπολογισμών του έτους 2019 από τα εθνικά και τα ευρωπαϊκά όργανα.

5. ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΘΑ ΔΩΣΟΥΝ ΤΑ ΡΕΣΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΛΕΜΜΕΝΑ

Μέσο: . . . . . ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 11

Την Τρίτη θα δώσουν τα... ρέστα από τα «κλεμμένα»

ΜΑΖΙ με την καταβολή των επικουρικών συντάξεων, την ερχόμενη Τρίτη 2 Οκτωβρίου 2018, θα δοθούν από το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ) τα αναδρομικά που ακόμη οφείλονται σε 7.464 δικαιούχους από τις παράνομες παρακρατήσεις υπέρ ΑΚΑΓΕ.

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση του ΕΤΕΑΕΠ,

πρόκειται για τα ποσά τα οποία προέκυψαν εξαιτίας του λανθασμένου υπολογισμού της εισφοράς υπέρ του Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ).

Η διοίκηση του Ταμείου αποφάσισε να πληρώσει τα αναδρομικά σε όσους δεν τα είχε επιστρέψει, ταυτόχρονα με την καταβολή για τον μήνα Οκτώβριο των επικουρικών συντάξεων

στους δικαιούχους τους.

Το συνολικό ποσό που θα εκταμειωθεί, σύμφωνα με την ανακοίνωση του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών, θα ανέλθει στο 1.009.466,55 ευρώ.

Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στην εφαρμοζόμενη, από τις 2 Μαΐου 2018, ορθή παρακράτηση της εισφοράς για τα αναδρομικά ποσά συντάξεων τα οποία τους

έχουν κορηγηθεί. Υπενθυμίζεται ότι από το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών καταβλήθηκαν την Πέμπτη 2 Αυγούστου του 2018 σε 196.897 δικαιούχους συνολικά ποσά αναδρομικών ύψους 49.012.246,54 ευρώ από την παρακράτηση της εισφοράς αλληλεγγύης του νόμου 3986 του 2011 υπέρ του ΑΚΑΓΕ στις επικουρικές συντάξεις τους.

Υπέρ της αύξησης κατώτατου μισθού η ΕΣΕΕ, στα €751 έως το 2022

Προτείνει μείωση εισφορών για κύρια και επικουρική ασφάλιση

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Υπέρ της σταδιακής αύξησης του κατώτατου μισθού, ώστε το 2022 να ανέλθει στα 751 ευρώ, αλλά και του εξορθολογισμού των εισφορών των ελεύθερων επαγγελματιών και τη μείωση των εισφορών για επικουρική ασφάλιση κατά 1%, τάσσεται η ΕΣΕΕ (Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας). Το προεδρείο της Συνομοσπονδίας συναντήθηκε με την ηγεσία του υπουργείου Εργασίας και ανέλυσε διεξοδικά τις θέσεις της τόσο στα εργασιακά όσο και στα ασφαλιστικά ζητήματα, που βρίσκονται άλλωστε στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας.

Ειδικά για το θέμα των εισφορών, η ΕΣΕΕ πρότείνει την αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών, με δεδομένο μάλιστα ότι από τον νέο χρόνο αυτές θα υπολογίζονται επί του ποσού που αντιστοιχεί στο 100% του αθροίσματος κερδών και ασφαλιστικών εισφορών προηγούμενου έτους. Περαιτέρω, έθεσε, όπως έκανε κατά τη συνεδρίαση του γενικού του συμβουλίου και ο ΣΕΒ, παρουσία της υπουργού Εργασίας Εφης Αχτσιόγλου, το θέμα της μείωσης των εισφορών υπέρ επικουρικής ασφάλισης συνολικά κατά 1% (από 0,5% για εργοδότες και εργαζομένους), από 1/1/2019, καταργώντας τη σχετική πρόβλεψη του νόμου Κατρούγκαλου.

Παράλληλα, παρουσίασε στοιχεία για τις προωθούμενες αλλαγές στις εισφορές των ελεύθερων επαγγελματιών, βάσει των εξαγγελιών της κυβέρνησης, σύμφωνα με τα οποία προκύπτει το συμπέρασμα πως ευνοημένοι είναι εκείνοι οι μη μισθωτοί με ετήσια μεικτά εισοδήματα (καθαρά κέρδη + εισφορές) μεταξύ 7.033 - 9.346 ευρώ. Και αυτό, γιατί ενώ με το καθεστώς που θα ίσχυε το 2019 οι εισφορές θα αντιστοιχούσαν στο 26,95% του εισοδήματος, με το νέο από 1/1/2019 καθεστώς θα πληρώνουν την κατώτατη ετήσια εισφορά των 1.895,4 ευρώ (ή μηνιαία 157,9 ευρώ). Με το νέο καθεστώς για μεικτά εισοδήματα (καθ. κέρδη + εισφορές) άνω των 9.346 ευρώ και μέχρι τις 71.000 ευρώ, η πραγματική μεσοσταθμική μείωση των εισφορών για μεσαία και υψηλότερα εισοδήματα κυμαίνεται μεταξύ 22% - 24,3%. Τέλος, για μεικτά κέρδη μεταξύ 70.331 - 93.462 ευρώ η εισφορά θα είναι 20,28%, ενώ πριν θα επιβαλλόταν η ανώτατη ετήσια εισφορά των 18.953,4 ευρώ. Συνεπώς, για τα εισοδήματα άνω των 71.000

ευρώ, θα επιβαρύνεται πο πολύ όποιος κερδίζει περισσότερα. Στο θέμα της αύξησης του κατώτατου μισθού, η ΕΣΕΕ επανέλαβε τη θέση της για αύξηση με βάση το πορτογαλικό μοντέλο, σταδιακά και σε διάστημα τριών ετών. Στη φωτογραφία, από αριστερά ο υφυπουργός Κοινωνικής Ασφάλισης Τάσος Πετρόπουλος, ο πρόεδρος της Συνομοσπονδίας Βασίλης Κορκίδης και η υπουργός Εργασίας Εφης Αχτσιόγλου.

Για την αύξηση του κατώτατου μισθού, η ΕΣΕΕ επανέλαβε τη θέση της για αύξηση με βάση το πορτογαλικό μοντέλο, σταδιακά και σε διάστημα τριών ετών. Στη φωτογραφία, από αριστερά ο υφυπουργός Κοινωνικής Ασφάλισης Τάσος Πετρόπουλος, ο πρόεδρος της Συνομοσπονδίας Βασίλης Κορκίδης και η υπουργός Εργασίας Εφης Αχτσιόγλου.

ευρώ, θα επιβαρύνεται πο πολύ όποιος κερδίζει περισσότερα.

Στο θέμα της αύξησης του κατώτατου μισθού, η ΕΣΕΕ επανέλαβε τη θέση της για αύξηση με βάση το πορτογαλικό μοντέλο, σταδιακά και σε διάστημα τριών ετών, ώστε από 1/1/2022 ο κατώτατος μισθός να επανέλθει στα 751 ευρώ.

Η αύξηση θα είναι υψηλότερη για τους νέους κάτω των 25 ετών, αφού η συνομοσπονδία συμφωνεί να κάταργηθεί ο λεγόμενος μεικτός υποκατώτατος μισθός των 510,95 ευρώ. «Γενικότερα, η εφαρμογή του πορτογαλικού μοντέλου, δηλαδή η σταδιακή αύξηση του κατώτατου μισθού επιμερισμένη σε 4 ετήσιες δόσεις, ώστε να αντισταθμιστούν σε βάθος χρόνου οι απώλειες στον μισθό χωρίς να προκληθούν ισχυρά σοκ στην αγορά, είναι ένα καλό παράδειγμα προς.

μίμηση», επεσήμανε χαρακτηριστικά ο πρόεδρος της Συνομοσπονδίας Βασίλης Κορκίδης.

Βέβαια, η ΕΣΕΕ εξέφρασε και τις επιφυλάξεις της ως προς τη διασύνδεση του κατώτατου μισθού με τις εισφορές, καθώς μια πιθανή αύξησή του θα αναπροσαρμόσει πως τα πάντα το ύψος της κατώτατης μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς μη μισθωτών. Η παραπάνω εξέλιξη, αναλόγως βεβαίως και του τελικού ποσοστού της αύξησης, θα περιορίσει τα οφέλη από την επικείμενη μείωση της ασφαλιστικής εισφοράς υπέρ σύνταξης από το 20% στο 13,33%. Τέλος, η συνομοσπονδία ζήτησε από το υπουργείο Εργασίας να υπάρξει εξειδίκευση των αλλαγών στις εισφορές όσων αμείβονται με δελτία παροχής υπηρεσιών και να εκδοθούν οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις για τους τίτλους κτήσης.

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 24

Την Τρίτη η τελευταία δόση της αναδρομικής επιστροφής κρατήσεων υπέρ ΑΚΑΓΕ

Την ερχόμενη Τρίτη, μαζί με την επικουρική σύνταξη του μηνός Οκτωβρίου 2018 θα καταβληθεί σε 7.464 συνταξιούχους του ΕΤΕΑΕΠ η τελευταία δόση των αναδρομικών από τις λανθασμένες κρατήσεις υπέρ ΑΚΑΓΕ στις επικουρικές συντάξεις. Συγκεκριμένα θα καταβληθεί συνολικό ποσό 1 εκατ. ευρώ που αντιστοιχεί στην εφαρμοζόμενη, από τις 2 Μαΐου του 2018, ορθή παρακράτηση της εισφοράς για τα αναδρομικά ποσά συντάξεων τα οποία τους έχουν κορηγηθεί. Τα ποσά που θα λάβουν την ερχόμενη εβδομάδα οι εν λόγω συνταξιούχοι αφορούν την αναδρομική διόρθωση των κρατήσεων για 22 μήνες, από τον Ιούλιο του 2016 μέχρι και τον Απρίλιο του 2018, καθώς από τον Μάιο του 2018 η κράτηση έχει διορθωθεί και επιβάλλεται στα νέα επανυπολογισμένα ποσά. Να σημειωθεί ότι το πρόβλημα ξεκίνησε από την υποχρέωση που είχε αναληφθεί για συγκεκριμένο ύψος κρατήσεων υπέρ ΑΚΑΓΕ και τον νόμο 3986 του 2011, ο οποίος προέβλεπε κλιμακωτή ποσοστιαία κράτηση 3% - 10% στις επικουρικές, ανάλογα με το ύψος της μεικτής σύνταξης. Με τον επανυπολογισμό των επικουρικών, οι παλαιές κρατήσεις δεν ανταποκρίνονταν στα νέα ποσά συντάξεων που προέκυψαν λόγω του νόμου Κατρούγκαλου.

Αναλυτικά, πρόκειται για την τελευταία ομάδα συνταξιούχων από τους συνολικά 205.000 δικαιούχους αναδρομικών, οι οποίοι δεν εξοφλήθηκαν με την πληρωμή του περασμένου Αυγούστου και θα εξοφληθούν στις 2 Οκτωβρίου. Οι δικαιούχοι που θα πληρωθούν τώρα είναι νέοι συνταξιούχοι που εντάχθηκαν στο σύστημα πληρωμών του ΕΤΕΑΕΠ από τον Σεπτέμβριο του 2016 έως και τον Απρίλιο του 2018 και οι οποίοι

για καθαρά τεχνικούς λόγους, σύμφωνα με το υπουργείο Εργασίας, δεν ήταν δυνατό να εξοφληθούν στις 2 Αυγούστου. Να σημειωθεί ότι, κατά την πληρωμή της πλειονότητας των αναδρομικών δόθηκαν από το ΕΤΕΑΕΠ αναδρομικά συνολικού ύψους 49 εκατ. ευρώ, σε 196.897 δικαιούχους. Στη νέα πληρωμή της Τρίτης, συμπεριλαμβάνονται συνταξιούχοι δημόσιοι και δημοτικοί υπάλληλοι, πρώην εργαζόμενοι σε ΔΕΚΟ-ΟΤΕ, ΕΛΤΑ, ΔΕΗ, ΕΡΤ- αλλά και μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα όπως χημικοί, εμποροϋπάλληλοι, ιδιωτικοί εκπαιδευτικοί, τραπεζοϋπάλληλοι της πρώην Εμπορικής, Αγροτικής (ΕΛΕΜ)

Θα καταβληθεί σε 7.464 συνταξιούχους του ΕΤΕΑΕΠ για λανθασμένες κρατήσεις στην επικουρική σύνταξη.

και Πίστεως ναυτιλιακοί πράκτορες, όπως επίσης και αυτοαπασχολούμενοι, δηλαδή συμβολαιογράφοι, πρατηριούχοι υγρών καυσίμων κ.ά.

Από αυτούς, σημαντικά ποσά δικαιούνται οι συνταξιούχοι τραπεζοϋπάλληλοι Εμπορικής, Αγροτικής και Πίστεως, οι πρώην υπάλληλοι της ΔΕΗ, της ΕΡΤ και του ΟΤΕ, αλλά και οι πρατηριούχοι υγρών καυσίμων του πρώην ΟΑΕΕ. Και αυτό, γιατί το ύψος του δικαιούμενου ποσού ποικίλλει ανάλογα με την αρχική μεικτή σύνταξη και τον συντελεστή επανυπολογισμού που εφαρμόστηκε στο πλαίσιο του νόμου Κατρούγκαλου το καλοκαίρι του 2016.

Συνολικά, δικαιούχοι αναδρομικών εντοπίστηκαν να είναι περί το 16% των συνταξιούχων του ΕΤΕΑΕΠ.

Ο ΣΥΡΙΖΑ απο-
σιωπά την
«ωρολογια-
κή βόμβα» που
κρύφτηκε στο
3ο Μνημόνιο
και θα ενεργο-
ποιηθεί σε
δύο χρόνια

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΠΠΟΥ**
pappge@hotmail.com

Την ώρα που υπουργοί και βουλευτές διαγκωνίζονται για το ποιος θα... πρωτοακυρώσει τις περικοπές στις συντάξεις, τις οποίες οι ίδιοι ψήφισαν πριν από έναν χρόνο, άπαντες σιωπούν για την «ωρολογιακή βόμβα» που φύτεψαν στο, υποτίθεται, κοινωνικά δίκαιο και... σωτήριο 3ο Μνημόνιο και η οποία θα εκραγεί λίαν συντόμως: τη σύνδεση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο ζωής, μπορεί να στελεί την έξοδο από τον εργασιακό βίο στα 70 έτη! Η επίμαχη διάταξη, η οποία δεν θα ενεργοποιηθεί σε κάποιο μακρινό μέλλον, αλλά σε δύο χρόνια, «κρύφτηκε» επιμελώς στον περιβόητο Νόμο 4336 του 2015, δηλαδή όχι σε κάποιο τυχαίο νομοθέτημα, αλλά στον νόμο για το 3ο Μνημόνιο. Αν ανατρέξει, δε, κάποιος ανυποψίαστος στις επίμαχες διατάξεις, μάλλον δεν θα πάρει είδηση τι του ξεμερώνει, αφού, ως ειθιστά, η «ωρολογιακή βόμβα» είναι καμουφλαρισμένη. Τι λέει η σχετική παράγραφος; 1. α) Από 1ης/1/2022 τα όρια ηλικίας για θεμελίωση δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος για κάθε κατηγορία

ασφαλισμένων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τραπέζης της Ελλάδος, ορίζονται στο 62ο έτος της ηλικίας (με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης) και στο 67ο έτος της ηλικίας (με 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης), με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του Αρθρου 11 του Ν. 3863/2010 (Α' 115). Το μυστικό κρύβεται στις τελευταίες λέξεις, που παραπέμπουν γενικώς και αορίστως σε έναν νόμο του 2010.

ΤΑ ΑΥΣΗΣΕ

Τι λέει αυτός ο νόμος; «Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και του Δημοσίου, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, τα οποία προβλέπονται στο Άρθρο 6 του νόμου αυτού και σε καταστατικές ή γενικές διατάξεις νόμων ανακαθορίζονται κατά τη μεταβολή του προσδόκιμου ζωής του πληθυσμού της χώρας, με σημείο αναφοράς την ηλικία των εξήντα πέντε (65) ετών». Τι σημαίνει πρακτικά αυτό; Οτι η κυβέρνηση όχι απλώς δεν κατάργησε με έναν νόμο τα... κακά Μνημόνια, αλλά δεσμεύτηκε να αυξάνονται τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης όσο θα ανεβαίνει το προσδόκιμο ζωής! Το... κερασάκι στην τούρτα είναι

η δέσμευση για άμεση εφαρμογή της ρήτρας, κάτι που σημαίνει ότι η αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης αφορά τους σημερινούς εργαζομένους, ακόμα και εκείνους που βρίσκονται κοντά στη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Όπως ορίζει η επίμαχη διάταξη, «η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1ης/1/2021 και κατά την πρώτη εφαρμογή της λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή της δεκαετίας 2010 έως και 2020. Από 1ης/1/2024 τα ανωτέρω όρια ανακαθορίζονται ανά τριετία. Ο ανακαθορισμός των ορίων ηλικίας γίνεται με ειδικό νόμο, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του Αρθρου 73 του Συντάγματος, που ψηφίζεται κατά το τελευταίο έτος κάθε περιόδου, με βάση τους σχετικούς δείκτες που προσδιορίζονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή και τη Eurostat και αφορούν στην επόμενη περίοδο». Αφήνοντας κανείς στην άκρη τον κίνδυνο κατάρρευσης του Ασφαλιστικού, αν παρατηρηθεί μαζική έξοδος λίγο πριν από την ενεργοποίηση αυτής της «ωρολογιακής βόμβας», το ερώτημα που κάνει είναι πού θα φτάσουν τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς που έχει κάνει το Φινλανδικό Κέντρο για τις

Σε πανικό η κυβέρνηση, ετοιμάζει μονομερή ενέργεια, όπως το 2015

ΤΡΙΚΥΜΙΑ εν κρινώ. Μόνον έτσι θα μπορούσε να περιγράψει κανείς την κατάσταση στο κυβερνητικό στρατόπεδο αυτήν τη στιγμή, μόλις δύο 24ωρα πριν από την κατάθεση του προσχεδίου του Προϋπολογισμού. Ενώ αρχικά το προσχέδιο είχε αντιμετωπιστεί από την ίδια την κυβέρνηση ως κάτι διαδικαστικό και άνευ ουσίας για την υπόθεση των συντάξεων, αίφνης μετατράπηκε σε... στρατηγικό στόχο και... casus belli για όσους... κακούς ξένους δεν ενστερνίζονται την άποψη της ελληνικής πλευράς ότι «λερτά υπάρχουν» και φτάνουν ακόμα και για τη διάσωση του αφορολογητού. Και κάπως έτσι φτάσαμε στο σημείο ακόμα και να αναζητείται νομική φόρμουλα για την παράκαμψη της σαφούς συνταγματικής υποχρέωσης κατάθεσης του προσχεδίου την πρώτη Δευτέρα κάθε Οκτωβρίου.

Πέρα από το «φλερτί» με τη συνταγματική εκτροπή -σημειωτέον ότι το υπουργείο Οικονομικών επιχείρησε να «βάλει φρένο» σε όσους διακίνησαν το σενάριο-, το ζήτημα είναι ότι η κυβέρνηση έφτασε στο σημείο «0», όπου καλείται να πάρει απόφαση για το εάν θα υπερβεί έστω στο προσχέδιο του Προϋπολογισμού τις περικοπές των συντάξεων ή όχι και τι συνεπάγεται η μία ή η άλλη επιλογή, έχοντας τραβήξει τα βλήματα δανειστών και αγορών πάνω της.

Οι μεταπτώσεις στην κυβερνητική γραμμή, ειδικά τις τελευταίες ημέρες, μάλλον θα πρέπει να διδάσκονται ως παράδειγμα προς αποφυγήν επικοινωνιακού χειρισμού δύσκολων πολιτικών καταστάσεων. Επειτα από ένα μπαράζ δηλώσεων ακόμα και από υψηλόβαθμα κυβερνητικά στελέχη, ότι «η ακύρωση των περικοπών στις συντάξεις είναι κοντά» ή ότι «η δημοσιονομική κατάσταση έχει αλλάξει. Δεν επιβεβαιώνει τις εκτιμήσεις και του ΔΝΤ και καθιστά απαραίτητες τις περικοπές των συντάξεων», που ανέβασαν αδικαιολόγητα ψηλά τον πήχη των προσδοκιών και των απαιτήσεων, ξαφνικά οι αιθεροβάμονες συγκρούστηκαν με τον «τοίχο» των «έξω».

Τα χτυπήματα είναι απανωτά: πρώτα ο «πάγος» από τους Γερμανούς, ακόμα κι από τους Σοσιαλδημοκράτες, μετά η ψυχολογία από το ΔΝΤ και τέλος τα «ψυχρά» προειδοποιητικά μηνύματα από τις αγορές ότι η εφαρμογή και η συνέχιση των δύσκολων μεταρρυθμίσεων είναι μονόδρομος.

Την αμχανία και τελικά τον πανικό στο κυβερνητικό στρατόπεδο επέτεινε και η απόσταση που κρα-

τούν, πλέον, οι Ευρωπαίοι, επιβεβαιώνοντας επί της ουσίας όσους επισήμαναν ότι εκείνο το περιβόητο τηλεγράφημα του ΑΠΕ περί... συμφωνίας προκάλεσε πολύ μεγαλύτερη ζημιά από την επικοινωνιακή περιπέτεια.

ΑΝΕΥ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΟΥ

«Εμείς θέλουμε την ακύρωση των περικοπών», είναι η θέση που, σύμφωνα με πληροφορίες, έβαλε στο τραπέζι η ελληνική πλευρά, για να πάρει την αποστομωτική απόντηση από τους Ευρωπαίους: «Είναι πολύ νωρίς ακόμα».

Όπως αναφέρουν πηγές από το ευρωπαϊκό στρατόπεδο, η πίεση της Αθήνας για επιτάχυνση των διαβουλεύσεων είναι άνευ περιεχομένου, καθώς οι τεχνοκράτες των Βρυξελλών θέλουν να έχουν στα χέρια τους περισσότερα, άρα ασφαλέστερα, στοιχεία για τους δημοσιονομικούς και μακροοικονομικούς δείκτες. Ως εκ τούτου, οι τεχνικοί σκέλος δεν μπορεί να ολοκληρωθεί πριν από τα μέσα Νοεμβρίου, εξού και η παραπομπή των πολιτικών αποφάσεων στο Ευρογκρουπ της 3ης Δεκεμβρίου.

«Και τώρα τι κάνουμε;», είναι το ερώτημα που ακούγεται στο κυβερνητικό στρατόπεδο. Η μία επιλογή είναι να μη συμπεριληφθούν οι περικοπές των συντάξεων στο προσχέδιο, ποντήροντας στο ότι οι τεχνικές διαβουλεύσεις θα έχουν θετικά κατάληξη. Η επιλογή αυτή είναι υψηλού ρίσκου -είναι ενδεικτικό ότι οι Ευρωπαίοι θεωρούν δεδομένο πως οι μειώσεις θα αποτυπωθούν στο προσχέδιο-, καθώς μπορεί να χαρακτηριστεί μονομερής ενέργεια, προκαλώντας ντόμιο αναταράξεις και στις αγορές, που φαίνεται να περιμένουν με το δάκτυλο στη σκανδάλη την πρώτη... στραβοτιμονιά.

Σημειωτέον ότι τη Δευτέρα ο Ευ. Τσακαλώτος θα πρέπει να είναι παρών και στο Ευρογκρουπ, όπου, αν τελικά επιλεγεί η λύση της... εξαφάνισης των περικοπών, θα πρέπει να δώσει εξηγήσεις στον Γερμανό ομόλογό του. Υπάρχει περίπτωση ο Έλληνας υπουργός να εξασφαλίσει την ανοχή του Ολ. Σολτς; Μάλλον δύσκολο, αν λάβει κανείς υπόψη ότι σε 15 ημέρες σπάνονται κάλπες στη Βαυαρία και ο κυβερνητικός συνασπισμός δεν θα περάσει καλά.

Το άλλο σενάριο είναι να συμπεριληφθούν οι περικοπές, στη λογική ότι μπορεί να γίνει η αναγκαία... διόρθωση στο σχέδιο που θα σταλεί στην Κομισιόν στις 15 Οκτωβρίου ή στο τελικό σχέδιο, που θα κατατεθεί στη Βουλή στις 21 Νοεμβρίου. Αν και αυτό το σενάριο ήταν το επικρατέστερο, φαίνεται ότι στο Μαξίμου θέλουν να το αποφύγουν πάση θυσία, εκτιμώντας ότι η πολιτική ζημιά δεν θα είναι διαχειρίσιμη, ειδικά αν τελικά χρειαστεί να γίνουν έστω μικρότερες μειώσεις από το 18%. Και κάπως έτσι φτάνουμε στο τρίτο σενάριο: να συμπεριληφθεί ειδικός πίνακας ή ειδική παράγραφος στο προσχέδιο, που θα εξηγήει τη δημοσιονομικό αποτέλεσμα έχει η ακύρωση των περικοπών, με βάση τις επικριρωμένες προβλέψεις για το υπερπλεόνασμα του 2019 και το κόψε-ράψε στα αντίμετρα.

Τα τρία σενάρια για να μην προχωρήσει σε περικοπές συντάξεων και ο κίνδυνος να προκληθεί ντόμιο αναταράξεις στις αγορές

Συντάξεις, το όχι και τόσο μακρινό 2050 το όριο θα φτάσει στα 70 έτη και 10 μήνες! Το μόνο παρήγορο είναι ότι οι Δανοί θα πρέπει να εργάζονται έως τα 72, αλλά κάπου εκεί τελειώνουν οι συγκρίσεις.

Δεν είναι τυχαίο ότι, σύμφωνα με μετρήσεις που καταγράφονται σε ειδική έκθεση της ΕΚΤ, η ρήτρα του προσδόκιμου ζωής θα αυξήσει πάνω από 4 χρόνια τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα την αντίστοιχη μείωση της χρονικής διάρκειας καταβολής συντάξεων στους δικαιούχους. Στην ίδια έκθεση της ΕΚΤ αποκαλύπτεται ότι τα έτη καταβολής εισφορών από τους νέους εργαζομένους θα αυξηθούν από τα 30,6 το 2017 στα 35,1 το 2050 και στα 37,4 το 2070.

Μήπως, άραγε, η παράταση του εργασιακού βίου συνεπάγεται καλύτερες συντάξεις; Το ακριβώς αντίθετο, αφού το ποσοστό αναπλήρωσης, που σχετίζεται με το ύψος των αποδοκών, θα «βυθιστεί» από το 68,4% το 2016 στο 53,7%. Είναι, άλλωστε, ενδεικτικό ότι όλες οι παρεμβάσεις (sic) στο Ασφαλιστικό θα οδηγήσουν τη μείωση της συνταξιοδοτικής δαπάνης από το 17,3% του ΑΕΠ το 2016 στο 12,9% το 2040 και στο 10,6% το 2070, που είναι και η μεγαλύτερη μείωση σε όλη την Ε.Ε.!

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΔΕΝ ΘΑ ΧΑΘΕΙ

Γράφει ο
Θωμάς Μπαλουράς

Δεν έχω καμία διάθεση ν' ασχοληθώ με την πολιτική, τις κομματικές... κωλοτούμπες ή τις πολιτικές σκοπιμότητες, για κομματικούς λόγους. Για εμένα και πιστεύω για κάθε γνήσιο Έλληνα, δηλαδή την πλειοψηφία του λαού, σημασία ΕΧΕΙ ΜΟΝΟ Η ΕΛΛΑΔΑ. Η πατρίδα μας, το έθνος μας, η θρησκεία μας!
ΕΠΟΜΕΝΩΣ: Κάθε υπεύθυνος ή ανεύθυνος "ΕΛΛΗΝΑΣ" που είναι εναντίον αυτής της άποψης, ΑΠΟΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ κάνει ΠΟΛΕΜΟ κατά της πατρίδας μας λόγω ιδεολογίας, είτε λόγω... πληρωμένης ιδεολογίας ή παντελούς ανικανότητας για την όποια θέση κατέχει.

Κύρια χαρακτηριστικά των ανθρώπων αυτών με οποιαδήποτε επικάλυψη είναι... Ο ΠΟΛΕΜΟΣ κατά της ΕΛΛΑΔΟΣ: α. Στο Δημογραφικό, β. στην Αθλιότητα και γ. στην Θρησκεία.

Α. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ

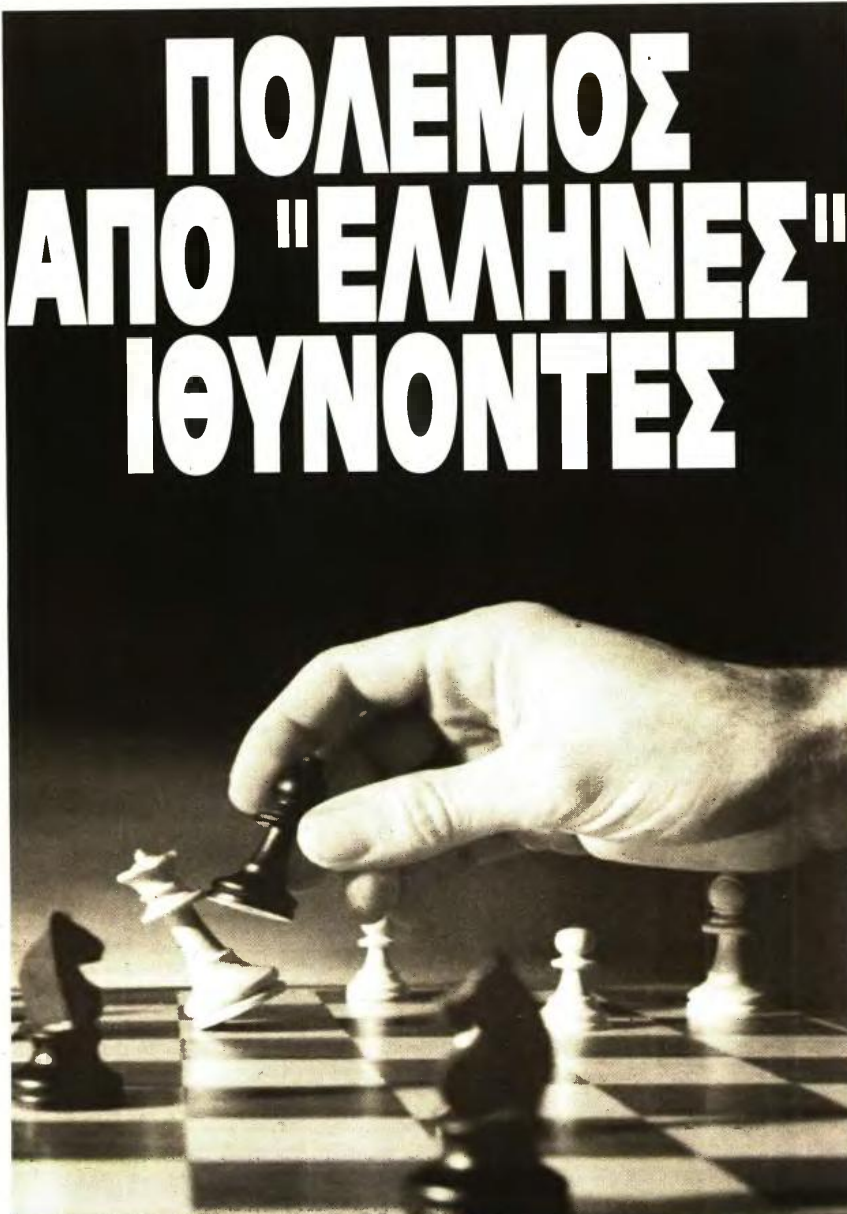
Ένας μεγάλος αριθμός Βουλευτών πριν μερικά χρόνια, όχι μόνο άφησε με νόμο ελεύθερες τις εκτρώσεις, αλλά... τις πλήρωσε κιόλας. Έτσι φθάσαμε στο σημείο να αποτελούμε πρωτιά στον αριθμό των εκτρώσεων, δηλαδή στην δολοφονία ψυχών στον κόσμο. Με την οικονομική στέρηση και την αδιαφορία για τις πολύτεκνες οικογένειες, φθάσαμε οι θάνατοι να είναι περισσότεροι από τις γεννήσεις, που σημαίνει πως σε λίγα χρόνια δεν θα έχουμε στρατιώτες για να φυλάξουν και να υπερασπιστούν την πατρίδα.

Β. ΑΘΛΙΟΤΗΤΑ

Ένας αριθμός Βουλευτών, αρκετά μεγάλος - για το συγκεκριμένο θέμα (161 βουλευτές) - πρόσφατα, ψήφισαν ένα νόμο ανοσιούργημα για την αναδοχή παιδιών από ομοφυλόφιλους που στρέφεται εναντίον της παιδικής αθωότητας και κατά των αθών παιδικών ψυχών.

Κόπτονται και... "ναιουρίζουν" οι ψηφισάντες βουλευτές για τα... "ανθρώπινα δικαιώματα" των ομοφυλόφιλων. ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΔΕΝ ΤΑ ΣΚΕΦΤΟΝΤΑΙ! Γιατί στερούν απ' το παιδί την γλυκιά λέξη "ΜΑΝΟΥΛΑ" ή την λέξη - σιγουριά του "ΠΑΤΕΡΑ"; Δεν μπορούν να καταλάβουν τα ψυχολογικά τραύματα που δημιουργούν στα παιδιά αυτά, στην πιο ευαίσθητη ηλικία και την αρμονική τους ψυχοσωματική ανάπτυξη;

Αν τίποτε απ' αυτά δεν μπορούν να καταλάβουν τι στο διάβολο

τους έχουμε ακόμα βουλευτές; Αναφέρω τον "ακατονόμαστο" γιατί μόνο εκεί μπορούμε να τους στείλουμε, τέτοιοι που είναι. ΚΑΙ ΘΑ ΤΟΥΣ ΣΤΕΙΛΟΥΜΕ ΟΤΑΝ ΕΡΘΕΙ Η ΩΡΑ ΤΟΥΣ.

Γ. ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Και οι δυο περιπτώσεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω (Δημογραφικό - Αθλιότητα) υπάγονται στην έμμεση και άμεση προσπάθεια που γίνεται από "ΕΛΛΗΝΕΣ" ΙΘΥΝΟΝΤΕΣ ή μη, να στρέψουν τον λαό σε μονοπάτια ΑΘΕΙΑΣ ή προς το βασίλειο του ΜΑΜΩΝΑ (του χρήματος) και

της εξαθλίωσης. Το έγκλημα των αθών και ανίσχυρων ψυχών στην κοιλιά της μάνας τους με την άμβλωση, την ΝΟΜΙΜΗ ΑΜΒΛΩΣΗ με νόμο πριν μερικά χρόνια πλήθους βουλευτών και η αναγνώριση της ισοθεσίας από ομοφυλόφιλα ζευγάρια σήμερα (161 βουλευτές), αποτελούν και τα δυο ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ, ΠΑΡΑΒΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ και ΠΟΛΕΜΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ. Γνωρίζουμε από παλιότερες ανα-

και πολεμιόφιλων πως η ΕΛΛΑΔΑ νικείται μόνο με την εξαθλίωση, την κατάργηση της ΙΣΤΟΡΙΑΣ, των ΕΘΙΜΩΝ, της ΓΛΩΣΣΑΣ και της ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ. Οι απόψεις αυτές του άθεου Γερμανοεβραίου Αμερικανού Κίσινγκερ, από χρόνια τώρα έχουν μπει σε εφαρμογή για την χώρα μας, με πρώτο κάρφωμα την διχοτόμηση της Κύπρου μας και την προσπάθεια αναγνώρισης, από την ηγεσία της και την Ελλάδα. Ενδεικτικό ακλόνητο της παρέμβασής αυτής, είναι η φράση του

Κίσινγκερ στην άρνηση του Κυβερνήτη της Ελλάδος Γ. Παπαδόπουλου να επιτρέψει την Κρήτη σαν ενδιάμεσο σταθμό στον πόλεμο του Ισραήλ με τους Αιγύπτιους: "Θα το μετανιώσει η Ελλάδα και ο Παπαδόπουλος για την άρνηση αυτή...". Και πράγματι ακολούθησε η προδοσία εναντίον του Παπαδόπουλου και στη συνέχεια η προδοσία της Κύπρου και η κατάληψή της κατά ένα μεγάλο ποσοστό από τους Τουρκομιογλόους.

Ακολούθησαν σιγά - σιγά άλλα σχεδιασμένα. Η δήμευση Δημοκρατία στην Ελλάδα, η κατάργηση του Βασιλέως, η αναγνώριση και νομιμοποίηση του ΚΚΕ και η καθ' υποψίαν δολοφονία του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου. Παράλληλα, ο πόλεμος κατά των εθίμων, των Χριστιανικών αρχών και της Εκκλησίας. Ο έκκλητος δημόσιος βίος, που μαζί με την πτώχευση της Ελλάδος, συντελούμενης και της αθρόας και ανεξέλεγκτης ισλαμικής λαθρομετανάστευσης, ενεργούν σημαντικά για την διάλυση στην κυριολεξία του προ πεντηκονταετίας τέλειου κράτους, πρώτου στον κόσμο στα οικονομικά, στην ασφάλεια, την ηθική και την Χριστιανισμένη.

Το καθένα από τα παραπάνω πλανάται μέσα στο πλήθος σαν "χαμένη ζωή" και με την ευχή να επανέλθουν κάποτε, γι' αυτό και από πολλούς ακούγονται οι φράσεις "πού είσαι Παπαδόπουλε" και "αν ζούσες Χριστόδουλε".

Όμως ο Έλληνας και η ΕΛΛΑΔΑ ΔΕΝ ΧΑΝΟΝΤΑΙ. Είμαστε Ο ΛΑΟΣ, ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ και η ΕΛΛΑΔΑ. Ο Δικέφαλος ΑΕΤΟΣ που αναγεννάται απ' την τέφρα του. Και πάλι πιετιέται για να κατατροπώσει τους πάντες και με τον ΣΤΑΥΡΟ ΣΤΟ ΧΕΡΙ και του ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΗΝ ΠΙΣΤΗ ΤΗΝ ΑΓΙΑ να κατακλύσει τον κόσμο, σκορπίζοντας ΦΩΣ ΑΠ' ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ.

ΕΛΛΗΝΕΣ με ΚΟΤΣΙΑ και ΨΥΧΙΚΗ ΔΥΝΑΜΗ υπάρχουν και θα' ρθει η στιγμή που θα αναδειχθούν απ' τους ίδιους τους Έλληνες και τότε η Ελλάδα θα μεγαλοουργήσει και θα γυρίσει στην προ πεντηκονταετία ανάπτυξη της, την ήσυχη ζωή και την Χριστιανική ευτυχία.

Δεν ξέρω αν ο καταδρομέας Στρατηγός Ελευθέριος Συναδινό και εκλεγμένος Βουλευτής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ο πανάξιος Στρατηγός Φραγκούλης Φράγκος, πρώην Αρχηγός του ΓΕΣ, διαβάζουν τις γραμμές αυτές. Μακάρι κάποιος να τους παρακινήσει να πιστέψουν πως ο Λαός τους χρειάζεται να βάλουν τα στήθη τους μπροστά και να ηγηθούν στον αγώνα για την ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΜΑΣ.

«Παράνομη η εισφορά αλληλεγγύης»

Βόμβα από τον Συνήγορο του Πολίτη που ανοίγει παράθυρο για αναδρομικά 750 έως 5.000 € για συνταξιούχους του Δημοσίου

Ρεπορτάζ
Νάσος Χατζητσάκος
achatitsakos@dimokratianeews.gr

Να σταματήσει η κυβέρνηση να «κωφεύει» και να διακόψει άμεσα την αντισυνταγματική παρακράτηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΑΣ) από τις συντάξεις του Δημοσίου ζητεί ο Συνήγορος του Πολίτη (ΣτΠ), υπογραμμίζοντας ότι πρέπει να επιστραφούν αναδρομικά (από περίπου 40 έως και πάνω από 270 ευρώ τον μήνα, δηλαδή συνολικά από 750 έως περίπου 5.000 ευρώ) σε περισσότερους από 200.000 δικαιούχους, για το χρονικό διάστημα από τον Φεβρουάριο του 2017 και μετά.

Από την Ανεξάρτητη Αρχή δόθηκε χθες στη δημοσιότητα η σύνοψη διαμεσολάβησης για το εν λόγω ζήτημα, που εκθέτει τα συναρμόδια υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας και «βάζει φωτιά» στα δήθεν πλεονάσματα του ΕΦΚΑ. Συγκεκριμένα, ο ΣτΠ αναφέρει ότι «η υπ' αριθμ. 244/2017 απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως αποτέλεσμα πρότυπης δίκης, πρέπει καθολικά να εφαρμοστεί για το σύνολο των συνταξιούχων του Δημοσίου - τόσο ως προς τη διακοπή των κρατίσεων από τη μηνιαία σύνταξη τους όσο και ως προς τα αναδρομικά από 10 Φεβρουαρίου 2017- και δεν υφίσταται λόγος οι συνταξιούχοι να ταλαιπωρούνται υποβάλλοντας μεμονωμένα αιτήσεις προς το Ελεγκτικό Συνέδριο σε περίπτωση μη συμμόρφωσης στην απόφασή του».

Αναφορικά με το θέμα αυτό, ο ΣτΠ ενημέρωσε στις 18 Απριλίου

2018 τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών Γιώργο Χουλιαράκη και στις 23 Ιουλίου τον αρμόδιο υφυπουργό Κοινωνικής Ασφάλισης Τάσο Πετρόπουλο. Ωστόσο, μέχρι σήμερα η κυβέρνηση μοιάζει να κάνει ότι «δεν άκουσε, δεν είδε, δεν ξέρει».

Ο ΣτΠ επισημαίνει ότι «η Διοίκηση υποχρεούται να επιστρέψει, στους μεν διάδικους, το σύνολο των κρατίσεων από όταν θεσπίστηκε η ΕΑΣ, σε όλους δε τους υπόλοιπους συνταξιούχους του Δημοσίου τις κρατίσεις από την ημερομηνία έκδοσής της, δηλαδή από τις 10 Φεβρουαρίου του 2017. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως ο νόμος ορίζει» και προσθέτει: «Το Δημόσιο, οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων».

Ποιους αφορά

Η Εισφορά Αλληλεγγύης Συνταξιούχων παρακρατείται από τις συντάξεις του Δημοσίου και υπολογίζεται στο συνολικό ακαθάριστο ποσό, αφαιρουμένων των οικογενειακών επιδομάτων. Το ποσοστό της κυμαίνεται από 3% για συντάξεις από 1.400,01 έως 1.700 ευρώ και φτάνει έως το 14% για ποσά πάνω από 3.500,01 ευρώ.

Με βάση την πρώτη ανάλυση της σύναψης διαμεσολάβησης

Η υπουργός Εργασίας Εφη Αχτσιόγλου με τον υπουργό Οικονομικών Ευαγγελό Τσαβαλάτο

Παραδείγματα παρακρατίσεων και αναδρομικών για 19 μήνες*

Μηνιαία σύνταξη	Μηνιαία παρακράτηση	Αναδρομικά (για 19 μήνες)
1.450	43,5	826,5
1.550	46,5	883,5
1.650	49,5	940,5
1.850	111	2.109,0
1.950	117	2.223,0
2.050	143,5	2.726,5
2.100	147	2.793,0
2.200	154	2.926,0
2.350	211,5	4.018,5
2.500	225	4.275,0
2.700	270	5.130,0

*Τα παραδείγματα είναι ενδεικτικά για να αποδώσουν μια τάση μεγέθους των απωλειών αλλά και των ποσών για τους δικαιούχους αναδρομικών.

του ΣτΠ, το θέμα αφορά περισσότερους από 200.000 συνταξιούχους του Δημοσίου. Ανάλογα με το ύψος της σύνταξης, η παρακρά-

τιση ανέρχεται περίπου από 40 ευρώ τον μήνα και ξεπερνά τα 270 ευρώ τον μήνα. Εφόσον η κυβέρνηση εφαρμόσει την απόφαση του Ελε-

γκικού Συνεδρίου και συμμορφωθεί στις υποδείξεις του ΣτΠ, τότε οι συνταξιούχοι οι οποίοι μέχρι στιγμής υφίστανται την αντισυνταγματική παρακράτηση θα δουν αντίστοιχες «αυξήσεις» στα μηνιαία ποσά των συντάξεών τους.

Επίσης, οι εν λόγω συνταξιούχοι δικαιούνται αναδρομικά από τις 10 Φεβρουαρίου 2017 έως τη διακοπή της παράνομης παρακράτησης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι δικαιούχοι πρέπει, για περίπου 19 μήνες, να λάβουν αναδρομικά από περίπου 750 έως και περισσότερα από 5.000 ευρώ.

Πλέον, μετά το «ράπισμα» του ΣτΠ, θέση επί του θέματος καλείται να πάρει η κυβέρνηση. Το ερώτημα είναι αν τελικά θα συμμορφωθεί με την απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή εάν -για χάρη των οικονομικών πλεονασμάτων- θα εξακολουθήσει να την αγνοεί.

Δραματική μείωση του πληθυσμού της Ελλάδας μέχρι το 2050

Από δυσοίωνα έως και αρκετά ανησυχητικά θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν τα στατιστικά στοιχεία και οι προοπτικές μελέτες για την εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας αλλά και της Ευρώπης. Τα συστηματικά χαμηλά ποσοστά γεννήσεων και το υψηλότερο προσδόκιμο ζωής μετασχηματίζουν τη σύνθεση της ηλικιακής πυραμίδας. Η σημαντικότερη αλλαγή θα είναι ίσως η μεγάλη μετάβαση προς έναν κατά πολύ γηραιότερο πληθυσμό, κάτι που είναι ήδη εμφανές σε αρκετά κράτη-μέλη της ΕΕ. Αυτά επισημαίνει η Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία εν όψει της 1ης Οκτωβρίου, Παγκόσμιας Ημέρας Ηλικιωμένων, και τονίζει πως η υπογεννητικότητα είναι χρόνιο πρόβλημα για την πατρίδα μας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει στη δημοσιότητα, ο μέσος όρος ολικής γονιμότητας, δηλαδή παιδιών ανά ζεύγος, είναι 1,26, σταθερός τα τελευταία χρόνια, όταν ο μέσος όρος της ΕΕ είναι 1,49. Επισημαίνεται ότι για να διατηρηθεί σταθερός ο πληθυσμός πρέπει ο δείκτης γονιμότητας να είναι πάνω από 2,1. Η Ελλάδα και η Ιταλία καταγράφουν τον τρίτο χαμηλότερο δείκτη γεννήσεων (9‰) στην Ε.Ε., μετά τη Γερμανία (8,4‰) και την Πορτογαλία (8,5‰). Στα 8,3 έως 10 εκατ. κατοίκους ο πληθυσμός στην Ελλάδα το 2050

Ως αποτέλεσμα της υπογεννητικότητας και της γήρανσης του πληθυσμού αλλά και του αρνητικού ισοζυγίου μετανάστευσης, υπολογίζεται ότι θα έχουμε μείωση πληθυσμού της Ελλάδας από τα 11 εκατομμύρια το 2013 στα 8,3 έως 10 εκατομμύρια το 2050. Η ελάττωση του πληθυσμού θα κυμανθεί από 800.000 μέχρι 2,5 εκατομμύρια άτομα.

Αυξάνουν οι πολύ ηλικιωμένοι

Μια άλλη πτυχή της δημογραφικής γή-

ρανσης είναι η σταδιακή γήρανση του ίδιου του πληθυσμού των ηλικιωμένων, καθώς η σχετική σημασία των πολύ ηλικιωμένων αυξάνεται με ταχύτερο ρυθμό απ' ό,τι οποιαδήποτε άλλη ηλικιακή κατηγορία του πληθυσμού της ΕΕ. Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 80 ετών και άνω στον πληθυσμό της ΕΕ-28 προβλέπεται να υπερδιπλασιαστεί μεταξύ του 2016 και του 2080, από 5,4% σε 12,7%.

Η Ελλάδα κατατάσσεται στις πρώτες θέσεις μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε γηράσκοντα πληθυσμό (ποσοστό αύξησης 21,4%) έναντι μέσου όρου της ΕΕ 17,2%. Τα άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών αντιπροσωπεύουν σήμερα στη χώρα μας ποσοστό πάνω από το 21,3% του πληθυσμού και σύμφωνα με τις προβλέψεις το 2030 θα είναι περίπου το 30% του πληθυσμού ενώ το 2050 θα πλησιάσουν το 1/3 του πληθυσμού.

Αυτή η δημογραφική γήρανση -κοινή σε όλες τις δυτικού τύπου χώρες- προκαλεί πολλά προβλήματα ιατρικά, κοινωνικά, οικογενειακά, οικονομικά, ασφαλιστικά, κ.ά. που θα προσλάβουν εκρηκτικές διαστάσεις στις προσεχείς δεκαετίες. Τρέμε Τσακαλώτε!

Μια από τις χειρότερες χώρες να ζουν ηλικιωμένοι

Εξάλλου, δεδομένα από την ετήσια έκθεση της διεθνούς οργάνωσης Help Age International του 2015 για την ποιότητα της ζωής των ηλικιωμένων χαρακτηρίζουν την Ελλάδα ως μια από τις χειρότερες χώρες για να ζουν οι πολίτες άνω των 60 ετών και κατατάσσει τη χώρα μας στην 79η θέση μεταξύ 96 χωρών, όσον αφορά την κοινωνικο-οικονομική ευημερία, δηλ. κάτω από τη Βενεζουέλα και τη Νότια Αφρική.

12. ΩΡΕΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 12

ΣΧΟΛΙΟ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Ωρες αλήθειας και κριτικής

Αύριο οι πολίτες της ΠΓΔΜ, Σλαβομακεδόνες και Αλβανοί, θα ψηφίσουν στο δημοψήφισμα για την επικύρωση της συμφωνίας των Πρεσπών. Μεθαύριο, η 1η Οκτωβρίου θα σηματοδοτήσει, πρακτικά μια χρονική περίοδο οκτώ μηνών, που θα ξεχειλίζουν από ακραία πόλωση ανάμεσα σε ΣΥΡΙΖΑ και Ν.Δ. στο εσωτερικό, ενόψει των τριπλών εκλογών του Μαΐου. Αν οι εκλογές γίνουν τετραπλές, με την προσθήκη των βουλευτικών, δεν θα αλλάξουν πολλά στην ποιότητα της αντιπαράθεσης. Από τη γενικότερη εικόνα προκύπτει ότι οι βασικές ανησυχίες των πολιτών συνδέονται με την οικονομική κατάσταση. Ευλόγως, καθώς η πορεία της οικονομίας, η σχεδόν ισοπεδωτική φορολογία, αλλά και στοιχεία όπως οι δημογραφικές τάσεις και το ασφαλιστικό (συντάξεις), είναι, τελικά, συνδεδεμένα με την καθημερινότητα κάθε πολίτη.

Φαίνεται, ωστόσο, ότι αυτά τα ζητήματα, όσο σημαντικά και αν είναι, βρίσκονται εκ των πραγμάτων στη δεύτερη γραμμή της πολιτικής σύγκρουσης ανάμεσα στα κόμματα. Αντιθέτως, η συμφωνία των Πρεσπών, προσφέρει έδαφος για πολωτική ρητορική η οποία δεν μπορεί παρά να ωφελήσει αποκλειστικά και μόνο τα δύο μεγαλύτερα κόμματα, Ν.Δ. και ΣΥΡΙΖΑ. Η πολιτική εργαλειοποίηση των εθνικών θεμάτων δεν είναι νέα ιστορία. Το *annus horribilis* του Μακεδονικού, το 1992, οπότε ο Ανδρέας Παπανδρέου αρνήθηκε στον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη τη συναίνεση για την επίλυση ενός ζητήματος που μπορούσε τότε να κλείσει με συμβιβασμό, σίγουρα είναι πολύ μικρότερο από το σημερινό. Ακολούθησαν η Ενδιάμεση Συμφωνία του 1995 και η εμφατική καταδίκη της Ελλάδας από το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης τον Δεκέμβριο του 2011 για παραβίαση των όρων που τα τελευταία 23 χρόνια εξακολουθούν να καθορίζουν τις σχέσεις Αθηνών - Σκοπίων.

Η απόφαση του 2011, σε μια περίοδο κατά την οποία η Αθήνα ήταν απορροφημένη από την οικονομική κρίση, πέρασε μάλλον απαρατήρητη. Δεδομένου ότι η συμφωνία των Πρεσπών αποτελεί κείμενο με δυναμική ισχύ, παράγει ήδη κάποια αποτελέσματα. Η μονομερής, αποκλειστικά με πολιτικά ελατήρια, ερμηνεία της υπενθυμίζει σε όσους γνωρίζουν το 2011, ορισμένες δυσάρεστες λεπτομέρειες. Η ώρα της αλήθειας φθάνει και ίσως μαζί της έχει έλθει και η στιγμή να δούμε τα προηγούμενα 25 χρόνια με διάθεση κριτική και δίχως παρωπίδες και στεγανά.

13. ΠΑΓΩΝΕΙ Ο ΝΕΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 6

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

«Παγώνει» ο νέος τρόπος αποζημίωσης

Αναβάλλεται μέχρι νεωτέρας η εφαρμογή της νέας διαδικασίας αποζημίωσης από τον ΕΟΠΥΥ των υπηρεσιών ειδικής αγωγής (λογοθεραπεία, εργοθεραπεία κ.ά.). Αν και σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο από την προσεχή Δευτέρα, οι ασφαλισμένοι θα λάμβαναν μαζί με τη γνώματευση γιατρού και μία βεβαίωση πληρωμής και την οποία θα έδιναν στον ειδικό ειδικής αγωγής αντί πληρωμής (εν συνεχεία, αυτός θα αποζημιωνόταν από τον ΕΟΠΥΥ), με χθεσινή ανακοίνωσή του ο ΕΟΠΥΥ ενημερώνει ότι η διαδικασία θα εξακολουθήσει να πραγματοποιείται, όπως ήδη ισχύει, μέχρι νεότερη ανακοίνωση. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι λογοθεραπευτές και οι υπόλοιποι επαγγελματίες ειδικής αγωγής, οι οποίοι αντιδρούν στη νέα διαδικασία, είχαν προειδοποιήσει ότι δεν θα δέχονταν τις βεβαιώσεις. Αντίθετα, η νέα διαδικασία θα ξεκινήσει κανονικά από τη Δευτέρα, για τη χορήγηση των οπτικών ειδών, όπως είχε προγραμματιστεί.

Νέο πρόγραμμα σπουδών αποκτά η Αρχιτεκτονική

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ**

Ηεμβληματική Αρχιτεκτονική Σχολή Αθηνών από χθες έχει νέο πρόγραμμα σπουδών, ύστερα από δύο και πλέον δεκαετίες. Η Σύγκλητος του ΕΜΠ υπερψήφισε την απόφαση των καθηγητών της σχολής, παρότι για τρίτη φορά εκπρόσωποι του συλλόγου φοιτητών και μέλη της φοιτητικής παράταξης του ΚΚΕ εξέφρασαν την αντίθεσή τους.

Ειδικότερα, όπως παρουσίασε η «Κ» στο φύλλο της Τετάρτης 26/9, οι διδάσκοντες της Αρχιτεκτονικής Σχολής του ΕΜΠ με 58 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 5 λευκά, αποφάσισαν ένα νέο πρόγραμμα σπουδών για τη σχολή, το οποίο έπρεπε να εγκριθεί από τη Σύγκλητο του ιδρύματος. Ωστόσο, φοιτητές του ΚΚΕ, έχοντας την ηγεσία του φοιτητικού συλλόγου, αντέδρασαν στην απόφαση και παρένβησαν στις δύο πρώτες συνεδριάσεις της Συγκλήτου όπου επρόκειτο να συζητηθεί το θέμα, με αποτέλεσμα ο πρόεδρος του ΕΜΠ Ιωάννης Γκόλιας να διακόψει τη συνεδρίαση.

Κατά τη χθεσινή, τρίτη συνεδρίαση της Συγκλήτου με το θέμα στην ημερήσια διάταξη, οι εκπρόσωποι του φοιτητικού συλλόγου εξέφρασαν για μία ακόμη φορά την αντίδρασή τους. Από την πλευρά τους, περίπου 30 καθηγητές της σχολής αποφάσισαν να παραστούν στη Σύγκλητο προς υποστήριξη της απόφασής τους. Τελικά, το πρόγραμμα σπουδών ψηφίστηκε, με την προσθήκη λίγων μαθημάτων επιλογής και την πρόβλεψη το νέο πρόγραμμα να αξιολογείται κάθε Μάιο, ώστε να γίνονται τυχόν βελτιώσεις ενόψει της επόμενης ακαδημαϊκής χρονιάς.

Μετά δύο δεκαετίες

Το πρόγραμμα σπουδών της Αρχιτεκτονικής αλλάζει ύστερα από δύο και πλέον δεκαετίες και το νέο θεωρείται «κληρονομιά» της γενιάς των καθηγητών που ήταν φοιτητές κατά την εξέγερση του Πολυτεχνείου το 1973, η οποία

τώρα αποχωρεί από το ίδρυμα.

Την ίδια στιγμή, χθες, το υπουργείο Παιδείας έθεσε σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση το σχέδιο νόμου «Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις». Με το νομοσχέδιο το ΤΕΙ Θεσσαλίας συνενώνεται με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ενώ το ΤΕΙ Στερεάς Ελλάδας «σπάζει» και κάποια τμήματά του συνενώνονται με το Πανεπιστήμιο Αθηνών και κάποια με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο

Για μία ακόμη φορά την αντίδρασή τους εξέφρασαν εκπρόσωποι του συλλόγου φοιτητών και μέλη της φοιτητικής παράταξης του ΚΚΕ.

Αθηνών, σύμφωνα με τις μελέτες που έχουν ήδη δημοσιοποιηθεί από το υπουργείο Παιδείας. Η διαδικασία είναι η ίδια με εκείνη που υιοθετήθηκε για τις συνενώσεις των πανεπιστημίων με τα ΤΕΙ σε Ιόνια Νησιά και Ηπειρο. Η διαβούλευση θα ολοκληρωθεί τη Δευτέρα 8 Οκτωβρίου στις 9 π.μ.

Πανεπιστήμιο Κρήτης

Εν τω μεταξύ, το υπουργείο Παιδείας ανακοίνωσε ότι πιστώθηκε το ποσό των 184.000 ευρώ στον λογαριασμό του Πανεπιστημίου Κρήτης ως έκτακτη χρηματική βοήθεια στους φοιτητές που διέμεναν στην κατεστραμμένη από την πυρκαγιά της 23ης Σεπτεμβρίου φοιτητική εστία. Συγκεκριμένα, θα δοθούν 2.000 ευρώ σε κάθε έναν από τους 92 φοιτητές της εστίας. Οι φοιτητές διαμένουν προσωρινά σε ξενοδοχεία της πόλης, ενώ έχουν ήδη ξεκινήσει οι διαδικασίες για τη μονιμότερη εγκατάστασή τους σε ξενοδοχείο μέχρι τη λήξη του ακαδημαϊκού έτους.

Το ράλι του «μαύρου χρυσού» βάζει φωτιά στο πετρέλαιο θέρμανσης

Η τιμή του θα είναι υψηλότερη κατά 16%-17% – Θα ξεπεράσει το 1,10 ευρώ το λίτρο

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Υψηλό θα είναι το κόστος θέρμανσης για τα νοικοκυριά τον φετινό χειμώνα, καθώς οι τιμές του αργού στις διεθνείς αγορές διαμορφώνονται στα υψηλά των τελευταίων τεσσάρων ετών.

Η τιμή του Brent έφθασε χθες τα 82,86 δολάρια το βαρέλι (υψηλό ημέρας) και βρέθηκε στο υψηλότερο σημείο από τον Νοέμβριο του 2014, με τους αναλυτές να προβλέπουν εκτόξευση ακόμη και στα 100 δολάρια το βαρέλι. Η ανοδική αυτή κούρσα, στον βαθμό που δεν αναμένεται να αποκλιμακωθεί, θα επιφέρει ισχυρές πληθωριστικές πιέσεις και θα διογκώσει το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών της χώρας, η οποία είναι σε πολύ μεγάλο βαθμό εξαρτημένη από τις εισαγωγές πετρελαίου. Οι πρώτες επιπτώσεις ωστόσο θα γίνουν άμεσα αισθητές στους καταναλωτές πετρελαίου θέρμανσης με την έναρξη της νέας περιόδου διακίνησης του προϊόντος στις 15 Οκτωβρίου και ενώ ο χειμώνας βρίσκεται προ των πυλών.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της αγοράς, με βάση τα ημεμερινά δεδομένα, η τιμή του πετρελαίου θέρμανσης θα είναι αυξημένη σε σχέση με την περυσινή τιμή έναρξης τουλάχιστον κατά 16%-17% και αναμένεται να ξεπεράσει το 1,10 ευρώ το λίτρο στα μεγάλα αστικά κέντρα και το 1,250 ευρώ το λίτρο στις απομακρυσμένες περιοχές και στα νησιά. Να σημειωθεί ότι τον περασμένο Απρίλιο το πετρέλαιο θέρμανσης είχε κλείσει τη χειμερινή σεζόν με 1,08 ευρώ το λίτρο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία μεγάλων εταιρειών του κλάδου εμπορίας πετρελαιοειδών, ήδη οι τιμές platts, βάσει των οποίων αγοράζουν τα ελληνικά διυλιστήρια τα προϊόντα τους, βρίσκονται πάνω από τα 696 δολάρια ο μετρικός τόνος, όταν πέρυσι ήταν κοντά

Το πρόβλημα με τις αυξημένες τιμές πετρελαίου θέρμανσης είναι μεγαλύτερο στις περιοχές της Βόρειας Ελλάδας, όπου ο χειμώνας είναι πιο βαρύς.

Η άνοδος του πετρελαίου θα επιφέρει ισχυρές πληθωριστικές πιέσεις και θα διογκώσει το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών της χώρας.

στα 513 δολάρια ο μετρικός τόνος, δηλαδή υψηλότερα κατά 35%.

Το πρόβλημα με τις αυξημένες τιμές πετρελαίου θέρμανσης είναι μεγαλύτερο στις περιοχές της Βόρειας Ελλάδας, όπου ο χειμώνας είναι πιο βαρύς. Με αφορμή τη νέα αυξητική τάση των τιμών και ενόψει της έναρξης διακίνησης του πετρελαίου θέρμανσης, η Ένωση Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων και Σταθμών Αυτοκι-

νίων Θεσσαλονίκης επαναφέρει το αίτημα μείωσης του ειδικού φόρου κατανάλωσης.

«Θεωρούμε αυτονόητο ότι η κυβέρνηση πρέπει να εξετάσει τη μείωση του ΕΦΚ (κάτι που έχουμε ζητήσει πολλές φορές), ώστε το αγαθό της θέρμανσης να μην είναι απαγορευτικό, τώρα μάλιστα που έχουμε εξέλθει των μνημονίων», αναφέρει η ένωση σε σχετική ανακοίνωσή της. Επισημαίνει παράλληλα ότι οι τόσο υψηλές τιμές αυξάνουν τον κίνδυνο παραβατικότητας εις βάρος των συνετών επαγγελματιών του κλάδου αλλά και των κρατικών εσόδων.

Η κούρσα των τιμών και ο κίνδυνος ενίσχυσης της παραβατικότητας απασχολούν συνολικότερα τον κλάδο καυσίμων, ο οποίος δεν φαίνεται να εξέρχεται της κρίσης. Ο Σεπτέμβριος κλείνει με τη ζήτηση μειωμένη κατά 6% στα

καύσιμα κίνησης (βενζίνες και ντίζελ) σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα πέρυσι, με την αγορά να εξαρτά την τελική πτώση για το σύνολο του έτους από τη ζήτηση του πετρελαίου θέρμανσης και να εκτιμά ότι στην καλύτερη των περιπτώσεων το 2018 θα κλείσει με μείωση 5%.

Η αγορά αποδίδει τη σημαντική πτώση της ζήτησης τον Σεπτέμβριο στο πετρέλαιο κίνησης στο γεγονός ότι δεν υλοποιούνται δημόσιες επενδύσεις και στις βενζίνες στο γεγονός ότι οι προϋπολογισμοί των νοικοκυριών επιβαρύνθηκαν με αυξημένες φορολογικές υποχρεώσεις.

Σε αντίθεση με τους καταναλωτές, εταιρείες εμπορίας και πρατήρια προσδοκούν σε ένα μακρύ και έντονο χειμώνα, που θα υποχρεώσει τα νοικοκυριά να ανοίξουν περισσότερες ώρες τους καυστήρες πετρελαίου.

Χωρίς μείωση συντάξεων και αντίμετρα

Λεπτές ισορροπίες στο προσχέδιο του προϋπολογισμού στη σκιά της Ιταλίας

Των **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**
και **ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ**

Την ώρα που οι εξελίξεις στην Ιταλία επηρεάζουν άμεσα τις αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων, επιβεβαιώνοντας ότι η Ελλάδα παραμένει ο «αδύναμος κρίκος», η κυβέρνηση αναζητούσε μέχρι χθες τον τρόπο να αποτυπώσει στο προσχέδιο του προϋπολογισμού τη Δευτέρα την ειλημμένη, όπως ανέφεραν οι πληροφορίες, απόφασή της να μη μειώσει τις συντάξεις, χωρίς να προκαλέσει—ει δυνατόν—αντίδραση των θεσμών.

«Το προσχέδιο θα αποτυπώνει την πρόθεση της κυβέρνησης να μην υπάρξει περικοπή των συντάξεων», ανέφερε κυβερνητική πηγή. Το πώς ακριβώς θα γίνει αυτό αναμένεται να αποτελέσει αντικείμενο διαβουλεύσεων το Σαββατοκύριακο, με μια πληροφορία να αναφέρει ότι δεν θα υπάρχουν στο προσχέδιο ούτε τα μέτρα, δηλαδή η μείωση των συντάξεων, ούτε τα αντίμετρα, όπως το επίδομα ανοικιού, με την ελπίδα αυτό να καθησυχάσει τις ανησυχίες των θεσμών.

Σε κάθε περίπτωση, η Κομισιόν θα περιμένει τον προϋπολογισμό που θα καταθέσει σ' αυτήν η κυβέρνηση στις 15 Οκτωβρίου, ο οποίος μπορεί να έχει διαφορετικό περιεχόμενο από το προσχέδιο, όπως διευκρινίζεται.

Στις Βρυξέλλες και στην Αθήνα, οι εκτιμήσεις πηγών και αναλυτών ανέφεραν ότι η εξέλιξη της ιταλικής υπόθεσης πιθανότατα ενισχύει τις πιθανότητες να αντιμετωπισθεί με επιφύλαξη ή και αρνητικά η επιδίωξη της ελληνικής πλευράς να μη μειώσει τις συντάξεις.

Ανεξαρτήτως, όμως, της αντίδρασης των Βρυξελλών, οικονο-

μικός παράγων προειδοποιούσε ότι μια ανατροπή της απόφασης για τις συντάξεις, σε συνδυασμό με την αναταραχή στην Ιταλία, μπορεί να οδηγήσει την Ελλάδα τελικά και πάλι εκτός αγορών.

«Είναι ακόμα νωρίς να ξέρουμε πώς θα επηρεάσουν την Ελλάδα οι εξελίξεις στην Ιταλία, αλλά οποιασδήποτε μορφής αναταραχή δεν βοηθάει», έλεγε Ευρωπαίος αξιω-

Μια ανατροπή της απόφασης για τις συντάξεις, σε συνδυασμό με την αναταραχή στην Ιταλία, μπορεί να οδηγήσει την Ελλάδα εκτός αγορών.

ματούχος στην «Κ» λίγες ώρες αφότου η ιταλική κυβέρνηση είχε ανακοινώσει ότι ο στόχος του ελλείμματος στον προϋπολογισμό της θα είναι τρεις φορές υψηλότερος από την προηγούμενη κυβέρνηση και σαφώς εκτός των στόχων της Ε. Επιτροπής.

«Η εξέλιξη στην Ιταλία δεν βοηθάει τη διεκδίκηση του ελληνικού αιτήματος», έλεγε πηγή στην Αθήνα, εξηγώντας ότι οι Ευρωπαίοι θα θελήσουν να αποφύγουν την επέκταση της αναταραχής και σε άλλες χώρες και την εξέλιξη της σε κρίση. «Θα θελήσουν να μαζέψουν τις εστίες της φωτιάς», σημείωνε χαρακτηριστικά.

Σύμφωνα με τέσσερις Ευρωπαίους αξιωματούχους με τους οποίους επικοινωνήσε η «Κ», αυτό που είναι βέβαιο είναι ότι στις Βρυξέλλες παρακολουθούν από κοντά τις

Στις Βρυξέλλες και στην Αθήνα, οι εκτιμήσεις πηγών και αναλυτών ανέφεραν ότι η εξέλιξη της ιταλικής υπόθεσης ενισχύει τις πιθανότητες να αντιμετωπισθεί με επιφύλαξη ή και αρνητικά η επιδίωξη της ελληνικής πλευράς να μη μειώσει τις συντάξεις.

αντιδράσεις των αγορών αλλά και τις αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων. Το δεκαετές ομόλογο αυξήθηκε έως και 17 μονάδες βάσης στο 4,2% την Παρασκευή, καθώς οι επενδυτές έψαχναν πιο ασφαλείς τοποθετήσεις. Παρότι η αύξηση του κόστους δανεισμού ήταν σημαντική, δεν θεωρήθηκε ιδιαίτερα ανησυχητική στη βελγική πρωτεύουσα.

Ακόμη και η αύξηση των αποδόσεων των ιταλικών ομολόγων, παρόλο που ήταν ιδιαίτερα σημαντικά (κατά 36 μονάδες βάσης στο 3,25%) δεν εκτοξεύτηκε, γεγονός που έφερε κάποια ανακούφιση στις Βρυξέλλες, καθώς δεν επιβεβαιώθηκαν οι χειρότεροι φόβοι για πανικό, τουλάχιστον σε αυτή τη φάση.

Όσον αφορά την ιταλική κρίση και τις συνέπειες που μπορεί να

έχει στην τήρηση των συμφωνηθέντων στην Αθήνα είναι σαφές ότι υπάρχουν δύο σχολές σκέψης στις Βρυξέλλες. Από τη μία υπάρχει η άποψη ότι αν η κατάσταση στην Ιταλία χειροτερέψει και υπάρχει γενικότερη αναστάτωση στις αγορές, η προσοχή των θεσμών και του Eurogroup θα είναι στη Ρώμη, επιτρέποντας στην ελληνική κυβέρνηση να εφαρμόσει μια πιο «χαλαρή πολιτική» (ίσως να της επιτραπεί ακόμα και να μην εφαρμόσει την περικοπή των συντάξεων), ενώ άλλοι τονίζουν ότι αν δημιουργηθεί αναταραχή στις αγορές η βασική προτροπή προς την Αθήνα θα είναι να τηρήσει τα συμφωνηθέντα για το καλό της χώρας και να μείνει μακριά από οποιαδήποτε κίνηση που ενδεχομένως θα δημιουργήσει ανασφάλεια στους επενδυτές.

17. ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .29/09/2018

Σελίδα: 1

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Εξαφάνιση

Το ζωτικό πρόβλημα της ταχύτερης γήρανσης του πληθυσμού απουσιάζει από τον δημόσιο διάλογο. Αλλωστε, η σημερινή Ελλάδα ασχολείται κυρίως με το παρελθόν, προσπαθεί να βολέψει όπως όπως το παρόν και αδιαφορεί για το μέλλον. Η επισήμανση από την Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία, ότι έως το 2050 ο πληθυσμός της χώρας θα μειωθεί κατά 800.000 - 2,5 εκατομμύρια άτομα και ένας στους τρεις Έλληνες θα είναι άνω των 65 ετών, συνδέεται ασφαλώς και με την υπογεννητικότητα. Αν η απειλή εξαφάνισης του έθνους δεν συγκινεί, τότε είμαστε άξιοι της μοίρας μας.

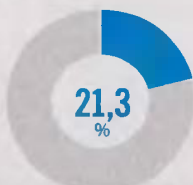
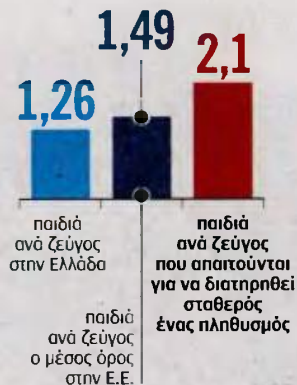
Ο πληθυσμός σε Ελλάδα και Ευρώπη

1 στους 3

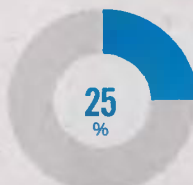

Ελληνες θα είναι άνω των 65 ετών το 2050

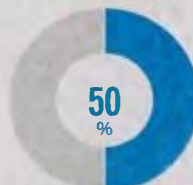
Από 800.000 έως 2,5 εκατ. άτομα εκτιμάται ότι θα μειωθεί ο πληθυσμός της Ελλάδας μέχρι το 2050

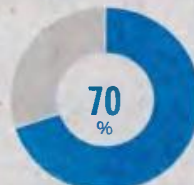
των Ελλήνων είναι άνω των 65 ετών

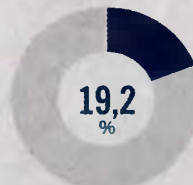
των υπερηλικών λαμβάνουν σε τακτική βάση περισσότερα από πέντε διαφορετικά φάρμακα

των νοσοκομειακών κλινών νοσηλεύουν ασθενείς άνω των 70 ετών

των υπερηλικών πάσχουν από περισσότερες της μιας νόσους

του πληθυσμού της Ευρώπης είναι άνω των 65 ετών

H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Λιγότεροι και γηραιότεροι

Το 2050 εκτιμάται ότι στην Ελλάδα ένα στα τρία άτομα θα είναι άνω των 65 ετών

Της ΠΕΝΝΥΣ ΜΠΟΥΛΟΥΤΖΑ

Ενα δυοσίωνο μέλλον, στο οποίο ο πληθυσμός θα είναι λιγότερος και γηραιότερος, προδιαγράφεται για τη χώρα μας. Η υπογεννητικότητα αλλά και το αρνητικό ισοζύγιο μετανάστευσης αναμένεται να επιφέρουν μείωση του πληθυσμού έως το 2050, η οποία στην καλύτερη περίπτωση θα είναι κατά 800.000 άτομα και στη χειρότερη κατά 2,5 εκατομμύρια άτομα. Για το ίδιο έτος εκτιμάται ότι ένας στους τρεις πολίτες της χώρας θα είναι ηλικίας άνω των 65 ετών.

Την εικόνα αυτή σκιαγραφεί με αφορμή την 1η Οκτωβρίου-Παγκόσμια Ημέρα των Ηλικιωμένων για το 2018 η Ελληνική Γεροντολογική και Γηριατρική Εταιρεία που ζητεί από την πολιτεία, ενόψει της περαιτέρω δημογραφικής γήρανσης, να αναλάβει δράσεις για την αντιμετώπιση των πολλαπλών αναγκών των ηλικιωμένων. Σύμφωνα με την Εταιρεία, στην Ελλάδα ο μέσος όρος γονιμότητας, δηλαδή παιδιών ανά ζεύγος είναι 1,26 και συνολικά στις χώρες της Ε.Ε. 1,49, όταν είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο

ότι για να διατηρηθεί σταθερός ο πληθυσμός μιας χώρας πρέπει ο δείκτης γονιμότητας να είναι τουλάχιστον 2,1. Η Ελλάδα και η Ιταλία καταγράφουν τον τρίτο χαμηλότερο δείκτη γεννήσεων (9 τοις χιλίοις) στην Ε.Ε. μετά τη Γερμανία (8,4 τοις χιλίοις) και την Πορτογαλία (8,5 τοις χιλίοις). Ως

Μείωση του πληθυσμού, που θα κυμανθεί από 800.000 έως 2,5 εκατομμύρια, αναμένεται τα επόμενα 30 χρόνια.

αποτέλεσμα της υπογεννητικότητας υπολογίζεται ότι θα έχουμε μείωση του πληθυσμού της Ελλάδας, η οποία εκτιμάται ότι θα κυμανθεί από 800.000 άτομα έως 2,5 εκατομμύρια άτομα.

Την ίδια στιγμή, ήδη η Ελλάδα είναι μεταξύ των χωρών με τον πιο γηρασμένο πληθυσμό. Σύμφωνα με τις καταγραφές της Eurostat, η Ιταλία, η Ελλάδα και η

Γερμανία έχουν τα υψηλότερα ποσοστά ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών με 22%, 21,3% και 21,1% αντίστοιχως. Στον αντίποδα βρίσκεται η Ιρλανδία με 13,2%, ενώ ο μέσος όρος της στην Ε.Ε. είναι 19,2%. Σύμφωνα δε με τις προβλέψεις, το 2050 άνω των 65 ετών θα είναι το ένα τρίτο του πληθυσμού. Αυτή η δημογραφική γήρανση προκαλεί πολλά προβλήματα ιατρικά, κοινωνικά, οικονομικά, ασφαλιστικά κ.ά. που εκτιμάται ότι θα προσλάβουν εκρηκτικές διαστάσεις τις προσεχείς δεκαετίες. Οπως αναφέρει ο πρόεδρος της Ελληνικής Γεροντολογικής και Γηριατρικής Εταιρείας, καθηγητής χειρουργικής, Ιωάννης Γ. Καραϊτιάνας, «συνέπεια της βαθμιαίας γήρανσης του πληθυσμού είναι η αύξηση των ποσοστών των νόσων φθοράς όπως είναι τα καρδιαγγειακά νοσήματα, ο σακχαρώδης διαβήτης, η χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, η χρόνια αναπνευστική ανεπάρκεια, η καχεξία, η άνοια, η οστεοπόρωση και βέβαια η μεγάλη μάλιστα του καρκίνου». Είναι ενδεικτικό ότι τα άτομα άνω των 70 ετών απασχολούν το 50% των

νοσοκομειακών κλινών και ειδικότερα το 25% των κλινών για οξεία περιστατικά. Επτά στους δέκα υπερηλικες πάσχουν από περισσότερες της μιας νόσους και το 25% λαμβάνει σε τακτική βάση περισσότερα από 5 διαφορετικά σκευάσματα.

Εκδηλώσεις

«Θέλουμε να ευαισθητοποιήσουμε την πολιτεία και όλους τους αρμόδιους φορείς, αλλά και την κοινωνία μας γενικότερα για την κατανόηση και την αντιμετώπιση των πολλαπλών προβλημάτων των υπερηλικών», σημειώνει ο κ. Καραϊτιάνας εκ μέρους της Εταιρείας, η οποία έχει προγραμματίσει δράσεις και εκδηλώσεις με εστίαση στην προώθηση των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων. Αλλωστε, η φετινή Παγκόσμια Ημέρα Ηλικιωμένων έχει ως θέμα «Γιορτάζοντας τους παλαιότερους πρωταθλητές ανθρωπίνων δικαιωμάτων» και θέτει ως στόχους, μεταξύ άλλων, την προώθηση των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων και την αύξηση της προβολής τους ως συμμετέχοντα μέλη της κοινωνίας.

ΓΝΩΜΗ**ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ
ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗ**

Τα προβλήματα του Ασφαλιστικού

Τα Ασφαλιστικά κυριαρχεί την τελευταία περίοδο στον δημόσιο διάλογο με κεντρικό θέμα εάν θα μειωθούν ή όχι οι συντάξεις από 1/1/2019. Πολλοί υποστηρίζουν ότι η εξέλιξη που θα έχουμε στις συντάξεις τους αμέσως επόμενους μήνες θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό τον χρόνο διεξαγωγής των εκλογών, αλλά και το αποτέλεσμα. Είναι κοντά στην πραγματικότητα αυτή η εκτίμηση.

Το μέτρο που έχει ψηφιστεί από την κυβέρνηση με τους νόμους 4387/2016, 4472/2017 και 4549/2018 είναι ιδιαίτερα βαρύ και η εφαρμογή του θα πλήξει 1.350.000 παλαιούς συνταξιούχους, οι οποίοι είχαν συνταξιοδοτηθεί με το προηγούμενο του νόμου 4387/2016 καθεστώσ.

Οι μειώσεις για τους περισσότερους ανέρχονται στο 18% για κύριες και επικουρικές συντάξεις. Είναι επομένως προφανές ότι το πολιτικό κόστος για την κυβέρνηση θα είναι μεγάλο και θα αποτυπωθεί στις επερχόμενες εκλογές, όποτε και αν αυτές διεξαχθούν, στην περίπτωση που δεν αποτραπούν οι περικοπές.

Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η κυβέρνηση έχει αποδουθεύσει τελευταία σε μια προσπάθεια να αποφευχθεί η εφαρμογή των νέων μειώσεων των συντάξεων από 1/1/2019. Δεν υπάρχει κανένας που να μη θέλει μια θετική εξέλιξη στην κατεύθυνση αυτή και πολύ περισσότερο οι ίδιοι οι συνταξιούχοι. Ωστόσο ανακύπτουν ορισμένα κρίσιμα ζητήματα και ερωτήματα.

Πρώτον, η κυβέρνηση εφόσον πραγματικά εννοεί αυτό που λέει, θα πρέπει να νομοθετήσει εκ νέου μέχρι το τέλος του χρόνου και να καταργήσει τις διατάξεις που η ίδια ψήφισε, με τελευταία εκείνη του Ιουνίου του 2018, οι οποίες προέβλεπαν μείωση της συνταξιοδοτικής δαπάνης κατά 2,84 δισ. ευρώ από 1/1/2019 με μείωση μέχρι 18% τόσο των κύριων όσο και των επικουρικών συντάξεων.

Δεύτερον, είναι προφανές ότι θα απαιτηθεί αναθεώρηση του πλαισίου του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος. Εφόσον αφαιρεθεί το ποσό των 2,84 δισ. ευρώ από τον προγραμματισμό που περιλαμβάνεται στον σχετικό νόμο 4549/2018 θα πρέπει να αναζητηθεί ένα αντίστοιχο ή έστω και μικρότερο ποσό που θα ισορροπήσει δημοσιονομικά την απώλεια των 2,84 δισ. ευρώ. Γιατί δεν γίνεται, δεν βγαίνουν, όλα μαζί και αποτροπή των μειώσεων στις συντάξεις και διάφορα αντίμετρα, όπως μείωση φορολογικών συντελεστών, επιδόματα στέγασης κ.λπ. Αρα θα χρειαστεί ένα νέο μείγμα πολιτικής σε δημοσιονομικό τουλάχιστον επίπεδο.

Τρίτον, το βασικό ερώτημα που απασχολεί όχι μόνο τους σημερινούς αλλά και τους μελλοντικούς συνταξιούχους καθώς και τους εργαζομένους είναι η διάρκεια, ο χρόνος διατήρησης ενός μέτρου με το οποίο αποτρέπεται η περαιτέρω μείωση των συντάξεων από 1/1/2019.

Πώς δηλαδή ένα τέτοιο μέτρο δεν θα αποτελέσει μια προεκλογική και μόνο επιλογή και θα μπορούσαμε να διαμορφώσουμε τις προϋποθέσεις μέσα από συγκεκριμένο σχέδιο και μέτρα για αξιοπρεπείς συντάξεις, τώρα και στο μέλλον. Επί του παρόντος τέτοιο σχέδιο δεν υπάρχει.

Και δεν υπάρχει από τη στιγμή που η κυβέρνηση δεν συζητάει αυτό που είναι απολύτως αναγκαίο και αφορά τις αλλαγές, οι οποίες θα πρέπει να γίνουν στον βασικό ασφαλιστικό νόμο 4387 του 2016, τον επονομαζόμενο και νόμο Κατρούγκαλου. Δεν μπορεί να διατηρηθεί μια διαφορά 30% ή και 40% στις συντάξεις εις βάρος των νέων συνταξιούχων. Δεν μπορούν να διατηρηθούν οι εξοντωτικές ασφαλιστικές εισφορές για τους ελεύθερους επαγγελματίες.

Κυρίως όμως το σχέδιο που απουσιάζει είναι αυτό που αφορά την αντιμετώπιση των μεγάλων προβλημάτων της οικονομίας και της πορείας προς την ανάπτυξη. Διασφάλιση αξιοπρεπών συντάξεων, δυστυχώς δεν θα υπάρξει με ανεργία στο 20% και μισθούς των 300 ή έστω και 500 ευρώ.

Αύξηση μισθού βάσει του πορτογαλικού μοντέλου παρουσίασε ο πρόεδρος της ΕΣΕΕ Β. Κορκίδης στην υπουργό Εργασίας Έφη Αχτσιόγλου.

[διαπραγματεύσεως] Συνάντηση Αχτσιόγλου - Κορκίδη

Στο τραπέζι κατώτατος μισθός και ασφαλιστικό

Την πρότασή του για την αύξηση του κατώτατου μισθού σε τρία χρόνια, ακολουθώντας το πορτογαλικό μοντέλο, έτσι ώστε από 1-1-2022 ο κατώτατος μισθός να επανέλθει στα 751 ευρώ, παρουσίασε ο πρόεδρος της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ) Βασίλης Κορκίδης κατά τη διάρκεια συνάντησης που είχε για το θέμα αυτό με την υπουργό Εργασίας Έφη Αχτσιόγλου και τον υφυπουργό Κοινωνικής Ασφάλισης Αναστάσιο Πετρόπουλο. Ουσιαστικά, με τη χθεσινή πρώτη συνάντηση των δύο μερών άνοιξε και επίσημα η διαδικασία των διαπραγματεύσεων για τη διαμόρφωση του νέου κατώτατου μισθού, ο οποίος θα ισχύσει από την 1/1/2019.

Υπενθυμίζεται ότι σήμερα ο κατώτατος μισθός είναι 586,08 ευρώ για τους εργαζόμενους άνω των 25 ετών και 510,95 ευρώ μικτά για όσους είναι έως και 25 ετών. Η διάκριση αυτή του υποκατώτατου μισθού των 510,95 ευρώ πρόκειται να καταργηθεί, έτσι ώστε ο νέος κατώτατος μισθός που θα προκύψει από το αποτέλεσμα του κοινωνικού διαλόγου να έχει γενική ισχύ για όλους χωρίς ηλικιακές διακρίσεις. Με την κατάργηση του υποκατώτατου μισθού συμφωνεί η ΕΣΕΕ. Συνεπώς η όποια αύξηση υπάρξει στους κατώτατους μισθούς και στα βασικά ημερομίσθια από την 1/1/2019 θα είναι υψηλότερη για τους νέους έως 25 ετών.

Η ΕΣΕΕ εκτιμά ότι η εφαρμογή του πορτογαλικού μοντέλου, δηλαδή η σταδιακή αύξηση του κατώτατου μισθού επιμερισμένη σε 4 ετήσιες δόσεις, ώστε να αντισταθμιστούν σε βάθος χρόνου οι απώλειες στον μισθό χωρίς να προκληθούν ισχυρά σοκ στην αγορά,

είναι ένα καλό παράδειγμα προς μίμηση.

Ασφαλιστικές εισφορές

Επειδή ο κατώτατος μισθός είναι συνδεδεμένος με τον τρόπο υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των ελευθέρων επαγγελματιών, ο πρόεδρος της ΕΣΕΕ, Βασίλης Κορκίδης, παρουσίασε στην πολιτική ηγεσία του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης την πρόταση της συνομοσπονδίας για τον εξορθολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών ελεύθερων επαγγελματιών σύμφωνα με τις νέες συνθήκες οι οποίες θα προκύψουν από 1/1/2019. Υπενθυμίζεται ότι η μηνιαία ελάχιστη βάση υπολογισμού επί της οποίας υπολογίζεται το εκάστοτε προβλεπόμενο ποσοστό εισφοράς καθορίζεται με βάση το ποσό που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, που σήμερα είναι 586,08, σημείωση δική μας. Συνεπώς η αύξηση του κατώτατου μισθού θα προκαλέσει αυξήσεις και στις εισφορές των ελευθέρων επαγγελματιών από την επόμενη χρονιά.

Η ΕΣΕΕ πρότεινε τη μείωση του σχετικού πολλαπλασιαστή και τη μεταβολή του τρόπου υπολογισμού των εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών, έχοντας μάλιστα κατά νου ότι από τον νέο χρόνο αυτές θα υπολογίζονται επί του ποσού που αντιστοιχεί στο 100% του αθροίσματος κερδών και ασφαλιστικών εισφορών προηγούμενου έτους. Περαιτέρω, η αύξηση των εισφορών υπέρ επικουρικής ασφάλισης που επέφερε ο νόμος Κατρούγκαλου (συνολικά 1%) θα πρέπει αντίστοιχα να καταργηθεί από 01-01-2019 και το ποσό που εξοικονομείται να κατευθυνθεί στις καθαρές αποδοχές των εργαζομένων. [SID:12126441]

21. ΒΟΥΤΙΑ 38% ΣΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ...

Μέσο: . . . . . ΑΞΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 33

«Βουτιά» 38% στο πλήθος των επιχειρησιακών συλλογικών συμβάσεων εργασίας φέτος

Σημάδια «εγκατάλειψης» των συλλογικών συμβάσεων εργασίας από τις επιχειρήσεις αποκαλύπτουν τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του το υπουργείο Εργασίας, την ίδια ώρα που η κυβέρνηση προωθεί την αύξηση του κατώτατου μισθού το 2019, ενώ –με δική της ρύθμιση– έχει επανέλθει από τον περασμένο μήνα η υποχρεωτική ισχύς των όρων κλαδικών συμβάσεων και στα μη μέλη των κλαδικών εργοδοτικών οργανώσεων. Πιο συγκεκριμένα, με τα στοιχεία του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ) έως τώρα, κατά το τρέχον έτος, έχουν υπογραφεί φέτος μόλις 132 συλλογικές συμβάσεις εργοδοτών σε αντίστοιχο πλήθος επιχειρήσεων. Ωστόσο, πέρσι είχαν υπογραφεί συνολικά 215 επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις. Με άλλα λόγια, το πλήθος των επιχειρησιακών συλλογικών συμβάσεων εργασίας έχει μειωθεί κατά 83 (ή 38%) στο διάστημα 2017 -2018. Αν συνεχισθεί μέχρι τέλος του τρέχοντος έτους (κάτι που μένει να φανεί έως τον ερχό-

μενο Δεκέμβριο) η τάση που έχει εμφανισθεί έως τον μήνα, τότε θα είναι η πρώτη φορά μετά το 2013, οπότε θα σημειώνεται τόσο σημαντική πτώση του αριθμού των επιχειρησιακών συμβάσεων.

Μάλιστα ο φετινός αριθμός θα είναι ο μικρότερος τουλάχιστον από το 2008 και έπειτα. Βάσει των στοιχείων του ΟΜΕΔ, το 2012 σημειώθηκε «έκρηξη» των επιχειρησιακών συμβάσεων, λόγω της αναστολής της ισχύος της επεκτασιμότητας των κλαδικών συλλογικών συμβάσεων αλλά και της υπερίσχυσής τους έναντι των επιχειρησιακών. Συγκεκριμένα, εκείνη τη χρονιά εκτινάχθηκαν στις 933. Έπειτα, όμως, άρχισε η κατάρρευση του πλήθους τους. Έπεσαν στις 366 το 2013, στις 263 το 2012, για να φτάσουν πέρυσι στις 2017 στις 215 και τις 132 φέτος (έως τον τρέχοντα μήνα). Στον ΟΜΕΔ έχουν καταγραφεί συνολικά 1.660 επιχειρήσεις στις οποίες έχουν υπογραφεί έστω και μία φορά διαχρονικά συλλογική

σύμβαση εργασίας. Με άλλα λόγια, σήμερα μόλις το 6,9% των επιχειρήσεων αυτών (σ.σ. 132 έναντι 1660) «καλύπτονται» από συλλογικές συμβάσεις, έναντι σχεδόν 60% το 2013 (933 έναντι 1660). Έτσι και οι επιχειρησιακές συμβάσεις ακολούθησαν την πορεία των κλαδικών συλλογικών συμβάσεων, δηλαδή των συμβάσεων που υπογράφουν οι εργοδοτικές οργανώσεις ενός κλάδου της οικονομίας μαζί με τα εργατικά σωματεία του ίδιου κλάδου. Συγκεκριμένα, από τις 221 κλαδικές συλλογικές συμβάσεις που είχαν υπογραφεί το 2008, φέτος έχουν μείνει μόλις 29. Συνολικά, μάλιστα, είναι καταγεγραμμένοι 358 κλάδοι στους οποίους έχουν υπογραφεί διαχρονικά έστω και μία φορά συλλογικές συμβάσεις. Αυτό σημαίνει πως σήμερα μόλις στο 8,1% των κλάδων της ελληνικής οικονομίας ισχύουν κλαδικές συμβάσεις. Αντίθετα, το 2008 το 61% των κλάδων «καλύπτονταν» από συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

22. Η ΕΛΛΑΔΑ 25Η ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΣΕ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Μέσο: . . . . . ΑΞΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 25

Η Ελλάδα 25η στον κόσμο σε ανθρώπινο κεφάλαιο

■ ΤΗΝ 25η ΘΕΣΗ καταλαμβάνει η Ελλάδα στην παγκόσμια κατάταξη όσον αφορά στο ανθρώπινο κεφάλαιό της το 2016, σύμφωνα με μια νέα διεθνή μελέτη. Η χώρα μας βρισκόταν στην 11η θέση το 1990.

Η κατάταξη προκύπτει από την έρευνα «Μετρώντας το ανθρώπινο κεφάλαιο: Μια συστηματική ανάλυση 195 χωρών και περιοχών 1990-2016», που έκανε το Ινστιτούτο Μετρικής και Αξιολόγησης της Υγείας (IHME) του Πανεπιστημίου της Ουάσιγκτον και η οποία δημοσιεύθηκε στο κορυφαίο ιατρικό περιοδικό «The Lancet».

Η μελέτη –μια επιστημονική κατάταξη των χωρών βάσει τους επιπέδου του ανθρωπίνου κεφαλαίου τους– αξιολογεί κάθε χώρα με βάση τις επενδύσεις της και επιδόσεις της στους τομείς της υγείας και της παιδείας και του αντίκτυπου που έχουν στην οικονομική ανάπτυξή της. Η κατάταξη έγινε από το IHME κατά παραγγελία της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Στην κορυφή της παγκόσμιας κατάταξης είναι η Φινλανδία, όπως και το 1990. Την πρώτη πεντάδα για το 2016 συμπληρώνουν κατά σειρά η Ισλανδία, η Δανία, η Ολλανδία και η Ταϊβάν. Στην τελευταία θέση κατατάχθηκε μια αφρικανική χώρα, ο Νίγηρας. Η Κύπρος το 2016 βρέθηκε πάνω από την Ελλάδα, στην 20ή θέση, ενώ το 1990 ήταν αρκετά χαμηλότερα, στην 26η θέση.

Είναι αξιοσημείωτο ότι πολλές ανεπτυγμένες χώρες αξιολογούνται σε χαμηλότερη θέση από την Ελλάδα στο ανθρώπινο κεφάλαιο, με πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις την Αυστραλία (26), τις ΗΠΑ (27η από 6η το 1990), τη Βρετανία (31), την Ιταλία (35), την Ισπανία (42) και την Κίνα (44).

«Η μεγάλη υποχώρηση του ανθρωπίνου κεφαλαίου στις ΗΠΑ υπήρξε μια από τις μεγαλύτερες εκπλήξεις της μελέτης μας» δήλωσε ο επικεφαλής της έρευνας δρ Κρίστοφερ Μάρει, διευθυντής του Ινστιτούτου IHME. «Καθώς η παγκόσμια οικονομία εξαρτιέται ολοένα περισσότερο από την ψηφιακή τεχνολογία, από τη γεωργία ως τη βιομηχανία και τις υπηρεσίες, το ανθρώπινο κεφάλαιο γίνεται όλο και πιο σημαντικό για την τόνωση των τοπικών και εθνικών οικονομιών» πρόσθεσε.

Το ανθρώπινο κεφάλαιο, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, αντανακλά το σύνολο της υγείας του πληθυσμού, των δεξιοτήτων και γνώσεών του, της εμπειρίας και των συνηθειών του κ.ά. Το προσδόκιμο ζωής, το επίπεδο της υγείας και της εκπαίδευσης, καθώς και το γενικότερο επίπεδο γνώσεων καθορίζουν το επίπεδο του ανθρωπίνου κεφαλαίου, το οποίο με τη σειρά του επηρεάζει καθοριστικά την παραγωγικότητα (ιδίως την ανάπτυξη και την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών) και άρα την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας.

23. ΤΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ

Μέσο: . . . . . ΑΞΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 13

Το «στοίχημα» των μισθών

Μετά από οκταετία συμπίεσης των κατώτατων μισθών σε επίπεδα κάτω από τα όρια της φτώχειας, φαίνεται να εκκινούν οι διαδικασίες για την αναπροσαρμογή τους. Προπομπές είναι οι αποφάσεις του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας, οι οποίες είναι άμεσα εφαρμόσιμες, αλλά και η αύξηση του κατώτατου μισθού που νομοθετήθηκε όπως επίσης και η κατάργηση υποκατώτατου μισθού για τους νέους μέχρι 25 ετών.

Επίσης, ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη είναι η κατοχύρωση των επιδομάτων γάμου, προϋπηρεσίας, σπουδών κ.λ.π. τα οποία... ξεχάστηκαν στα χρόνια των μνημονίων.

Σε επόμενη φάση που εκδικάζονται και άλλες προσφυγές στον ΟΜΕΔ εκτιμάται ότι θα υπάρξουν ανάλογες αποφάσεις. Οι αυξήσεις μισθών, πλην των περιπτώσεων που αναπροσαρμόζονται οι βασικοί μισθοί, δεν είναι σημαντικές, αλλά έχουν ψυχολογική σημασία δεδομένου ότι δίνουν ένα στίγμα ότι έχει φρενάρει η πτώση και ξεκινάει η αύξηση.

Οι αυξήσεις

Η αύξηση των βασικών ποσών, που θα κυμαίνεται από 3% έως και πάνω από 5%, επηρεάζει τις μηνιαίες αποδοχές των μισθωτών αλλά και τα ημερομίσθια των εργατών.

Η αύξηση θα συμπαρασύρει ταυτόχρονα προς τα πάνω και τις αποδοχές όσων λαμβάνουν τα «παγωμένα» επιδόμα-

τα προϋπηρεσίας, όπως επίσης και το επίδομα γάμου 10% λόγω υπαγωγής στην Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση.

Όπως ορίστηκε στον νόμο 4093 του 2012, ο κατώτατος μισθός προσαυξάνεται 10% για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως τρεις τριετίες και συνολικά 30% για προϋπηρεσία 9 ετών και άνω. Ταυτόχρονα, το κατώτατο ημερομίσθιο των εργατοτεχνιτών προσαυξάνεται με ποσοστό 5% για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως έξι τριετίες και συνολικά 30% για προϋπηρεσία 18 ετών και άνω.

Τις προσαυξήσεις αυτές δικαιούνται μόνο όσοι είχαν την αντίστοιχη προϋπηρεσία σε οποιονδήποτε εργοδότη και με οποιαδήποτε ειδικότητα έως τις 14 Φεβρουαρίου του 2012. Όσοι συμπληρώνουν μετά την ημερομηνία αυτή τις κρίσιμες ζετίες δεν δικαιούνται επίδομα τριετιών.

Σύμφωνα με την ρήτρα του 2012, έως ότου η ανεργία διαμορφωθεί σε ποσοστό κάτω του 10% έχει ανασταλεί η προσαύξηση του κατώτατου μισθού για προϋπηρεσία που συμπληρώνεται μετά τις 14 Φεβρουαρίου του 2012.

Ο νέος κατώτατος που θα νομοθετηθεί τον Ιανουάριο του 2019 θα ισχύσει για όλους χωρίς ηλικιακές διακρίσεις.

Ο ΣΕΒ και οι μισθοί Δανίας

Το παράδειγμα της... Δανίας επικαλείται ο ΣΕΒ για τις αυξήσεις στον βασικό μισθό που ανακοίνωσε η κυβέρνηση. Ο

Σύνδεσμος επισημαίνει ότι στη Δανία συνδυάζονται τα χαρακτηριστικά «μιας ανοιχτής οικονομίας, με ευελιξία στην αγορά εργασίας, υψηλή παραγωγικότητα, ανεργία μόλις στο 4,8% και ισχυρό κράτος πρόνοιας για τους εργαζόμενους».

Όλα αυτά αναφέρονται από τον ΣΕΒ για να επιστημονηθεί ότι σήμερα απειλείται αυτή η κανονικότητα που έχει τις ρίζες της στα χρόνια της κρίσης. Η απειλή προκύπτει εάν «παγιωθούν εκ νέου βλαπτικές πρακτικές του παρελθόντος στην αγορά εργασίας, όπως η διαμόρφωση μισθών χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες της οικονομίας, οι αλόγιστες επεκτάσεις συλλογικών συμβάσεων από διαιτητικές αποφάσεις ή ομοιοπαγγελματικές συμβάσεις που δεν ικανοποιούν κανόνες αντιπροσωπευτικότητας». Για τον λόγο αυτόν, ο Σύνδεσμος επιμένει οι επιχειρησιακές συμβάσεις να υπερσχύουν των κλαδικών.

Ο Σύνδεσμος κτυπά «καμπανάκι» ώστε να μην απειληθεί η κανονικότητα στη σχέση μισθών και παραγωγικότητας και να μη διαμορφωθούν οι μισθοί χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες της οικονομίας. Όπως αναφέρεται, η επίθεση της διαδικασίας καθορισμού του κατώτατου μισθού που ψηφίστηκε στη Βουλή την περασμένη εβδομάδα ανοίγει εκ νέου το διάλογο για τους παράγοντες που καθορίζουν το ύψος των μισθών σε μια ελεύθερη, ανταγωνιστική οικονομία.

Στη... γωνία περιμένουν την κυβέρνηση οι Βρυξέλλες, με αφορμή τα στοιχεία του Προϋπολογισμού του 2019, καθώς η πορεία εκτέλεσης του τρέχοντος έχει πολλές «γκρίζες ζώνες», αλλά και πολλές παγίδες για την... επόμενη κυβέρνηση!

του Λουκά Γεωργιάδη
loukas1972@gmail.com

Η ολοκλήρωση των 2/3 της φετινής εκτέλεσης του Προϋπολογισμού, δηλαδή οι επιδόσεις του διαστήματος Ιανουαρίου-Αυγούστου, δείχνουν ότι η κυβέρνηση έχει «μαγειρέψει» τα

Το... μαγείρεμα του Προϋπολογισμού ψάχνουν οι «θεσμοί»

Από «κόσκινο»... γραμμή-γραμμή το ψεύτικο υπερ-πλεόνασμα – Τι τους ανησυχεί και τι επιφυλάσσουν για το 2019

στοιχεία προκειμένου να εμφανίσει υψηλό πρωτογενές πλεόνασμα, ενώ μεταθέτει ή αγνοεί συνεχώς την αποπληρωμή σημαντικών υποχρεώσεων του κράτους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένει έως τις 15 Οκτωβρίου την αποστολή των στοιχείων του Προϋπολογισμού του 2019, προκειμένου στη συνέχεια να συντάξει τη σχετική έκθεση πεπραγμένων και να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της. Από την άλλη, η κυβέρνηση θα καταθέσει μεθαύριο στη Βουλή το σχετικό προσχέδιο, για το οποίο, ωστόσο, εκφράζονται μεγάλες επιφυλάξεις από τις αγορές. Την ίδια στιγμή, θα προσπαθήσει να πείσει τους εταίρους-δανειστές ότι δεν χρειάζεται η μείωση των συντάξεων, αν και τα στοιχεία που αναλύει σήμερα το «Π» δείχνουν το ακριβώς αντίθετο.

Από τα στοιχεία εκτέλεσης του τρέχοντος Προϋπολογισμού προκύπτει ξεκάθαρα ότι ο σχηματισμός υπερ-πλεονάσματος είναι επί της ουσίας κάλπικος, καθώς η κυβέρνηση συνεχίζει να εφαρμόζει... μαγικά κόλπα. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία:

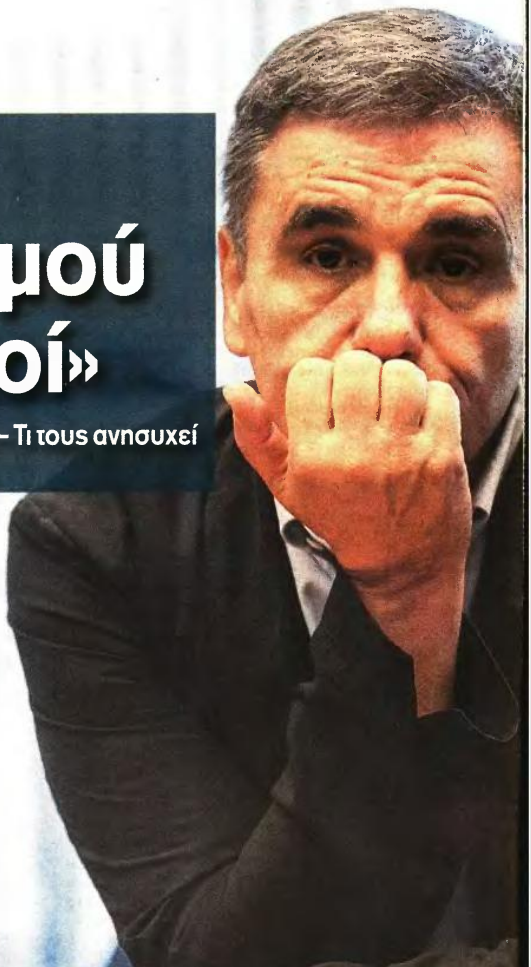
Τα κόλπα του υπουργείου Οικονομικών, το κουκούλιγμα υποχρεώσεων του Δημοσίου και οι «γκρίζες ζώνες» που φέρνει στο φως το «Π»

1 Το πρωτογενές πλεόνασμα διαμορφώθηκε στα 3,139 δισ. ευρώ και ήταν υψηλότερο κατά 1,271 δισ. ευρώ από τον στόχο, αλλά με την... επιστράτευση «μαγικών κόλπων». Επί της ουσίας η πραγματική υπέρβαση είναι μόλις 97 εκατ. ευρώ, καθώς το Δημόσιο δεν δαπάνησε ποσό ύψους 923 εκατ. ευρώ (0,5% του ΑΕΠ) από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, «πλάγωσε» δαπάνες του υπουργείου Εθνικής Αμύνης 159 εκατ. και δεν πλήρωσε αγροτικές επιδοτήσεις 92 εκατ. ευρώ. Έτσι, «κρύφτηκαν» ανεπληρωμένες υποχρεώσεις ύψους 1,178 δισ. ευρώ, τις οποίες το υπουργείο Οικονομικών μεταθέτει συνεχώς για να παρουσιάσει πλάστω υπερ-πλεόνασμα. Το στοιχείο αυτό αναμένεται να τεθεί επί τάπητος από τους εταίρους-δανειστές καθώς θα καθορίσει και τις παραχές των Χριστουγέννων, που εντάσσονται καθαρά σε ένα προεκλογικό κλίμα.

2 Το Δημόσιο κρύβει επιμελώς τις υποχρεώσεις του προς τους ιδιώτες και μεταθέτει συνεχώς κρίσιμες πληρωμές που αχείζονται με την καταβολή των συντάξεων σε όσους έχουν καταθέσει τα χαρτιά τους τα τελευταία 3-4 χρόνια. Αυτήν τη στιγμή το ασφαλιστικό σύστημα και ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι... ανοικτά κατά 1,5 δισ. ευρώ, ενώ την ίδια στιγμή το υπουργείο Οικονομικών διατείνεται ότι ο ΕΦΚΑ έχει πλεόνασμα 1,5 δισ. ευρώ! Δηλαδή η κυβέρνηση μιλάει επί της ουσίας για ένα πλεόνασμα το οποίο δεν υπάρχει! Οι εταίροι-δανειστές επιμένουν στην καταβολή των συντάξεων για να σχηματίσουν καλύτερη εικόνα του Προϋπολογισμού, έτσι ώστε να καθοριστούν και τα όρια των πιθανών παροχών, με φόντο και τη συμφωνημένη μείωση των συντάξεων. Ταυτόχρονα, μειώνονται συνεχώς οι δαπάνες για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και πέφτει «τασεούρι» στις επικορηγώσεις προς τα νοσοκομεία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το επίπεδο της υγείας των πολιτών.

3 Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων περιορίζεται συνεχώς κατά τρόπο σκανδαλώδη, που προκαλεί μάλιστα και απορία για το πώς οι εταίροι-δανειστές αποδέχονται κάτι τέτοιο, από τη στιγμή που υπονομιεύεται ξεκάθαρα η πορεία της ανάπτυξης, βάσει της οποίας προσδιορίζονται παραμετρικά το χρέος, το έλλειμμα, οι δαπάνες και τα έσοδα.

4 Η φοροδοτική ικανότητα επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών έχει φτάσει σε οριακό σημείο, καθώς τα έσοδα από τις επιχειρήσεις παρουσίασαν υστέρηση κατά 346 εκατ. ευρώ, ενώ ο Φόρος Εισοδήματος κατά 30 εκατ. ευρώ. Η συνεχής συμπίεση των κερδών των επιχειρήσεων μαρτυρά και τις πιέσεις στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας.

24. ΦΥΛΛΟ ΚΑΙ ΦΤΕΡΟ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/09/2018

Σελίδα: 15

ΧΡΗΜΑ

5 Η στήριξη του Προϋπολογισμού οφείλεται κυρίως στις κατασχέσεις ποσών από τραπεζικούς λογαριασμούς λόγω οφειλών αλλά και στους έμμεσους φόρους λόγω της υψηλής φορολογίας, και μάλιστα σε συνθήκες συνεχούς συμπίεσης της καταβάσεως.

6 Τα ληξιπρόθεσμα χρέη αυξάνονται κάθε μήνα σχεδόν κατά 1 δισ. ευρώ, ενώ το τελευταίο τετράμηνο του έτους είναι επιβαρυνμένο από τις πληρωμές του Φόρου Εισοδήματος, του ΕΝΦΙΑ, του ΦΠΑ και των τελών κυκλοφορίας, όπου παρατηρείται συνεχής κόπωση της φοροδοτικής ικανότητας των πολιτών.

7 Η επιστροφή αναδρομικών ύψους 1 δισ. ευρώ στους στρατιωτικούς απειλεί τη δημοσιονομική ισορροπία και ως εκ τούτου μαζί με την πλάσματική εικόνα του υπερ-πλεονάσματος απειλεί και τον στόχο για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος ή περίπου 6,5 δισ. ευρώ.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2019

ΚΡΥΒΟΥΝ ΤΙΣ ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ, ΚΟΒΟΥΝ ΤΑ ΑΝΤΙΜΕΤΡΑ

Το προσχέδιο που κατατίθεται τη Δευτέρα στη Βουλή είναι ακόμα ασαφές εάν θα ενσωματώνει ή όχι τις προνομοθετημένες περικοπές στις συντάξεις

Στο μισό ετοιμάζεται να κόψει η κυβέρνηση τα αντίμετρα του 2019, προσαρμόζοντας το μέγιστο των θετικών μέτρων στον κλεφτοπόλεμο των συντάξεων. Το προσχέδιο προϋπολογισμού το οποίο κατατίθεται τη Δευτέρα στη Βουλή είναι ακόμα ασαφές εάν θα ενσωματώνει ή όχι τις προνομοθετημένες περικοπές στις συντάξεις. Η κυβέρνηση φλερτάρει με την ιδέα να προβάρει ιταλικό κοστούμι στα πρότυπα των κινήσεων της συγκυβέρνησης Σαλβίνι - Ντι Μάιο στη γειτονική χώρα, όπου η «μονομερής» απόφαση για έλλειμμα 2,4% του ΑΕΠ στον προϋπολογισμό το 2019, πυροδότησε εκτόξευση των αποδόσεων των ιταλικών ομολόγων. Μια άλλη γραμμή σκέψης στους κόλπους του οικονομικού επιτελείου υποστηρίζει πως ενσωματώνο-

ΤΗΣ ΕΛΕΝΑΣ ΛΑΣΚΑΡΗ

ντας στο προσχέδιο περικοπές και επεκτατικά μέτρα 900 εκατ. ευρώ, το πρωτογενές πλεόνασμα κάνει άλμα πάνω από το 4,5% του ΑΕΠ, ενισχύοντας το επιχειρημα πως δημοσιονομικά το μέτρο των συντάξεων είναι «αχρείαστο».

Οι τελικές αποφάσεις θα ληφθούν εντός του Σαββατοκύριακου έπειτα από έναν κύκλο επαφών του Πρωθυπουργού σε υψηλό πολιτικό επίπεδο και τις διερευνητικές επαφές Τσακαλώτου με ομολόγους

το στο Eurogroup. Προς το παρόν, το μόνο «κλειδωμένο» μέγεθος είναι αυτό των αντίμετρων. Από τα 1,9 δισ. ευρώ του Μεσοπρόθεσμου, περιορίζονται σε 900 εκατ. ευρώ, θα αποτιμώνονται σε ειδικό κοστολογημένο πίνακα στο προσχέδιο και θα αφορούν μείωση του ΕΝΦΙΑ κατά 10%, «μισή» σε σχέση με το Μεσοπρόθεσμο επιδότηση ενοικίου (από 600 εκατ. ευρώ σε 300 εκατ. ευρώ), μείωση των ασφαλιστικών εισφορών των ελεύθερων επαγγελματιών με εισόδημα πάνω από 7.000 ευρώ από το 20% στο 13,3%, 3.000 προσλήψεις εξειδικευμένου προσωπικού για το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι» και 4.500 εκπαιδευτικών για την ενίσχυση της Ειδικής Αγωγής στα δημόσια σχολεία.

→ ΓΥΡΙΣΤΕ ΣΕΛΙΔΑ

ΕΡΑ ΣΤΕΦΑΝΙΕ ΛΕΓΟCC

Ο ιταλός υπουργός Οικονομικών Τζιοβανι Τρία και ο έλληνας ομολόγος του Ευκλείδης Τσακαλώτος αντιμετωπίζουν την ασφυκτική πλέον πίεση των αγορών

ΤΥΦΩΝΑΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ

Ιταλικός κορσές μετά τη γραβάτα

Οι μονομερείς αποφάσεις της ιταλικής κυβέρνησης για το έλλειμμα εκτόξευσαν τις αποδόσεις των κρατικών ομολόγων

ΤΗΣ ΕΛΕΝΑΣ ΛΑΣΚΑΡΗ

Η απόφαση της ιταλικής κυβέρνησης να αγνοήσει τα προειδοποιητικά μηνύματα της Κομισιόν και των αγορών αναφορικά με το έλλειμμα του προϋπολογισμού 2019 άνοιξε τον ασκό του Αϊόλου. Οι αποδόσεις των ιταλικών ομολόγων εκτοξεύτηκαν στα ύψη, ενώ οι πρώτες προειδοποιήσεις πιθανών υποβαθμίσεων της πιστοληπτικής ικανότητας της ιταλικής οικονομίας έκαναν την εμφάνισή τους.

Ο ιταλικός τυφώνας χτύπησε και την Ελλάδα, με τις αποδόσεις των ομολόγων να καταγράφουν χθες το απόγευμα άνοδο της τάξεως του 5% (πάνω από το 3,3% η απόδοση στο πενταετές, πάνω από το 4,2% στο δεκαετές). Την ίδια ώρα στην Ιταλία, οι τιμές των ομολόγων κατακρημνίζονταν υπό το βάρος μαζικών πωλήσεων και οι αποδόσεις έκαναν άλμα (στις 3 το μεσημέρι) 141% στους εξάμηνους τίτλους και 100% στους ετήσιους.

Η Eurasia σε ανάλυσή της εκτιμά πως οι αποφάσεις της Ρώμης «αυξάνουν τον κίνδυνο μιας ή περισσότερων υποβαθμίσεων εντός Οκτωβρίου, εξέλιξη η οποία θα μπορούσε να πυροδοτήσει ακόμα ισχυρότερη αντίδραση των αγορών» ενώ το Bloomberg έστρεψε τις προσδοκίες εκτόνωσης της κρίσης στη λογική. «Οι νέοι λαϊκιστές ηγέτες της Ιταλίας, φαίνεται να εμμένουν στο πρόγραμμα το οποίο τους έφερε στην εξουσία» σημειώνεται σε σχετικό άρθρο, με την προσθήκη πως «το μόνο που μπορεί να ελπίζει κάποιος είναι ότι θα δουν τη λογική».

Το βράδυ της Πέμπτης, το ιταλικό υπουργικό συμβούλιο ενέκρινε το προσχέδιο προϋπολογισμού 2019

με έλλειμμα 2,4% του ΑΕΠ την τριετία 2019-21, όταν ο προηγούμενος στόχος αφορούσε έλλειμμα 0,8% και ο υπουργός Οικονομικών Τζιοβανι Τρία επικειρούσε έναν συμβιβασμό με έλλειμμα 1,6% του ΑΕΠ. Στις δαπάνες του προϋπολογισμού περιλαμβάνονται ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα για τους ασθενέστερους, κατάργηση της προβλεπόμενης αύξησης του ΦΠΑ από τον Ιανουάριο, μείωση του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης και μειώσεις φόρων για τους αυτοαπασχολούμενους, αν και η πλήρης κατανομή των δαπανών θα φανεί στις 15 Οκτωβρίου όταν θα υποβληθεί το προσχέδιο στην Κομισιόν. Πιθανή απόρριψη του προϋπολογισμού από την Κομισιόν, εκτιμά η Eurasia, στο χειρότερο δυνατό σενάριο θα άνοιγε μια νέα διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για τη χώρα με απρόβλεπτες συνέπειες.

Οι συνθήκες έντονης αναταραχής με την απειλή κρίσης επηρεάζουν άμεσα την ελληνική οικονομία. Οικονομικοί παρατηρητές σημειώνουν πως ακόμα και οι τελευταίες ελπίδες για επάνοδο στις αγορές εξανεμίζονται, ενώ βλέπουν τον κίνδυνο οι εταίροι, ενόψει ευρωεκλογών, να αφήσουν Ιταλία και Ελλάδα να «συγκρουστούν» με τις αγορές, χωρίς να παρέμβουν. Η Ρώμη κάνει τα παιχνίδια της με τον προϋπολογισμό και πληρώνει το τίμημα των αγορών, το ίδιο θα μπορούσε να ισχύσει και για την Αθήνα εκτιμούμε, με φόντο τις περιkopές των συντάξεων.

Το ελληνικό υπουργείο Οικονομικών έχει απόθεμα ασφαλείας 32 δισ. ευρώ και το ελληνικό Δημόσιο πράγματι δεν χρειάζεται να βγει αμέσως για δανεισμό στις αγορές. Οπως όμως σημειώνει συνομιλητής μας, «κανονικότητα με κλειστές αγορές δεν νοείται», ενώ εκτός από το Δημόσιο υπάρχει και η πραγματική οικονομία.

ΜΕΓΑΛΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ «Π»

Θα αυξηθεί ο κατώτατος μισθός, λέει η κυβέρνηση. Σωστό το μέτρο... Άλλη δό, από τα 411 καθαρά, πόσο θα πεί; Στα 440 καθαρά; Στα 470 καθαρά; «Ένα ευρώ τη μέρα θα πάρουμε», ρωτούν οι νέοι... Τσας πήμε σε αύξηση κατώτατου κατά 30-50 ευρώ, αλλά, αν εφαρμοστεί μείωση του αφορολογητού, θα τα πάρει πίσω η Εφορία... Θα αυξηθεί ικανοποιητικά για τους νέους; Ερωτήματα της κοινωνίας, ενώ τέλη Ιανουαρίου 2019 θα εκδοθεί η υπουργική απόφαση που θα ορίζει το ύψος του κατώτατου μισθού. Στο μεταξύ, σε λίγες μέρες αρχίζει η διαδικασία διαβούλευσης, ενώ στην τροπολογία δεν υπάρχει ούτε λέξη για το ύψος του νέου κατώτατου μισθού...

Το ζητούμενο είναι να δοθούν ικανοποιητικοί μισθοί στους νέους, τονίζει η αγορά, ενώ ο πρόεδρος του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης κ. Ζορμπίδης τονίζει ότι «μπορούμε να αυξήσουμε τους μισθούς αρκεί να μας δώστε όπλα, όπως μείωση ασφαλιστικών εισφορών και φόρων!».

Σας δώσαμε, απάντησε η κυβέρνηση.

«Σας δώσαμε μείωση εισφορών έως 35%», απαντά το υπουργείο Εργασίας και αναμένει... Για όλα αυτά, το υπουργείο Εργασίας τονίζει ότι «αυτό θα είναι το αντικείμενο της διαβούλευσης».

Η αιτιολογική έκθεση λέει ότι είναι «επιτακτική ανάγκη για τον επανακαθορισμό των μισθών σε επίπεδα που θα ανταποκρίνονται στα βελτιωμένα δεδομένα της οικονομίας και στις υφιστάμενες ανάγκες του εργατικού δυναμικού της χώρας».

Η μείωση των εισφορών πρέπει να γίνει γρήγορα, τονίζει ο καθηγητής Αλέξης Μπιτροπούλος, για να αναενώσει η αγορά.

Αυτό που προέχει είναι να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας σταθερές, για να έχουμε και καλούς μισθούς αλλά και ανάπτυξη, τονίζει η δικηγόρος Ολυμπία Νικολοπούλου.

Πώς όμως θα πάμε στην αύξηση;

Τα στάδια είναι πολλά. Αρχικά θα δημιουργηθεί η 3μελής Επιτροπή Συντονισμού της Διαβούλευσης που αποτελείται από τον πρόεδρο του ΟΜΕΔ, ένα στέλεχος του υπουργείου Οικονομικών και ένα στέλεχος του Υπ. Εργασίας.

Ακολουθούν ενδεχόμενες φορέω νκαι κοινωνικών εταίρων, με υπομνήματα και λοιπές διαδικασίες έως τις 31 Δεκεμβρίου του 2018. Το πόρισμα ωστόσο δεν θα είναι δεσμευτικό. Να τονισθεί ότι, κατά την τροπολογία, «τα επόμενα χρόνια τα χρονοδιαγράμματα θα τηρηθούν βάσει του νόμου του 2013, ήτοι το 2019 η διαδικασία θα ξεκινήσει τον Φεβρουάριο, με πιθανή τη δεύτερη αύξηση του κατώτατου μισθού τον Ιούνιο του 2019».

Σοκ από ΓΣΕΕ

Στοιχεία σοκ για την ανεργία και τους φτωχούς εργαζόμενους στην Ελλάδα συμπεριέλαβε η ΓΣΕΕ στην προσφυγή της ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινωνικών Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΓΣΕΕ:

- 500.000 μπισασχολούμενοι ιδιωτικοι υπάλληλοι αμείβονται καθαρά με λιγότερο από το ελάχιστο επιδόμα ανεργίας, που ανέρχεται στα 360 ευρώ.
- Συνολικά 343.760 εργαζόμενοι αμείβονται με μηνιαίους μισθούς από 100 έως και 400 ευρώ μερίκι.
- Το ποσοστό απόλυτης φτώχειας των μισθωτών πλήρους απασχόλησης το 2009 ανέρχεται στο 7,6% και πλέον αγγίζει το 20%.
- Οι μειώσεις μισθών που έχουν σημειωθεί από το 2010 και μετά κυμαίνονται στα επίπεδα του 40%-50% μεσοσταθμικά.
- Ο κατώτατος μισθός την περίοδο 2010-2015 σημείωσε μείωση

Το σχέδιο των μισθών και των εισφορών
Τα εισοδήματα μειώνονται δραματικά λόγω φόρων - Κάντε γρήγορα γιατί δεν αντέχουμε, απαντά η αγορά

του Γιώργου Απατά

- κατά 24,7% και κατά 34,3% για τους νέους ηλικίας κάτω των 25 ετών.
- Η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της ΕΕ όπου ο ονομαστικός ακαθάριστος ελάχιστος μισθός μειώθηκε το 2015 σε σχέση με το 2008, από 794 σε 684 ευρώ, δηλαδή κατά -14%.
- Οι περικοπές δεν βοήθησαν ούτε στη μείωση της ανεργίας, που διατηρείται σε πολύ υψηλά επίπεδα, τα υψηλότερα στην ΕΕ, ούτε στην ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων.
- 126.956 εργαζόμενοι αμείβονται με μερικό μηνιαίο μισθό έως 100 ευρώ.
- Η ανασφάλιστη εργασία φτάνει στο 30%.
- Η απλήρωτη εργασία θίγει πάνω από 1 εκατομμύριο εργαζόμενους.
- Μία στις δύο νέες προσλήψεις αφορά σε μερική ή εκ περιτροπής απασχόληση και όχι σε πλήρη εργασία, ενώ τον Σεπτέμβριο έξι στις δέκα προσλήψεις αφορούσαν σε ευέλικτες μορφές εργασίας.

Στην Ευρώπη

Στο μεταξύ, οι κατώτατοι μισθοί αυξήθηκαν σε όλα τα κράτη-μέλη εκτός από την Ελλάδα, όπου μειώθηκαν κατά 14%. Μεταξύ 2008 και 2017, οι ελάχιστοι μισθοί διπλασιάστηκαν στη Βουλγαρία (+ 109%) και τη Ρουμανία (+ 99%). Επιπλέον, σημαντικές αυξήσεις καταγράφηκαν στη Σλοβακία (+ 80%), καθώς και στα τρία κράτη-μέλη της Βαλτικής, την Εσθονία (+ 69%), τη Λετονία (+ 65%) και τη Λιθουανία (+ 64%). Οι διαφορές στο ύψος του κατώτατου μισθού κυμαίνονται από λιγότερο από 300 ευρώ τον μήνα στη Βουλγαρία (235) και στη Ρουμανία (275), σε σχεδόν 2.000 ευρώ τον μήνα στο Λουξεμβούργο (1.999), δηλαδή εννιά φορές υψηλότερος.

Υπόσχεση από την κυβέρνηση και την αντιπολίτευση για αύξηση του κατώτατου μισθού και μείωση εισφορών

λότερος. Στις ΗΠΑ, η Eurostat αναφέρει πως ο κατώτατος μισθός τον Ιανουάριο του 2017 ήταν 1.192 ανά μήνα.

Οι κατώτατοι μισθοί στην Ευρώπη

Δέκα κράτη-μέλη, κυρίως από το ανατολικό τμήμα της ΕΕ, έχουν κατώτατους μισθούς κάτω των 500 ευρώ ανά μήνα:

- Βουλγαρία (235)
- Ρουμανία (275)
- Λετονία και Λιθουανία (380)
- Τσεχία (407)
- Ουγγαρία (412)
- Κροατία (433)
- Σλοβακία (435)
- Πολωνία (453)
- Εσθονία (470).
- Ελλάδα (511)
- Πορτογαλία (650)
- Μάλτα (736)
- Σλοβενία (805)
- Ισπανία (826).
- Ηνωμένο Βασίλειο (1.397)
- Γαλλία (1.480)
- Γερμανία (1.498)
- Βέλγιο (1.532)
- Ολλανδία (1.552)
- Ιρλανδία (1.563)
- Λουξεμβούργο (1.999)

Οι σημερινές αποδοχές στους κατώτατους μισθούς Άγαμος

- Χωρίς προϋπηρεσία:** στα 586,08 ευρώ από 751,39 ευρώ.
- Με 1 τριετία:** στα 634,91 ευρώ από 813,99 ευρώ.
- Με 2 τριετίες:** στα 692,63 ευρώ από 887,99 ευρώ.
- Με 3 τριετίες:** στα 750,35 ευρώ από 961,99 ευρώ.
- Έγγαμος**
- Χωρίς προϋπηρεσία:** στα 644,70 από 826,54 ευρώ.

- 1 τριετία:** στα 693,52 ευρώ από 889,13 ευρώ.
- 2 τριετίες:** 751,24 ευρώ από 963,13 ευρώ.
- 3 τριετίες:** στα 808,96 ευρώ από 1.037,13 ευρώ.

Κάτω των 25 ετών

Ο πρώτος μερικός μισθός είναι στα 510,94 ευρώ έναντι 751,39 ευρώ, για πλήρη απασχόληση.

Τι έρχεται στις εισφορές

Η κυβέρνηση υπόσχεται μείωση ασφαλιστικών ελαφρύνσεων για τους μη μισθωτούς κατά 33,3%, δηλαδή από 20% σε 13,33%. Των αγροτών, επίσης, κατά 33,3%, σε 12% από 18% που θα ήταν την 1/1/2019.

Τι ήξει το υπουργείο Εργασίας

«Για αυτοαπασχολούμενους μηχανικούς, δικηγόρους και γιατρούς, το ασφαλιστικό για επικυρωτική σύνταξη και εφάπαξ θα υπολογίζεται αναδρομικά από την 1/1/2017 στην ελάχιστη βάση υπολογισμού ανεξαρτήτως εισοδήματος».

Από 1/1/2019 οι κάτω της Σείας επισημειωμένες θα έχουν ασφαλιστικό για κύρια σύνταξη 13,33% που για τον ελάχιστο εισοφόρα θα υπολογίζεται και πάλι στο μειωμένο ποσό». Παραδείγματα οφέλους από τη μείωση εισφορών το 2019:

- Ελεύθεροι επαγγελματίες με εισόδημα 9.032 ευρώ θα έχουν επίσο όφελος 400 ευρώ, με 30.032 επίσο όφελος 2.003 ευρώ.
- Αγρότες με εισόδημα 8.022 ευρώ θα έχουν επίσο όφελος 481 ευρώ, με 14.022 ευρώ επίσο όφελος 841 ευρώ.
- Δικηγόροι και μηχανικοί με εισόδημα 10.032 ευρώ θα έχουν επίσο όφελος 450 ευρώ και με εισόδημα 30.032 ευρώ επίσο όφελος 2.491 ευρώ.
- Γιατροί με εισόδημα 16.032 ευρώ θα έχουν επίσο όφελος 720 ευρώ και με εισόδημα 40.032 ευρώ επίσο όφελος 2.396 ευρώ.

Θέμα

ΤΟ «ΞΗΛΩΜΑ» ΚΟΜΒΙΚΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΠΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΗΘΗΚΑΝ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΩΝ ΜΝΗΜΟΝΙΩΝ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΕ ΜΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΕΧΕΙ ΑΡΧΙΣΕΙ ΚΑΙ ΕΝΟΧΛΕΙ ΤΟΣΟ ΤΟΥΣ ΔΑΝΕΙΣΤΕΣ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ

Κοστίζει το «πισωγύρισμα» στις

Γράφει ο **Σπύρος Σταθάκης**

Η παρατεταμένη προεκλογική περίοδος, σε συνθήκες μάλιστα έντονης πώλησης, έχει ανοίξει για τα καλά, όπως φαίνεται, την «όρεξη» για παροχολογία, η οποία όμως δεν ταιριάζει με τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες. Τον «κορό» των παροχών άνοιξε φυσικά η κυβέρνηση, η οποία, πέρα από μία σειρά φοροελαφρύνσεων και αυξήσεων πάσης φύσεως επιδομάτων, υπόσχεται και την ανατροπή μέτρων και διαρθρωτικών παρεμβάσεων που ψηφίστηκαν και άρχισαν να εφαρμόζονται τα προηγούμενα χρόνια ή εκκρεμεί ακόμη η εφαρμογή τους.

Συσπείρωση των κομματικών δυνάμεων

Πρόκειται για κινήσεις, που εντάσσονται στο βασικό κυβερνητικό «αφήγημα» για την έξοδο από τα μνημόνια, το τέλος της ασφυκτικής επιτοπίας από τους δανειστές, και για τη βελτίωση των οικονομικών συνθηκών στη χώρα. Βεβαίως, ο απώτερος στόχος της κυβέρνησης δεν είναι άλλος, από την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συσπείρωση των κομματικών της δυνάμεων, εν όψει των επερχόμενων εκλογών. Έτσι, μετά το θέμα που άνοιξε για τις νέες περιοπτικές στις συντάξεις το 2019, τώρα φαίνεται ότι τίθεται και ζήτημα σχετικά με τη μείωση του αφορολόγητου ορίου το 2020.

Ήδη κυβερνητικά στελέχη υποστηρίζουν ανοικτά, ότι γίνονται προσπάθειες να μην προχωρήσουν οι μειώσεις που έχουν συμφωνηθεί με τους δανειστές τόσο για τις συντάξεις όσο και για το αφορολόγητο. Άλλα το θέμα το έθεσε με τον πλέον επίσημο τρόπο ο υπουργός Οικονομικών, Ευκλείδης Τσακαλώτος. Μιλώντας στη Βουλή, ο κ. Τσακαλώτος ισχυρίστηκε, ότι πλέον υπάρχει ο δημοσιονομικός χώρος και να μην εφαρμοστούν οι συντάξεις, και να μην εφαρμοστεί η μείωση στο αφορολόγητο και να παρουσιάσουμε πολύ μεγάλο κομμάτι των αντιμέτρων.

Έχουν ιδιαίτερη σημασία και τα επιχειρήματα του υπουργού, διότι προφανώς σε αυτά στηρίζεται και η προσπάθεια της κυβέρνησης να πείσει τους δανειστές, ότι και τα δύο μέτρα είναι αχρείαστα. Μεταξύ άλλων, ο κ. Τσακαλώτος σημείωσε ότι το 2017,

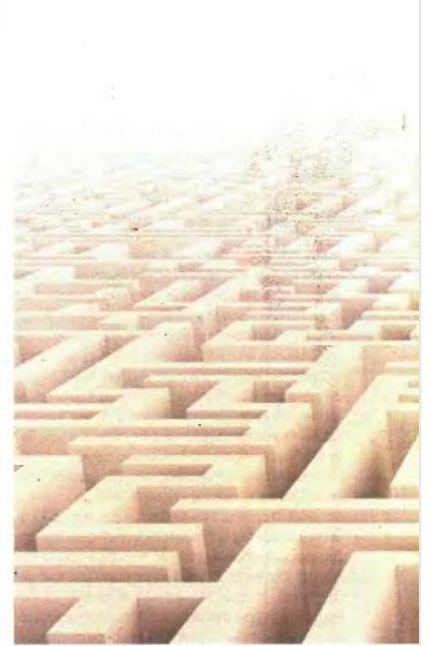
όταν επιβλήθηκαν τα μέτρα-αντίμετρα, και επιβλήθηκαν γιατί η Γερμανία και η Ολλανδία έδωσαν το δικαίωμα βέτο στο ΔΝΤ, έλεγε τότε το ΔΝΤ για το πρωτογενές πλεόνασμα του 2019 ότι θα είναι 1%. Μέχρι τον Ιούλιο του 2018 έλεγε ότι το πρωτογενές πλεόνασμα θα ήταν 1,4% και τώρα λέει ότι είναι 3,5% του ΑΕΠ. Τώρα, κατά τον υπουργό Οικονομικών, είμαστε εκτός του μνημονίου και υπάρχει και ο δημοσιονομικός χώρος. Οπότε, αυτά που συμφωνήθηκαν πέρυσι, ιδίως σε ό,τι αφορά τις παρεμβάσεις σε ασφαλιστικό και φορολογικό, δεν μπορούν να ισχύσουν.

Προσπάθεια προσέλκυσης ξένων επενδύσεων

Την ίδια στιγμή ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας, στο πλαίσιο του ταξιδιού του στις ΗΠΑ, ξεκινούσε την προσπάθεια προσέλκυσης ξένων επενδύσεων. Αναλυτικότερα, ο Αλέξης Τσίπρας, για περισσότερη από μία ώρα είχε συνάντηση με επενδυτές, τις οποίες συντόνησαν οι Bank of America/Merrill Lynch. Στη συνάντηση τον πρωθυπουργό συνόδευαν ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Γιώργος Χουλιαράκης και ο υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ Δημήτρης Λιάκος. Σύμφωνα λοιπόν με κυβερνητικές πηγές, ο πρωθυπουργός συζήτησε με στελέχη επενδυτικών funds που δείχνουν ενδιαφέρον να επενδύσουν στη χώρα, για την πορεία και τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, ενώ παράλληλα συζητήθηκαν και γεωπολιτικά θέματα. Έκανε δε εκτενή αναφορά στην ανάκαμψη των θεμελιωδών μεγεθών της ελληνικής οικονομίας, που πλέον διαμορφώνουν μια αισθητή βελτιωμένη εικόνα για τη χώρα και τις προοπτικές της.

Στο ίδιο μήκος κύματος κινήθηκε και η δεύτερη συζήτηση, που διοργάνωσε η Morgan Stanley, με επενδυτές που είχε ο πρωθυπουργός. Ο Αλέξης Τσίπρας επανέλαβε την περιγραφή της αισθητά βελτιωμένης εικόνας όλων των θεμελιωδών μεγεθών της ελληνικής οικονομίας, τη σταθερή και ασφαλή δημοσιονομική πορεία, την ρύθμιση για τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους και αναφέρθηκε εκτενώς στη μεγάλη αναπτυξιακή δυναμική που έχει η Ελλάδα, ειδικά μετά

την 20η Αυγούστου. Το ακόμη πιο σημαντικό, πάντα με τις ίδιες κυβερνητικές πηγές είναι, ότι

ο πρωθυπουργός δεσμεύτηκε για συνέπηση των μεταρρυθμίσεων, με στόχο τη δημιουργία φιλοεπενδυτικού κλίματος.

Κατά τα φαινόμενα λοιπόν, στην κυβέρνηση πρέπει να αντιλαμβάνονται επιτέλους, ότι το μεγάλο στοίχημα είναι η προσέλκυση σημαντικών ξένων παραγωγικών επενδύσεων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ιδίως στους τομείς που η Ελλάδα έχει ισχυρό συγκριτικό πλεονέκτημα. Σύμφωνα με σχετικά ανάλυση του ΣΕΒ, οι επενδύσεις σήμαρα (€20 δισ.) προέρχονται κονδρικά κατά €10 δισ. από τις επιχειρήσεις, €5 δισ. από τα κράτος και €5 δισ. από τα νοικοκυριά που επενδύουν σε σπίτια, γραφεία, μαγαζιά κλπ (καθώς περιλαμβάνουν και τους αυτοαπασχολούμενους). Οι επενδύσεις σήμαρα είναι, όμως, λιγότερες από τις μισές απ' ό,τι ήταν το 2009 (€44 δισ.).

Από την άλλη, η εθνική αποταμίευση είναι ανεπαρκής για να χρηματοδοτήσει μια μεγάλη

Τα ανοικτά «μέτωπα» της οικονομίας, οι προειδοποιήσεις της Moody's και το... «κυνήγι» των ξένων επενδυτών

Όλα τα παραπάνω, βεβαίως, είναι σε θεωρητικό επίπεδο. Διότι στην πραγματικότητα, το επενδυτικό κλίμα δεν είναι και τόσο θετικό για τη χώρα μας, όπως τουλάχιστον θέλει να το παρουσιάσει η κυβέρνηση. Αντιθέτως, η αβεβαιότητα σχετικά με τις οικονομικές προοπτικές της χώρας μας μάλλον ενισχύονται, παρά την «καλή» εικόνα για την επιτυχή ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος στήριξης. Εξάλλου, ο ίδιος ο πρωθυπουργός έγινε μάρτυρας αυτών των ανησυχιών των ξένων επενδυτών, σε αναντιστοιχία με τα όσα ισχυρίζονται τα διάφορα κυβερνητικά νορ papers.

Τα θετικά

Αρχικά πρέπει να σημειώσουμε ότι βεβαίως και υπάρχει επενδυτικό ενδιαφέρον για την ελληνική οικονομία, και ενδιαφέρονται για συγκεκριμένους παραγωγικούς τομείς που επιδεικνύουν δυναμισμό, όπως ο τουρισμός, η ενέργεια, το real estate κ.ά. Επιπλέον αναγνωρίζουν οι ξένοι επενδυτές, τόσο την πρόοδο που έχει επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια, κυρίως σε

«Θολό» το κλίμα

ότι αφορά την δημοσιονομική εξυγίανση και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, αλλά και το γεγονός ότι η Ελλάδα, είναι μια χώρα που βρίσκεται στον πυρήνα της Ε.Ε. και της Ευρωζώνης, διαθέτει ένα εργατικό δυναμικό με εξαιρετικές ικανότητες και υψηλού επιπέδου κατάρτιση και παράλληλα έχει πλούσιους φυσικούς πόρους, υποδομές και μία στρατηγικής σημασίας γεωγραφική θέση. Τα θετικά όμως σταματούν εδώ.

Από τις συναντήσεις του πρωθυπουργού προέκυψε το συμπέρασμα, ότι τους ξένους επενδυτές τους απασχολούν σοβαρά κρίσιμα ζητήματα, όπως η πολιτική σταθερότητα, η κατάσταση του τραπεζικού συστήματος, αλλά και το ενδεχόμενο να υπάρξει ανατροπή στην υλοποίηση κρίσιμων μεταρρυθμίσεων, που έχουν συμφωνηθεί με τους δανειστές. Και εμείς από τη μεριά μας είχαμε εγκαίρως επισημάνει ότι παρατεταμένη προεκλογική περίοδος, η παροχολογία και η αίσθηση που δημιουργείται

μεταρρυθμίσεις

επέκταση των επενδύσεων, και να φέρει την ισχυρή ανάπτυξη που τόσο έχει ανάγκη η οικονομία μας. Ειδικότερα για να ξαναφτάσουν οι επενδύσεις στα €40 δισ. ετησίως και σε σύντομο χρονικό διάστημα, με δεδομένη την περιορισμένη αποταμίευση σήμερα (€20 δισ.) απαιτούνται ισόποσα κεφάλαια από το εξωτερικό. Σήμερα, το ποσοστό εθνικής αποταμίευσης είναι μόλις 11% του ΑΕΠ και χρηματοδοτεί επενδύσεις ύψους 13% του ΑΕΠ, με τη διαφορά να καλύπτεται με κεφάλαια από το εξωτερικό (ενώ η ΕΕ-28 είναι καθαρός εξαγωγέας κεφαλαίων). Απαιτείται, συνεπώς, η προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων από το εξωτερικό.

Επιπλέον, ο ΣΕΒ επισφαιρίζει ότι μια αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων και του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των επενδύσεων, είτε από τις επιχειρήσεις που μπορούν να αξιοποιήσουν τις αποταμιεύσεις που συσσωρεύουν είτε

από τα νοικοκυριά που δεν θα χρειάζονται στον ίδιο βαθμό να ρευστοποιούν συσσωρευμένο πλούτο για να καταναλώνουν περισσότερο απ' ό,τι τους επιτρέπει το διαθέσιμο εισόδημά τους. Στο πλαίσιο αυτό, η αποκατάσταση σε μόνιμη βάση της εμπιστοσύνης στις αναπτυξιακές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, με τη δημιουργία φιλοεπενδυτικού κλίματος και διαφύλαξης της δημοσιονομικής πειθαρχίας, είναι προϋπόθεση sine qua non για την προσέλκυση των ξένων κεφαλαίων και τη μεγέθυνση των επενδύσεων.

Ο καθαρά προεκλογικού χαρακτήρα διακηρύξεις της κυβέρνησης για μη εφαρμογή των προνομοθετημένων μέτρων

στις αγορές

ότι με την λήξη του τρίτου προγράμματος αρχίζει το ξήλωμα των μεταρρυθμίσεων που εφαρμόστηκαν την περίοδο των μνημονίων, και πως η κυβέρνηση ενδεχομένως δεν θα τηρήσει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει έναντι των δανειστών (π.χ. οι περικοπές των συντάξεων το 2019), δημιουργεί ένα κλίμα αβεβαιότητας στην διεθνή επενδυτική κοινότητα.

Και μην ξεχνάμε, ότι πλέον ο ουσιαστικός έλεγχος της οικονομίας έχει περάσει, από τους επίσημους πιστωτές, στις διεθνείς αγορές, που εκ των πραγμάτων είναι ποιο απαιτητικές. Η πορεία του ελληνικού χρηματιστηρίου και των επιτοκίων των ομολόγων του Δημοσίου αυτό ακριβώς δείχνει. Το επιτόκιο του 10ετούς ομολόγου του Ελληνικού Δημοσίου, παρά τις όποιες καθημερινές διακυμάνσεις, δεν λείπει να πεσει κάτω από το 4%, επίπεδο απαγορευτικό για την πολυπόθητη έξοδο στις αγορές. Την ίδια στιγμή, το συνεχές σφυροκόπημα κυρίως των τραπεζικών μετοχών στο χρηματιστήριο, έχει ως απο-

τέλεσμα μέχρι στιγμής τουλάχιστον, οι απώλειες στην κεφαλαιοποίηση των τραπεζών να ξεπερνούν τα 4 δις ευρώ, και οι τιμές να έχουν επιστρέψει ουσιαστικά στα επίπεδα στα οποία πραγματοποιήθηκαν οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου το 2015.

Επιδείνωση του οικονομικού κλίματος

Το χειρότερο όμως «κτύπημα» η κυβέρνηση το δέχθηκε από το δείκτη οικονομικού κλίματος. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κομισιόν, το οικονομικό κλίμα στην Ελλάδα παρουσίασε ραγδαία επιδείνωση. Έτσι, ο δείκτης υποχώρησε στις 101,3 μονάδες, επιστρέφοντας σε επίπεδα Δεκεμβρίου 2017, έναντι 105,2 μονάδων τον Αύγουστο και 105,3 μονάδων τον Ιούλιο. Τα στοιχεία ενσωματώνουν και τις κυβερνητικές εξαγγελίες στη ΔΕΘ αλλά και την πορεία της πραγματικής οικονομίας το τελευταίο διάστημα και τις προσδοκίες της αγοράς για το μέλλον. Και φυσικά διαφεύδουν «πανηγυρικά» τους ισχυρισμούς της κυβέρνησης, για την αισθητά βελτιωμένη εικόνα της οικονομίας.

Το «κτύπημα» από τη Moody's

Και το «κερασάκι στην τούρτα» ήταν η διάψευση των προσδοκιών για αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας από τον οίκο αξιολόγησης Moody's. Είχε καλλιεργηθεί ένα κλίμα ότι θα προχωρούσε στην αναβάθμιση της χώρας κατά μία βαθμίδα, στην κατηγορία Β2 στις 21 Σεπτεμβρίου, ως επιβράβυσή της για την έξοδο από το πρόγραμμα διάσωσης με ασφαλή αποθέματα ρευστότητας. Τελικά, η Moody's δεν προχώρησε σε αυτή την κίνηση, αν και είχε προειδοποιήσει στην τελευταία έκθεσή για την Ελλάδα, στις 24 Αυγούστου, για τον κίνδυνο να χάσει η οικονομία το έδαφος που έχει κερδίσει από τυχόν εφσουχασμούς, επισημαίνοντας την ανάγκη να τηρηθούν οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η ελληνική κυβέρνηση και να υλοποιηθούν απαρέγκλιτα οι μεταρρυθμίσεις.

Αυστηρό μήνυμα

Ακόμη πιο σημαντικά πάντως είναι τα όσα αναφέρει ο οίκος αξιολόγησης σε σχετική έκθεση, με την οποία επικριματολογεί για την απόφαση να μην προχωρήσει στην αναβάθμιση. Και το μήνυμα προς την κυβέρνηση είναι αυστηρό, παρά το γεγονός ότι καλύπτεται πίσω από μία τεχνοκρατική ανάλυση. Ότι δεν πρέπει να προχωρήσει σε αθέτηση των υποχρεώσεων της έναντι των δανειστών και να μην υπάρξει πωγύρισμα στις μεταρρυθμίσεις. Ειδικότερα, η Moody's επισφαιρίζει ότι οι προοπτικές για την αξιολόγηση της Ελλάδας είναι θετικές, και στηρίζονται στις ισχυρές επιδόσεις στην εφαρμογή απαιτητικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων», το πολύ χαμηλό κόστος εξυπηρέτησης χρέους και οι διαχειριστικές ανάγκες δανεισμού, δεδομένης της στήριξης από τους πιστωτές, όπως και τα υψηλότερα επίπεδα πλούτου από χώρες, που βρίσκονται σε ανάλογη βαθμίδα.

Στα μείον είναι η ανάγκη για πολύ περισσότερο δημοσιονομική θέση για αρκετά χρόνια ακόμη προκειμένου να μειωθεί το εξαιρετικά υψηλό χρέος, όπως και η πρόκληση της ολοκλήρωσης των μεταρρυθμίσεων σε θεσμικό επίπεδο και επίπεδο διακυβέρνησης, καθώς και το γεγονός ότι το τραπεζικό σύστημα παραμένει αδύναμο, με πολύ υψηλή έκθεση σε μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Σε ότι αφορά στους παράγοντες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αναβάθμιση του αξιόχρεου, είναι η διατήρηση της συνετής δημοσιονομικής πολιτικής και η συνέχιση των προσπαθειών στο μέγιστο των μεταρρυθμίσεων, που έγιναν τα τελευταία χρόνια. Ένδειξη επιτυχούς επιστροφής στις αγορές, όπως και ενδεχόμενη ταχύτερη βελτίωση των συνθηκών στον τραπεζικό τομέα, θα μπορούσαν επίσης να οδηγήσουν στην πολυπόθητη αναβάθμιση.

Οι προκλήσεις

1 μεγάλες προκλήσεις για την ελληνική οικονομία, σύμφωνα τον οίκο αξιολόγησης, αφορούν στη μείωση του χρέους για την οποία θα χρειαστεί η εφαρμογή ιδιαίτερα σφικτής δημοσιονομικής πολιτικής τα επόμενα χρόνια, στην εφαρμογή των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων και στη μείωση των ΝΡΕ των τραπεζών. Και κάπου εκεί έρχεται και η προειδοποίηση της Moody's, υπό τις σημερινές συνθήκες δεν θεωρείται πιθανή μία υποβάθμιση. Εάν όμως η ελληνική κυβέρνηση αποφασίσει να αποκλίνει από τις δεσμεύσεις της ή να ανατρέξει μεταρρυθμίσεις, θα μπορούσαν να αναπτυχθούν πιέσεις για την αξιολόγηση. Ξεκάθαρο το μήνυμα του οίκου αξιολόγησης, τόσο για τις περικοπές στις συντάξεις όσο και για τη μείωση του φορολογημένου ορίου.

► Νέα «διυπερή» για 150.000 μηχανικούς, γιατρούς, δικηγόρους

Έρχονται αναδρομικά «χαράτσια» για ασφαλιστικά χρέη προ του 2017

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΠΙΕΖΕΙ ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ. ΣΤΟΧΟΣ Η ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΤΟΥΣ ΕΦΑΠΑΞ, ΜΕ ΡΥΘΜΙΣΗ Ή ΜΕ ΚΑΤΑΣΧΕΣΕΙΣ

▲ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΤΣΑΓΑΝΗ katsaganis@kefalaiο.gr

Ωρα μηδέν» έχει σημαίνει για τις οφειλές περίπου 150.000 αυτοαπασχολούμενων μηχανικών, γιατρών και δικηγόρων οι οποίες κατέσπασαν ληξιπρόθεσμες έως και την 31η Δεκεμβρίου 2016.

Και αυτό γιατί το αργότερο έως το τέλος του τρέχοντος έτους επίκειται η μεταφορά χρεών περίπου 600 εκατ. ευρώ στο Κέντρο Εισπράξης Ασφαλιστικών Οφειλών του ΕΦΚΑ.

Αφού γίνει η μεταφορά στο ΚΕΑΟ, θα ξεκινήσει το «κινήγι» για την εισπράξη των οφειλών αυτών μέσω εφόπαξ ή έναντι καταβολών, αλλά και μέσω ρυθμίσεων και κατασχέσεων σε τραπεζικούς λογαριασμούς οφειλετών...

Η νέα «θλιλί» για την εν λόγω μερίδα αυτοαπασχολούμενων θα έρθει να προστεθεί δίπλα σε εκείνη της εξόφλησης των ασφαλιστικών «καρτασιών» του νόμου Κατρούγκαλου του 2017 τα οποία δεν εξοφλήθηκαν μέχρι τέλη του τρέχοντος μνός, όπως προβλεπόταν, σύμφωνα με όσα αποκάλυψε το προηγούμενο φύλλο του «Κ».

Μάλιστα, υπενθυμίζεται πως στις «θλιλιές» των ασφαλιστικών χρεών προ του 2017 –με βάση τον προ του νόμου Κατρούγκαλου τρόπο υπολογισμού των εισφορών (σύστημα ασφαλιστικών «κλάσεων»)–, αλλά και μετά το 2017 (με βάση τον νόμο Κατρούγκαλου), θα έρθει να δεθεί στον λαιμό των μηχανικών, γιατρών, δικηγόρων και άλλων: Η εξόφληση των τρεχουσών και αναδρομικών «καρτασιών» για το επικουρικό και το εφόπαξ, τα ειδοποιητήρια των οποίων αναμένονται ενδεχομένως στα τέλη του 2018, δεδομένου ότι πρέπει να αρχίσουν να εισπράττονται από τις αρχές του 2019.

Κινήγι για τα ληξιπρόθεσμα
Η πίεση για την κατατείγηση εισπράξη κάθε οφειλής προς τα Ταμεία γίνε-

Από τα 850 εκατ. ευρώ χρέη προς το τένος ΕΤΑΑ, δεν έχουν μεταφερθεί στο ΚΕΑΟ γύρω στα 600 εκατ. ευρώ

ται μέρα τη μέρα πιο μεγάλη από πλευράς κυβέρνησης για τον εξής λόγο: Το υπερπλεόνασμα των ασφαλιστικών φορέων (ΕΦΚΑ, ΕΤΕΑΕΠ κ.λπ.) είναι κρίσιμο για την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού υπερπλεονόσματος στον Προϋπολογισμό της γενικής κυβέρνησης. Κι αυτό γιατί αυτό το υπερπλεόνασμα αποτελεί το βασικό διαπραγματευτικό χαρτί της ελληνικής πλευράς για τη μη εφαρμογή των μείωσεων στις συντάξεις το 2019.

Το υπερπλεόνασμα των Ταμείων όμως, ειδικά αυτά την περίοδο, μπορεί να «φουσκώσει» μόνο από την πλευρά των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές.

Τοίτο διότι –σύμφωνα με το

πιθωότερο σενάριο–ο ΕΦΚΑ δεν θα αντλήσει φέτος πόρους από τον «κουμπαρά» του Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ).

Παράλληλα, οι δαπάνες του για νέες συντάξεις αναμένεται να αυξηθούν ακόμα περισσότερο δεδομένου του deadline του Δεκεμβρίου του 2018, κατά το οποίο πρέπει να έχουν ικανοποιηθεί όλες σχεδόν οι εκκρεμείς αιτήσεις συνταξοδότησης.

Με «κομμένο» το «μαξιλάρι» του ΑΚΑΓΕ, αυξημένες δαπάνες για νέες συντάξεις και σταθερά τα έσοδα από τις τρέουσες εισφορές, η μόνη πηγή είναι τα παλιά χρέη προς τα Ταμεία.

Πού οφείλεται η καθυστέρηση

Γι' αυτό το αρμόδιο υπουργείο Εργασίας, εκτός από τις τρέουσες μηνιαίες εισφορές των μη μισθωτών, των μισθωτών και των εργοδοτών, «κινήγι» όσο ποτέ τις ληξιπρόθεσμες, δηλαδή τις παλιές εισφορές, οι οποίες δεν πληρώθηκαν εμπρόθεσμα ή, αλλιώς, στην προκαθορισμένη ημερομηνία.

Πιο ειδικά, η μεταφορά των προ του 2017 χρεών των μηχανικών, γιατρών και δικηγόρων προς τα Ταμεία τους (τα οποία υπάγονταν έως 31 Δεκεμβρίου 2016 στο ΕΤΑΑ) στο ΚΕΑΟ έπρεπε τυπικά να είχε γίνει (ή έπρεπε να είχε ξεκινήσει) από την 1η Ιανουαρίου 2017.

Η μηχανογράφηση των οφειλών των ασφαλισμένων του τένος Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων προχωρά γρήγορα, ώστε ο ΕΦΚΑ να μπορεί να στείλει ατομικές ειδοποιήσεις στους οφειλότες ακόμα και έως το τέλος του 2018.

Και αυτό γιατί από εκείνη την ημερομηνία το ΕΤΑΑ υπάχθηκε στον ΕΦΚΑ. Έτσι, έπρεπε να ενταχθούν στον ασφαλιστικό υπερφόρτα και τα χρέη του ενιαίου ταμείου των μηχανικών, γιατρών, δικηγόρων.

Ωστόσο, κάπ τέτοιο δεν έγινε έως σήμερα. Στελέχη του ΕΦΚΑ αναφέρουν πως ο Βασικός λόγος για τη δίχρονη, σχεδόν, αυτή καθυστέρηση ήταν η έλλειψη μηχανογραφημένων στοιχείων των χρεών ανά οφειλέτη.

Το ΚΕΑΟ μπορεί να δεχτεί μόνο μηχανογραφημένα αρχεία. Εφόσον τέτοια δεδομένα δεν υπάρχουν, δεν μπορούν να μεταφερθούν στο ΚΕΑΟ.

Έτσι, ο εν λόγω φορέας δεν μπορεί να προχωρήσει στην αποστολή ειδοποιητηρίων στους οφειλότες με τα οποία θα τους καλεί να εξοφλήσουν, εφόπαξ ή τμηματικά, τις προ του 2017 οφειλές τους, υπό την απειλή της λήψης αναγκαστικών μέτρων εισπράξης (π.χ., κατασχέσεις σε τραπεζικούς λογαριασμούς).

Την ίδια στιγμή, όμως, η έλλειψη μηχανογράφησης για τα χρέη προς το τένος ΕΤΑΑ μπλοκάρει στην πράξη και την ένταξη πολλών οφειλών στη ρύθμιση των 120 δόσεων στο πλαίσιο του εξωδικαστικού συμβιβασμού, τονίζουν οι ίδιες πηγές.

Στην «ουρά» 600 εκατ. ευρώ

Επομένως, όπως επιβεβαιώνουν οι ίδιες πηγές του «Κ», σχεδόν δύο χρόνια μετά την ένταξη του ΕΤΑΑ στον ΕΦΚΑ, τα χρέη προ του 2017 προς το ΕΤΑΑ είναι τα μόνα ασφαλιστικά χρέη τα οποία δεν έχουν ενταχθεί στο σύνολό τους στο ΚΕΑΟ

Από τα περίπου 850 εκατ. ευρώ τα οποία όφειλαν αυτοαπασχολούμενοι και εργοδότες (σε τεχνικά, δικηγορικά γραφεία, ιατρεία κ.λπ.) στο τένος ΕΤΑΑ, έχουν μεταφερθεί μόλις γύρω στα 250 εκατ. ευρώ. Με άλλα λόγια, τα υπόλοιπα 600 εκατ. ευρώ δεν έχουν μεταφερθεί

Αντίθετα, έχουν ενταχθεί όλα τα χρέη προς το τένος ΙΚΑ, τον τένος ΟΓΑ και προσφάτως και προς τον τένος ΟΑΕΕ. Έτσι, οι οφειλές προς τα Ταμεία άγγιξαν τον περασμένο Ιούλιο τα 33,8 δισ. ευρώ. Αν, όμως, ενταχθούν και οι υπόλοιπες οφειλές προς το ΕΤΑΑ (600 εκατ. ευρώ), τα συνολικά χρέη θα φτάσουν τα 34,4 δισ. ευρώ...

Την ώρα που η αγωνία των συνταξιούχων βρίσκεται στο κατακόρυφο, το ΔΝΤ ετοιμάζει σκληρή έκθεση στέλνοντας το μήνυμα προς την κυβέρνηση: «Περιμένουμε να μας πείσετε...».

του Γιώργου Αυτιά

Οι αιτιάσεις των εκπροσώπων του ΔΝΤ εστιάζονται στα εξής:

1. Δεν αρκεί η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων για να μη γίνουν οι μειώσεις στις συντάξεις.
2. Ζητούν επιστημονική τεκμηρίωση και στο άλλο σημαντικό τμήμα, που είναι το διαρθρωτικό.
3. Επικαλούνται τον αντίκτυπο των αγορών στο άκουσμα της μη μείωσης.
4. Δεν αποκλείουν τη σταδιακή μείωση των συντάξεων.
5. Επικαλούνται την 21η Νοεμβρίου για το κλείσιμο του θέματος.
6. Διατυπώνουν στην Αθήνα ότι υπάρχουν τα αντίμετρα.
7. Σημειώνουν ότι οποιαδήποτε μεταβολή των ψηφισμένων μέτρων απαιτεί την έγκριση όλων των δανειστών.
8. Σημειώνουν ότι η μη εφαρμογή μιας απόφασης που ούτε καν έχει εφαρμοσθεί δεν συντηρείται.
9. Τονίζουν ότι η μείωση έχει στόχο να υποχωρήσει η δαπάνη σταδιακά κάτω του 16% για τις συντάξεις.
10. Υπενθυμίζουν στην κυβέρνηση ότι το πλεόνασμα δεν είναι 700 εκατ. ευρώ, αλλά μόλις 400, καθώς έχει την αποπληρωμή των αναδρομικών.
11. Εκτιμούν εμμέσως ότι οι Γερμανοί θα έχουν τον τελικό λόγο στο θέμα, καθώς και οι κυβερνήσεις της Ευρώπης.
12. Θα σταθμίσουν κάθε στοιχείο που θα φέρει η κυβέρνηση.
13. Επισημαίνουν στην Αθήνα ότι πρέπει να είναι προσεκτική στο θέμα της μείωσης των δαπανών για τις συντάξεις.

Στον αντίποδα, έχουμε τις δηλώσεις τόσο του πρωθυπουργού, ότι «το μέτρο είναι ακραίωτο», όσο και κορυφαίων, ότι «οι μειώσεις δεν θα γίνουν...». Για το ίδιο θέμα ΝΔ, ΚΙΝΑΛ και ΚΚΕ ζήτησαν με νόμο από την κυβέρνηση να καταργήσει τις μειώσεις, οι οποίες έχουν προκαλέσει εκνευρισμό σε 2.600.000 συνταξιούχους.

Δείτε τις κρίσιμες ημερομηνίες ελέγχου

1. Η Eurostat λαμβάνει τέλη Σεπτεμβρίου στοιχεία για έλλειμμα, χρέος έσοδα, δαπάνες, πλεονάσματα.
2. Η Eurostat στις 20/10 αποφασίζει αν θα τα αποδεχθεί ή αν θα υπάρξουν αλλαγές.
3. Την 1/10, κατάθεση του προσχεδίου του Προϋπολογισμού του 2019 στη Βουλή.
4. Στις 15/10, κατάθεση του προσχεδίου του Προϋπολογισμού στις Βρυξέλλες.
5. Τον Νοέμβριο δημοσιοποίηση εκτιμήσεων για την ενισχυμένη εποπτεία.
6. Στις 2/11, η απόφαση του Eurogroup για τη μείωση ή όχι των συντάξεων.

Η κυβέρνηση ελπίζει, ωστόσο, ότι θα πείσει τους δανειστές.

Κι αν πάει σε αντάρτικο ή αιφνιδιαστικές εκλογές;

Στο μεταξύ, τρέχουν και δεν φτάνουν στην κυβέρνηση... Σε χρονικό διάστημα μικρότερο των 15

ημερών πρέπει να ετοιμάσουν όλες «τις εκδοχές πιθανούς» των δανειστών. Μη περικοπή συντάξεων αλλά και αντίμετρα στην πρώτη γραμμή. Ο Δεκέμβριος προβάλει ως ο πιθανότερος μήνας εξελίξεων, αφού οι δανειστές εκτιμούν ότι «θα έχουν όλα τα αναγκαία δημοσιονομικά στοιχεία που ενδέχεται να τους πείθουν, ή το αντίθετο, για τη δυνατότητα της ελληνικής οικονομίας να παράγει μόνιμα υψηλά πλεονάσματα, όπως λέει η

κυβέρνηση».

Για να φτάσουμε όμως έως εδώ, πρέπει να ενημερωθούν οι εξής:

1. Η Eurostat. Από εδώ ξεκινάει η πρώτη ενημέρωση. Ήδη οι κοινοτικές υπηρεσίες της Eurostat πήραν εντός της εβδομάδας την πρώτη ενημέρωση. Πήραν δηλαδή ανά χείρας τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (EDP) που ισχύει για όλα τα κράτη-μέλη.

Εδώ η ΕΛΣΤΑΤ συγκέντρωσε όλα τα απολογιστικά στοιχεία για έλλειμμα, χρέος και το Γενικό Λογιστήριο έστειλε τις νέες εκτιμήσεις για το 2018 για έσοδα, δαπάνες και πλεονάσματα. Από το σημείο αυτό, η Eurostat μετά τις 20 Οκτωβρίου θα αποφασίσει αν τα στοιχεία αυτά γίνονται αποδεκτά ή αν θα υπάρξουν αλλαγές.

2. Την 1η Οκτωβρίου θα πρέπει να κατατεθεί στη Βουλή το προσχέδιο του Προϋπολογισμού του 2019. Θα δούμε αν δεν θα περιλαμβάνει τη μη μείωση των συντάξεων, όπως είπε ο Γ. Δραγασιάνης.

3. Στις 15 Οκτωβρίου πρέπει να κατατεθεί στις Βρυξέλλες το προσχέδιο του Προϋπολογισμού, κατά τις γραφές της διαδικασίας εποπτείας των κρατών-μελών.

Τέλος, οι δανειστές θα δημοσιοποιήσουν τις πρώτες εκτιμήσεις για την ενισχυμένη εποπτεία τον Νοέμβριο. Θα εμπεριέχουν το πόρισμα της Eurostat, τα νέα στοιχεία για την οικονομία αλλά και όλα τα νέα δεδομένα. Θα ακολουθήσει, σε πολιτικό επίπεδο Eurogroup, η απόφαση για τη μείωση ή όχι των συντάξεων.

ΙΚΑ				
ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΩΡΑ	-18%	-9%	-5%
17	488	454	454	463
20	527	432	480	501
25	733	648	667	696
30	1.142	949	1.039	1.085
40	1.018	875	926	967

ΟΑΕΕ - ΤΕΒΕ			
Έτη	Σύνταξη πριν τον Κατρούγκαλο	Σύνταξη μετά τον Κατρούγκαλο	Προσωπική διαφορά
41,8	1.335	1.088	247

ΔΗΜΟΣΙΟ				
ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΩΡΑ	-18%	-9%	-5%
40	1.085	1.038	1.038	1.038
37	1.080	938	982,8	1.026
35	1.365	1119,3	1242	1.297
32	953	809	867	905

Η Αθήνα αντιδρά και αναμένει τον Δεκέμβριο, ελπίζοντας ότι θα πετύχει τη μη μείωση των συντάξεων

Τα τιμολόγια του ρεύματος όλοι γνωρίζουμε ότι επηρεάζουν τον τελικό λογαριασμό, καθώς με βάση αυτά επιβάλλονται και οι υπόλοιπες χρεώσεις, όπως οι ΥΚΩ. Σήμερα το «Moneypro» σάς δίνει 7 tips, που αν τα ακολουθήσετε είναι σίγουρο ότι θα πετύχετε χαμηλότερη κατανάλωση και άρα σοβαρή εξοικονόμηση χρημάτων.

1 Όσο πιο ακριβή η συσκευή τόσο λιγότερη ενέργεια καταναλώνει.

Αν καταλήγετε στο ότι πρέπει να χρησιμοποιήσετε το ρεύμα για να ζεσταθείτε φέτος (π.χ. γιατί η πολυκατοικία αποφάσισε να μην αγοράσει πετρέλαιο), θα προσέξετε ποια συσκευή θα χρησιμοποιήσετε. Οι φθηνές συσκευές (αερόθερμα, κλιματιστές κ.λπ.) είναι φθηνές όταν τις αγοράζετε, αλλά καταναλώνουν 2.000-3.000 Watt ανά ώρα. Αντίθετα, άλλες συσκευές, όπως είναι οι πομποί ακτινοβολίας, καταναλώνουν 900 Watt για να επιτύχουν το ίδιο αποτέλεσμα. Η διαφορά τους είναι ότι κοστίζουν πέντε και έξι φορές περισσότερο.

2 Τι σημαίνει «ενεργειακή κλάση των κλιματιστικών»;

Συσκευές τύπου A παράγουν τουλάχιστον 3,6 φορές περισσότερη θερμότητα από το ρεύμα που καταναλώνουν. Αντίθετα, μια συσκευή τύπου G χρειάζεται 50% περισσότερο ρεύμα για να ζεστάνει τον ίδιο χώρο μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα. Ο λόγος για τον οποίο πρέπει να επιλέξετε μια καλή συσκευή με καλή βαθμολογία είναι προφανής, ειδικά αν θέλετε να τη χρησιμοποιείτε για πολλές ώρες ημερησίως.

3 Συσκευή A' κλάσης από συσκευή A' κλάσης διαφέρει;

Ακόμη και να επιλέξετε την οικονομικότερη κατηγορία A, να ξέρετε ότι δεν είναι όλες οι συσκευές A ίδιες. Ζητήστε να μπάθε τον δείκτη «cop» της συσκευής, ο οποίος αποτυπώνει τη θερμική απόδοση. Κυμαίνεται από 3,6 και φτάνει ακόμη και πάνω από 5. Άρα, υπάρχουν συσκευές με την ίδια βαθμολογία που αποδίδουν έως και 25% περισσότερη θερμότητα καταναλώνοντας το ίδιο ρεύμα. Θα δείτε συσκευή τύπου A που κοστίζει 200 ευρώ και έχει δείκτη cop 3,3 και συσκευή τύπου A η οποία κοστίζει 600 ευρώ, αλλά παράγει 65% περισσότερη θερμότητα.

4 Εγκαθιστούμε χρονοδιακόπτες, όπου δεν υπάρχουν.

Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να δώσουμε εντολή στις συσκευές ηλεκτρικής ενέργειας να λειτουργούν μόνο τις ώρες που χρειάζεται. Π.χ., να ενεργοποιηθούν μία ώρα πριν ξυπνήσετε και μία ώρα πριν φτάσετε το βράδυ στο σπίτι μετά τη

Τα 7 tips για το ρεύμα

Ο ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ, ΠΟΥ ΘΑ ΕΠΙΦΕΡΕΙ ΣΟΒΑΡΗ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

δουλειά. Υπάρχουν χρονοδιακόπτες με εβδομαδιαίο πρόγραμμα, ενώ θα προσέξετε να πάρετε συσκευή που να σκάνει την ισχύ του θερμαντικού σας σώματος.

5 Ρυθμίζουμε σωστά τους θερμοστάτες.

Δεν είναι απαραίτητο να ρυθμίσετε τον θερμοστάτη του κλιματιστικού στους 25 βαθμούς. Δεν θα σταματήσει ποτέ να δουλεύει. Κατεβάστε τον στους 20 για μεγαλύτερη οικονομία.

6 Συνδυάστε δύο πηγές ενέργειας.

Η τιμή της κιλοβατώρας ανεβαίνει όσο ανεβαίνει και η κατανάλωση ρεύματος. Μια καλή ιδέα είναι να καλύψετε τις ανάγκες σας για θέρμανση με περισσότερες από μία πηγές (π.χ. τζάκι και ρεύμα, πετρέλαιο και ρεύμα κ.λπ.). Έτσι θα εκμεταλλευτείτε τις «φθηνές» κιλοβατώρας και

Με απλά και μελετημένα βήματα, το ύψος του λογαριασμού που πληρώνει κάθε νοικοκυριό μπορεί να μειωθεί αισθητά

θα αποφύγετε την υπερχρέωση που συνεπάγεται η κατανάλωση 4.000-5.000 κιλοβατώραν μέσα σε ένα τετράμηνο.

7 Ενεργοποιήστε το Κοινωνικό Τιμολόγιο.

Όσοι θέλουμε μια καλύτερη χρέωση θα πρέπει να μπούμε στη διαδικασία να κάνουμε ηλεκτρονική αίτηση στην πλατφόρμα της ΗΔΙΚΑ. Η διαδικασία είναι υποχρεωτική για όλους, ακόμη και γι' αυτούς που έχουν ενταχθεί και σήμερα στο Κοινωνικό Τιμολόγιο. Η υπουργική απόφαση που ενεργοποιήθηκε είναι σαφής: Οι σημερινοί δικαιούχοι του Κοινωνικού Οικιακού Τιμολογίου θα πρέπει οπωσδήποτε να υποβάλουν καινούργια αίτηση μέχρι τις 30/04/2018. Αν δεν το κάνουν -ή αν το κάνουν χωρίς όμωσ να πληρούν τα κριτήρια-, θα χάσουν το Κοινωνικό Τιμολόγιο. Μέχρι τις 30/04 η

τιμολόγηση θα γίνει με βάση τις παλιές προβλέψεις του Κοινωνικού Τιμολογίου (δηλαδή αυτές που ισχύουν μέχρι και σήμερα). Όσοι έχουν ενταχθεί στο ΚΟΤ απαιτείται να υποβάλουν εκ νέου αίτηση εντός ενός μηνός από τη λήξη της παραταθείσας με οποιονδήποτε τρόπο προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, οπότε και διενεργείται επανέλεγχος των προϋποθέσεων ένταξης σε καμία κατηγορία ή δεν υποβληθεί αίτηση, τότε το ΚΟΤ παύει να ισχύει από την επόμενη ημέρα της λήξης της προθεσμίας.

Τα τελευταία χρόνια είναι πολλοί οι καταναλωτές πελάτες της ΔΕΗ που προσπαθούν εναντιώνως να ερμηνεύσουν τον λογαριασμό ρεύματος που λαμβάνουν, καθώς έχουν προστεθεί σημαντικές χρεώσεις με τις οποίες επιβαρύνονται και σε πολλές περιπτώσεις ξεπερνούν το ποσό που αντιστοιχεί αποκλειστικά και μόνο στην κατανάλωση ρεύματος. Σύμφωνα με την ανάλυση της ΔΕΗ, προκύπτουν τα εξής:

ΔΕΗ: Στο πεδίο αυτό εμφανίζεται το σύνολο της χρέωσης του ηλεκτρικού ρεύματος που κατανάλωσες βάσει του ισχύοντος τιμοκαταλόγου. Περιλαμβάνει, δηλαδή, το κόστος για τις kWh κατανάλωσης και για το πγίο της ΔΕΗ. Η τιμολόγηση του ηλεκτρικού ρεύματος γίνεται στον εκκαθαριστικό λογαριασμό. Γι' αυτόν τον λόγο, στον έναν λογαριασμό, το συγκεκριμένο πεδίο είναι κενό.

ΑΔΜΗΕ: Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Καλύπτει τις δαπάνες του ΑΔΜΗΕ (Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας) για τη λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του Δικτύου Μεταφοράς Υψηλής Τάσης (π.χ. πυλώνων), ούτως ώστε να διασφαλίζεται ο εφοδιασμός της χώρας με ηλεκτρική ενέργεια.

ΔΕΔΔΗΕ: Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Καλύπτει τις δαπάνες του ΔΕΔΔΗΕ (Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας) για τη λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του Δικτύου Διανομής Μέσης και Χαμηλής Τάσης, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή και απρόσκοπτη ηλεκτροδότηση των ακινήτων.

ΥΚΩ: Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας. Αφορούν σε χρέωση όλων των πελατών για υπηρεσίες όπως παροχή ρεύματος στους κατοίκους των μη διασυνδεδεμένων νησιών και παροχή ειδικού τιμολογίου στους πολύτεκνους και δικαιούχους του Κοινωνικού Τιμολογίου.

Από 01/01/2018 οι χρεώσεις ΥΚΩ άλλαξαν και υπολογίζονται ως εξής:
Από 0 έως 1.600 κιλοβατώρες, 0,00690€/kWh.

Από 1.601 έως 2.000 κιλοβατώρες, 0,05€/kWh.

Από 2.001 και πάνω κιλοβατώρες, 0,085€/kWh.

ΕΤΜΕΑΡ: Ειδικό Τέλος Μείωσης Εκπομπών Αερίων Ρύπων. Το τέλος αυτό προορίζεται για την αποζημίωση των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας από **Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)**. Ουσιαστικά, αποτελεί τη συνεισφορά όλων μας στη μείωση εκπομπών αερίων ρύπων μέσω προώθησης των ΑΠΕ. 0,02267 €/kWh.

Λοιπές Χρεώσεις: Χρεώσεις που επιβάλλονται βάσει νομοθεσίας για την ομαλή λειτουργία της αγοράς.

Εναντι κατανάλωσης: Στο πεδίο αυτό εμφανίζεται το ποσό του έναντι λογαριασμού σου που κρεώθηκε/πιστώθηκε.

Διάφορα: Περιλαμβάνει:

- 1) Χρεοπίστωσεις που αφορούν στο ηλεκτρικό ρεύμα. α) Χρεοπίστωσεις από πώληση παραγόμενης ενέργειας από φωτοβολταϊκά συστήματα. β) Διορθωτικές εγγραφές. γ) Ποσά στρογγυλοποιήσεων. δ) Χρεώσεις εργασιών Δικτύου (π.χ. έλεγχος μετρητή, μετατόπιση παροχής, τήξη ασφαλειών κ.α.).
- 2) Χρεοπίστωσεις που αποδίδονται στο κράτος. α) ΕΦΚ (Ν. 3336/05): Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης, τον οποίο συνεισπράττουν οι πάροχοι με τους λογα-

Αριθμός Παροχής
Διεύθυνση Ακινήτου

Επόμενη Καταμέτρηση:

Ο λογαριασμός σας

ΔΕΗ

ΑΔΜΗΕ- ΔΕΔΔΗΕ

ΥΚΩ

Νησιά / Κοινωνικό Τιμολόγιο / Πολύτεκνοι κ.λπ.

ΕΤΜΕΑΡ

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Λοιπές Χρεώσεις

Έναντι Κατανάλωσης

Διάφορα

ΕΦΚ / Ειδικό Τέλος 5% κ.λπ.

ΦΠΑ

Χρεώσεις ΔΗΜΟΥ

ΕΡΤ

Προηγούμενο Ανεξόφλητο Ποσό
(Αγνοήστε το εάν έχει πληρωθεί)

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Σκανάρισμα στα κόστη της ΔΕΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ, ΤΙ ΠΛΗΡΩΝΟΥΜΕ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ, ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΣΕ ΕΝΑΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ

1 ρισμούς ρεύματος και αποδίδεται στο κράτος. Ο ΕΦΚ χρεώνει μόνο στους εκκαθαριστικούς λογαριασμούς και υπολογίζεται επί της κατανάλωσης. β) Ειδικό τέλος 5% (Ν. 2093/92): Ειδικό τέλος 5%, το οποίο συνεισπράττουν οι πάροχοι με τους λογαριασμούς ρεύματος και αποδίδεται στο κράτος. Η χρέωση για ειδικό τέλος 5% υπολογίζεται επί της αξίας του καταναλωμένου ρεύματος, προσαυξημένης με τη χρέωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης.

ΦΠΑ: Είναι το ποσό του ΦΠΑ που χρεώνεται στον υπόψη λογαριασμό. Ο συντελεστής ΦΠΑ για το ρεύμα είναι 13%, ενώ σε κάποια νησιά είναι μειωμένος, 9%. Σημειώνεται ότι η Χρέωση Προμήθειας, οι Ρυθμιζόμενες Χρεώσεις και ο ΕΦΚ υπόκεινται σε χρέωση ΦΠΑ, ενώ το ειδικό τέλος, οι στρογγυλοποιήσεις και τα ποσά υπέρ τρίτων (ΔΤ, ΔΦ, ΤΑΠ, ΕΡΤ) δεν υπόκεινται.

Χρεώσεις τρίτων: Αφορούν χρεώσεις υπέρ τρίτων, τις οποίες συνεισπράττουν οι πάροχοι και αποδίδουν στους αρμόδιους φορείς. Τα υπέρ τρίτων ποσά (δημοτικά τέλη, δημοτικοί φόροι, Τέλος Ακίνητης Περιουσίας) υπολογίζονται σε κάθε λογαριασμό, ανεξαρτήτως εάν είναι έναντι ή εκκαθαριστικός. Ο υπολογισμός γίνεται ως εξής:

α) Για δημοτικά τέλη, δημοτικό φόρο: (τ.μ. ακινήτου) x (συντελεστή Δ.Τ. ή Δ.Φ.) x (ημέρες έκδοσης λογαριασμού) / 365 ημέρες β) Για Τέλος Ακίνητης Περιουσίας: (τ.μ. ακινήτου) x (τιμή ζώνης) x (παλαιότητα) x (συντ. ΤΑΠ) x (ημέρες έκδοσης λογαριασμού) / 365 ημέρες

ΕΡΤ: Περιλαμβάνεται το ανταποδοτικό τέλος υπέρ της εταιρείας ΕΡΤ Α.Ε. και υπολογίζεται με τον τύπο: ετήσια χρέωση ΕΡΤ x ημέρες έκδοσης λογαριασμού / 365 ημέρες

Σύμφωνα με τον Νόμο, όλοι οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, όπως και η ΔΕΗ, είναι υποχρεωμένοι να εισπράττουν μέσω των λογαριασμών ρεύματος το ανταποδοτικό τέλος υπέρ της εταιρείας ΕΡΤ Α.Ε.

Το ύψος του ανταποδοτικού τέλους ανέρχεται στο ποσό των 3 ευρώ μηνιαίως (δηλαδή 36 ευρώ τον χρόνο) ανά παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και υπολογίζεται σε κάθε λογαριασμό των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας για τη χρονική περίοδο στην οποία αυτός αναφέρεται.

Απαλλάσσονται από τα ποσά υπέρ ΕΡΤ:

Οι μετρητές που αφορούν σε κοινό-χρηστους χώρους πολυκατοικιών. Το Ελληνικό Δημόσιο.

Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι πάσης φύσεως χριστιανικοί ιερείς, ναοί και χώροι λατρείας, και τα νεκροταφεία.

Οι παροχές που ηλεκτροδοτούν αρδευτικές, κτηνοτροφικές και πιπνοτροφικές μονάδες.

Οι λογαριασμοί ρεύματος των πελατών που η αξία ηλεκτρικής ενέργειας δεν υπερβαίνει το ποσό των 10 ευρώ μηνιαίως. Με άλλα λόγια, το τέλος υπέρ ΕΡΤ δεν χρεώνεται στους λογαριασμούς ρεύματος όπου η κατανάλωση είναι πολύ μικρή ή μηδενική.

Συνολικό ποσό πληρωμής: Το άθροισμα όλων των χρεώσεων που γίνονται μέσω του λογαριασμού ρεύματος, καθώς επίσης τυχόν ανεξόφλητο προηγούμενο ποσό.

«Τρομάζει» η φεινή τιμή του πετρελαίου θέρμανσης

**ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ ΝΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΕΙ
ΣΤΟ 1,1 ΜΕ 1,2 € ΚΑΙ ΠΛΕΟΝ ΑΝΑ ΛΙΤΡΟ**

Το σημερινό δελτίο τιμών καυσίμων ανεβάζει την τιμή διυλιστηρίου του πετρελαίου θέρμανσης στα 949 ευρώ ανά χίλια λίτρα. Το αντίστοιχο περυσινό διάστημα η τιμή ήταν στα 829 ευρώ, ενώ πρόπερσι ανερχόταν στα 683 ευρώ. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη; Ότι, αν δεν αλλάξει κάτι θεαματικά στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου, ένα λίτρο πετρελαίου θέρμανσης θα πωλείται φέτος προς τουλάχιστον 1,1 ευρώ και αυτό στα φθηνότερα πρατήρια του λεκανοπεδίου, διότι στην επαρχία θα δουν και το 1,2 ευρώ μπροστά. Οι καταναλωτές δεν μπορούν να προσβλέπουν φέτος ούτε στη σημαντική ενίσχυση από το επίδομα θέρμανσης, το οποίο έχει ούτως ή άλλως «κουτούρευτεί» στα 12,5 λεπτά ανά λίτρο.

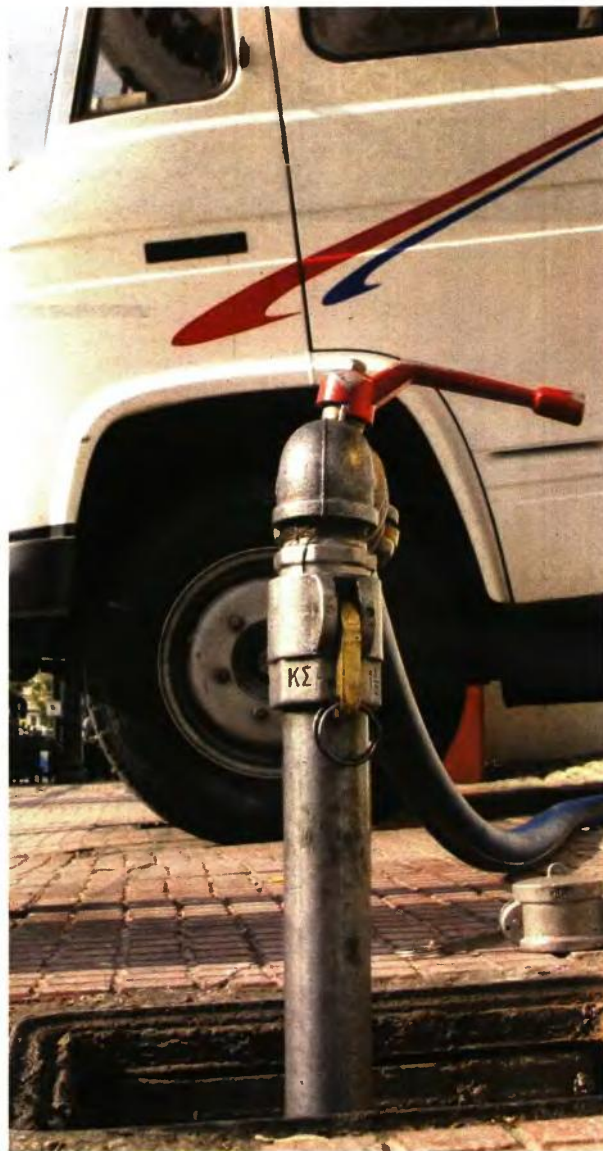
Εκτός του ότι έχουν γίνει αυστηρότερα τα εισοδηματικά κριτήρια, τα χρήματα θα κατατεθούν στους τραπεζικούς λογαριασμούς μετά τις 16 Ιανουαρίου, ενώ όσοι καθυστερήσουν να προχωρήσουν στην αγορά του πετρελαίου θα πάρουν τα χρήματά τους τον Ιούλιο.

Ο... εκθρόνος φέτος είναι η διεθνής τιμή του

Μηδαμινές προσδοκίες και από το «κουτούρευμένο» επίδομα θέρμανσης που θα δοθεί το επόμενο διάστημα

πετρελαίου, η οποία έχει εκπληκθεί πάνω από τα 80 δολάρια (ή πάνω από τα 72 δολάρια σε όρους αργού), ενώ οι διεθνείς αναλυτές τονίζουν σε περαιτέρω άνοδο, παρά το γεγονός ότι έχει ήδη καταρριφθεί ρεκόρ τετραετίας.

Η κυβέρνηση δέχεται ήδη πιέσεις από τους πρατηριοκούς να προχωρήσει σε μείωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, αίτημα όμως που δεν αναμένεται να βρει ανταπόκριση φέτος, καθώς δεν υπάρχει χώρος για μέτρα μόνιμου χαρακτήρα. Ετσι, ειδικά στις ορεινές περιοχές, θα υπάρξουν πρατήρια που θα πωλούν σε τιμή άνω του 1,2 ευρώ ανά λίτρο.

Το ύψος ενίσχυσης ανά περιφέρεια και οι δικαιούχοι

Το επίδομα του 2019, αν δεν αλλάξει κάτι δραματικά, θα είναι ανάλογο με αυτό που δόθηκε για την περίοδο Οκτωβρίου 2017 - Απριλίου 2018.

➤ Θα ανέρχεται στα 250 έως 313 ευρώ για τους κατοίκους της 1ης ζώνης (Τρεβενά, Δράμα, Έβρος, Ευρυτανία, Ιωάννινα, Καστοριά, Κοζάνη, Σέρρες και Φλώρινα). Το νοικοκυριό του άγαμου θα επιδοτείται με 25 λίτρα ανά τετραγωνικό μέτρο επιφανείας (και με μέγιστη επιφάνεια τα 80 τ.μ.), ενώ το νοικοκυριό του παντρεμένου επίσης με 25 λίτρα ανά τετραγωνικό μέτρο επιφανείας, αλλά με μέγιστη επιφάνεια τα 100 τ.μ.

➤ Εκατόν πενήντα έως 188 ευρώ για τους κατοίκους της 2ης ζώνης. Σε αυτήν κατατάσσονται οι νομοί Αρκαδίας, Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Καβάλας, Καρδίτσας, Κιλκίς, Λάρισας, Μαγνησίας, Ξάνθης, Πέλλας, Πιερίας, Ροδόπης, Τρικάλων και

Χαλκιδικής. Το νοικοκυριό του άγαμου θα επιδοτείται με 15 λίτρα ανά τετραγωνικό μέτρο και μέγιστη επιφάνεια τα 80 τετραγωνικά, ενώ η μέγιστη επιφάνεια για το νοικοκυριό του παντρεμένου θα είναι τα 100 τετραγωνικά.

➤ Στην 3η ζώνη, όπου κατατάσσονται οι νομοί Απωλοκαρνανίας, Αρτας, Αττικής, Αχαΐας, Βοιωτίας, Εύβοιας, Ηλείας, Θεσπρωτίας, Κέρκυρας, Κορινθίας, Λέσβου, Λευκάδας, Πρέβεζας, Φθιώτιδας, Φωκίδας και Χίου, η επιδότηση θα είναι από 80 έως 100 ευρώ (για άγαμο και παντρεμένο, αντίστοιχα).

➤ Στην 4η ζώνη, τέλος (νομοί Αργολίδας, Δωδεκανήσου, Ζακύνθου, Ηρακλείου, Κυκλάδων, Λασιθίου, Μεσσηνίας, Λακωνίας, Κεφαλληνίας και Ιθάκης, Κυθήρων και Ρεθύμνου, Σάμου και Χανίων), το μέρισμα θα είναι από 50 έως 63 ευρώ. Δικαιούχοι του επιδόματος, που ανέρχ-

εται σε 0,125 ευρώ για κάθε λίτρο καταπόνησης πετρελαίου εσωτερικής καύσης θέρμανσης, είναι τα φυσικά πρόσωπα που έχουν:

1. Επίσης συνολικό οικογενειακό εισόδημα έως 12.000 ευρώ για τον άγαμο, έως 20.000 ευρώ για τον έγγαμο, προσαυξανόμενο κατά 2.000 ευρώ για κάθε τέκνο, και έως 22.000 ευρώ για τις μονογονεϊκές οικογένειες, προσαυξανόμενο κατά 2.000 ευρώ για κάθε τέκνο μετά το πρώτο.
2. Ακίνητη περιουσία η αξία της οποίας δεν υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ευρώ για τους άγαμους και το ποσό των 200.000 ευρώ για τους έγγαμους και τις μονογονεϊκές οικογένειες.
3. Για κάθε κατοικία, ανεξαρτήτως ζώνης, χορηγείται επίδομα σε άγαμους για τα πρώτα 80 τετραγωνικά μέτρα και για τα πρώτα 100 μέτρα για τους έγγαμους και τις μονογονεϊκές οικογένειες.

33. Η HOPEGENESIS ΦΕΡΝΕΙ ΣΕ ΝΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΑ ΧΩΡΙΑ 74 ΜΩΡΑ

Μέσο: . . . . . FREE SUNDAY

Ημ. Έκδοσης: . . .23/09/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .29/09/2018

Σελίδα: 28

Η HOPEgenesis ΦΕΡΝΕΙ ΣΕ ΝΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΑ ΧΩΡΙΑ 74 ΜΩΡΑ

Μετά τις θάλασσες, η πρωτοβουλία για την καταπολέμηση της υπογεννητικότητας HOPEgenesis παίρνει τα βουνά και υιοθετεί 130 τοπικές κοινότητες από τις περιφέρειες Καρδίτσας, Ευρυτανίας, Κοζάνης και Ιωαννίνων, αναλαμβάνοντας όλα τα έξοδα εγκυμοσύνης των γυναικών των περιοχών αυτών από τη στιγμή που μένουν έγκυες μέχρι και τον τοκετό. Έχοντας ήδη εντάξει 37 νησιωτικές περιοχές, η HOPEgenesis πλέον αριθμεί 167 νησιωτικές και ηπειρωτικές περιοχές στις οποίες προσφέρει τις πολύτιμες υπηρεσίες της, παρέχοντας στις γυναίκες ιατρική φροντίδα και ασφάλεια. Από το 2015 έχει υποστηρίξει 71 γυναίκες κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών να φέρουν στη ζωή 43 παιδιά, ενώ τους επόμενους μήνες αναμένονται να γεννηθούν άλλα 31 μωρά.

» ΧΑΜΗΛΗ Η ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα παιδιά στη... ζυγαριά

Οι γονείς υπολογίζουν το κόστος έναντι του... οφέλους από την απόκτηση ενός παιδιού - Τα μέτρα που προτείνει το Εργαστήρι Δημογραφικών Ερευνών του Π.Θ.

Στην... ζυγαριά κόστους και οφέλους μπαίνουν τα παιδιά για τους υποψήφιους νέους γονείς στην Ελλάδα, σύμφωνα με νέα έρευνα του Εργαστηρίου Δημογραφικών και Κοινωνικών Αναλύσεων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας που δημοσιεύεται στα «Δημογραφικά Νέα». Οι υποψήφιοι γονείς υπολογίζουν το οικονομικό και όχι μόνο κόστος, αλλά πόσο «ασφαλείς» νιώθουν για να φέρουν στον κόσμο ένα παιδί ανάλογα με το επίπεδο της κρατικής πρόνοιας. Την ίδια ώρα ο σύγχρονος ναρκισσισμός βάζει σε δεύτερη μοίρα ένα παιδί της αγάπης, ενώ η ισότητα μεταξύ των δύο φύλων φαίνεται επίσης να επηρεάζει τη γονιμότητα.

Σύμφωνα με τη νέα έρευνα του Εργαστηρίου στο οποίο διευθυντής είναι ο καθηγητής Βύρων Κοτζιζμάνης, η γονιμότητα είναι μία από τις βασικές συνιστώσες του δημογραφικού προβλήματος που πλήττει την Ελλάδα.

Στην Ελλάδα, όπως φαίνεται και μέσα από τα επίσημα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. η γονιμότητα των γυναικών φθίνει διαρκώς. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τα αρνητικά μεταναστευτικά ισοζύγια των τελευταίων ετών, οδήγησε μετά το 2010 αρχικά στην ανακοπή της αύξησης του πληθυσμού μας και εν συνεχεία στη μείωσή του, η οποία πιθανότατα θα συνεχισθεί μέχρι και το 2050. «Η μείωση αυτή συνοδεύεται από τη συρρίκνωση του πληθυσμού εργασιμής ηλικίας (15-64 ετών) και την αύξηση της μέσης ηλικίας του, και, προφανώς, θα οδηγήσει στο μέλλον και στη μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού», επισημαίνει στη νέα έρευνά του ο Βύρων Κοτζιζμάνης. Όπως φαίνεται μέσα από τα στοιχεία, οι γυναίκες που γεννήθηκαν λίγο πριν από τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο έφεραν στον κόσμο κατά μέσο όρο 2,2 παιδιά, αυτές που γεννήθηκαν στα μέσα της δεκαετίας του '60 κατά μέσο όρο 1,75, ενώ οι νεότερες, αυτές που γεννήθηκαν γύρω στο 1980, θα κάνουν πιθανότατα ακόμη λιγότερα (1,50).

Κόστος έναντι... οφέλους

Πού οφείλεται η χαμηλή γονιμότητα; Σύμφωνα με τον κ. Κοτζιζμάνη, τέσσερις είναι οι προσεγγίσεις-θεωρίες για το φαινόμενο:

● **Η πρώτη (ορθολογική επιλογή των φορέων)** θεωρεί ότι όταν κάποιος αποφασίζει να φέρουν στον κόσμο ένα παιδί, ζυγίζουν προσεκτικά τα υπέρ και τα κατά της απόφασης αυτής, ως πλήρως ορθολογιστές. Ειδικότερα, ζυγίζουν αφενός μεν το οικονομικό κόστος αφετέρου δε την ψυχολογική ικανοποίηση από την έλευση του παιδιού. Η ικανοποίηση αυτή (που δύσκολα ποσοτικοποιείται), διαφοροποιείται ανάλογα με την τάξη έλευσης του παιδιού (δεν είναι δηλαδή η ίδια για το πρώτο παιδί με αυτήν που προκύπτει από την απόκτηση του δεύτερου κ.ο.κ.) και την ηλικία των γονέων. Με βάση τα προαναφερθέντα, ο αριθμός των παιδιών αυξάνεται, όταν μειώνεται το οικονομικό κόστος τους -άμεσο και έμμεσο- και αυξάνεται η ικανοποίηση από την απόκτησή τους.

● **Η θεωρία της αποφυγής ανάληψης κινδύνου** προσθέτει μια νέα διάσταση. Η βασική παραδοχή της είναι ότι οι φορείς λαμβάνουν υπόψη κυρίως το μέσο και μακροπρόθεσμο «κόστος/οφέλος» της απόκτησης παιδιού/παιδιών, «κόστη» που είναι εξαιρετικά δύσκολο να προσμετρηθούν.

Ειδικότερα, είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί απέναντι στην τεκνοποι-

ηση που εμπειρείει κινδύνους για την μελλοντική τους κατάσταση (οικονομική, κοινωνική, αισθηματική) και που προφανώς έχει και αυξημένα κόστη. Με βάση τη θεωρία αυτή, στις χώρες που υπάρχει αναπτυγμένο κράτος πρόνοιας το οποίο, ως ένα βαθμό, εκτός των μέτρων στήριξης της οικογένειας και του παιδιού, καλύπτει και κάποιους από τους βασικούς κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσουν στο μέλλον οι γονείς (στήριξη στην περίπτωση απώλειας της εργασίας, ενεργές πολιτικές για τη επανένταξη στην αγορά εργασίας, υψηλό σχετικά ελάχιστο διασφαλισμένο κατώτατο εισόδημα και πρόσβαση με χαμηλό ενοίκιο στην κατοικία κ.λπ.) οι συνθήκες είναι ευνοϊκότερες σε σχέση με άλλες χώρες, όπου το κράτος πρόνοιας είναι συρρικνωμένο.

● **Η θεωρία των μετα-υλιστικών αξιών.** Κατά τη θεωρία αυτή οι αλλαγές της αναπαραγωγικής μας συμπεριφοράς -και όχι μόνον- συντελούνται υπό την επίδραση της ανόδου ενός άκρατου ατομικισμού και της ικανοποίησης προσωπικών επιδιώξεων στο πλαίσιο των σύγχρονων άκρας υλιστικών κοινωνιών μας. Όπως τονίζεται είναι εξαιρετικά δύσκολο να αντικατασταθεί ο σύγχρονος Νάρκισσος από ένα παιδί της αγάπης βομβαρδίζοντάς τον μόνον -ακόμη και αν αυτό είναι εφικτό- με οικογενειακά επιδόματα, φορολογικές ελαφρύνσεις, μειωμένα τιμολόγια, στέλεις κ.λπ.

● **Η θεωρία της ισότητας των δύο φύλων.** Η θεωρία αυτή διακρίνει δύο συνιστώσες της ισότητας, αναλόγως των θεσμών που αναφέρονται στην οικογένεια και το άτομο. Η γονιμότητα στις ανεπτυγμένες κοινωνίες μειώθηκε σε επίπεδα γύρω από το όριο αναπαραγωγής καθώς η ανισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα σε βασικούς τομείς περιορίστηκε, ενώ ταυτόχρονα διευρύνθηκε η δυνατότητα της γυναίκας να λαμβάνει αποφάσεις για τη ζωή της -μεταξύ άλλων- και για τον αριθμό των παιδιών που θα φέρει στον κόσμο. Ο συνδυασμός δε μιας σχετικά διευρυμένης ισότητας μεταξύ των δύο φύλων σε πεδία όπως η εκπαίδευση και η απασχόληση με μια περιορισμένη ισότητα στην οικογένεια, οδηγεί σε μια ακόμη πιο χαμηλή γονιμότητα.

Έτσι, εάν οι γυναίκες έχουν περίπου τις ίδιες ευκαιρίες με τους άνδρες σε πεδία εκτός της οικογένειας, αλλά οι δυνατότητές τους περιορίζονται σημαντικά -εκτός των άλλων- και από το πώς επιμερίζονται οι ευθύνες και οι υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο της οικογένειας, θα μειώσουν ακόμη περισσότερο τη γονιμότητα τους.

Μέτρα

Τα κυριότερα μέτρα που προτείνει το εργαστήριο του Π.Θ. είναι τα εξής:

● **Ενισχύσεις οικονομικής φύσης:** Επιδόματα γάμου/συμβίωσης, οικογενειακά επιδόματα διαφοροποιούμενα συνήθως αναλόγως της τάξης έλευσης του παιδιού, πριμ (π.χ. στη γέννηση ενός παιδιού), φορολογικές ελαφρύνσεις (φόρος εισοδήματος), επιδότηση ή ακόμη και δωρεάν χρήση υπηρεσιών (π.χ. μεταφοράς με τα μαζικά μέσα, σχολικά βιβλία και είδη, εξωσχολικές δραστηριότητες - αθληση, πολιτισμός- υπηρεσίες κοινής ωφέλειας), στεγαστικά βοηθήματα και δάνεια (προγράμματα κοινωνικής στέγασης, στεγαστικά επιδόματα, χαμηλότοκα δάνεια για την απόκτηση πρώτης κατοικίας και μείωση ή απαλλαγή από τους φόρους που την βαρύνουν).

Οι νέοι γονείς υπολογίζουν οικονομικό κόστος, αλλαγή τρόπου ζωής, επίπεδο κρατικής πρόνοιας πριν φέρουν στον κόσμο ένα παιδί

Πίνακας 1: Τελική γονιμότητα των γυναικών (παιδιά/γυναίκα) και μέση ηλικία στην τεκνογονία, γενεές 1938-1975

Γενεές	Τελική Γονιμότητα	Μέση ηλικία
1940	2,10	27,3
.....		
1945	1,98	26,5
.....		
1950	2,03	25,8
.....		
1955	2,01	25,4
.....		
1960	1,94	25,5
.....		
1965	1,77	26,4
.....		
1970	1,59	28,0
1971	1,58	28,3
1972	1,57	28,6
1973	1,57	28,9
1974	1,57	29,0
1975	1,56	29,5

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., ίδια επεξεργασία

Όπως φαίνεται και μέσα από τα επίσημα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. η γονιμότητα των γυναικών φθίνει διαρκώς

● **Μέτρα που επικεντρώνονται στον γονέα** με στόχο την εναρμόνιση της οικογενειακής με την επαγγελματική ζωή: Άδειες μητρότητας /μεγαλώματος του παιδιού /των παιδιών και κατοχύρωση της επανόδου στην πρότερη της εγκυμοσύνης εργασία, άδειες διακοπών, επιδόματα φύλαξης των παιδιών, ύπαρξη επαρκών ποιοτικών δομών για τη μόνιμη φιλοξενία και δημιουργική απασχόληση όλων των παιδιών προσχολικής ηλικίας, παιδικές κατασκηνώσεις, ανάπτυξη δομών για τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών μεγαλύτερης ηλικίας εντός και εκτός σχολείου, ευέλκισμα για τους γονείς ωράρια εργασίας και άδειες μικρής διάρκειας για οικογενειακούς λόγους, ισχυρό θεσμικό πλαίσιο για την αποφυγή διακρίσεων στο πεδίο της εργασίας.

● **Παρεμβάσεις που στοχεύουν στο παιδί και στο γονικό λειτουργήμα.** Αυτές αφορούν γενικότερα τη δημιουργία ευνοϊκού για το παιδί και τον γονέα του περιβάλλοντος για το μεγαλωμα των παιδιών τους (παιτείες, παιδικές χαρές, αθλοπαιδιές, πάρκα με άλλες δραστηριότητες για τον ελεύθερο χρόνο), χωροθέτηση των δομών προσχολικής και μικρής ηλικίας λαμβάνοντας υπόψη τη χωρική κατανομή των γονέων για την ελαστικοποίηση του χρόνου μετακίνησης.

ΕΛΕΝΗ ΧΑΝΟΥ